

מדינת ישראל
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

דו"ח חוק חופש המידע משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

יעדים, מבנה, תקציב ופעולות דיווח הממונה על יישום חוק חופש המידע
עפ"י סעיף 5(א) לחוק חופש המידע התשנ"ח 1998

2009

מאי 2010

מדינת ישראל
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

דו"ח חוק חופש המידע משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

יעדים, מבנה, תקציב ופעולות דיווח הממונה על יישום חוק חופש המידע
עפ"י סעיף 5(א) לחוק חופש המידע התשנ"ח 1998

2009

מאי 2010

תוכן העניינים

7	ממונה על חוק חופש המידע.....
9	חוקים שעליהם מופקד השר.....
10	תקציב המשרד.....
13	לשכת מדען ראשי.....
22	מרכז ההשקעות.....
24	מינהל סחר חוץ.....
29	המטה לקידום השקעות.....
31	רשות לשיתוף פעולה תעשייתי (רשפ"ת).....
33	סוכנות לעסקים קטנים וכינוניים.....
38	מינהל אזורי פיתוח.....
39	מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים.....
41	מינהל מוצרי צריכה.....
42	מינהל כימיה, סביבה ופיתוח בר קיימא.....
44	מינהל תעשיות עתירות ידע וטכנולוגיה.....
45	מינהל התקינה.....
46	מינהל סחר פנים.....
48	הכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם.....
57	מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך.....
58	פקוח על העבודה.....
61	מינהל הסדרה ואכיפה חוקי עבודה.....
66	הממונה על יחסי עבודה.....
67	האגף לאיגוד שיתופי.....
68	המחלקה לרישום מהנדסים ואדריכלים.....
69	אגף מערכות מידע.....
78	פרסומי המשרד.....
79	דו"ח תמיכות שאושרו בשנת 2009.....
80	מחוזות המשרד.....
84	גופים הקשורים למשרד.....

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

שלום רב,

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה הוא משרד המוביל את הכלכלה החברתית בישראל על מנת לעודד צמיחה ולהביא לפיתוח בר קיימא של המשק בכלל והפריפריה בפרט, תוך עידוד המעבר מהתעשייה המסורתית לתעשייה המתקדמת וקידום מעמדם של העובדים, המעסיקים והצרכנים.

הנהלת המשרד רואה חשיבות רב בשיפור השירות לאזרחי המדינה ופועלת למענו בכל יום מימות השנה. בכל אפיק מדרכי התקשורת של הציבור עם המשרד מושקעים מאמץ ומחשבה תמידי: המשרד שדרג את אתר האינטרנט אשר מקיף את כל יחידות המשרד והמסייע למתן מענה ישיר ואמין לציבור וכן מקפיד המשרד על רמות שירות ומקצועיות גבוהות במוקד הטלפוני. בנוסף, מחלקת פניות הציבור שבמשרד פועלת לשיפור איכות וזמן מתן התשובות לפניות הרבות המגיעות למשרד.

דו"ח זה הינו נדבך נוסף בקשר עם ציבור אזרחי המדינה והוא מהווה צעד חשוב לקידום השקיפות כלפי הציבור אותו אנו משרתים. הנהלת המשרד רואה חשיבות רבה בפרסום הדו"ח ותמשיך להקפיד על יישומו של החוק כהלכה למעשה.

יישר כוח לכל העוסקים במלאכה.

בברכה,

שרון קדמי
המנהל הכללי

ממונה על חוק חופש המידע

בשנת 2009 טיפלה הממונה על יישום חוק חופש המידע ב-619 בקשות. כל הבקשות אשר הסתיים טיפולן התקבלו כחוק שילמו אגרת טיפול, ובעת הצורך שילמו בתשלום נוסף עבור הפקת החומר כמתבקש בחוק עפ"י התקנות חוק חופש מידע (אגרות) התשס"ח.

מספר בקשות	בקשות אשר נענו במלואן	בקשות אשר ממתינות לתשלום	הסכום הכספי
619	597	22	23,608 ש"ח

של חברות אשר נסחרות בבורסה, וחברות אשר שמם לא מופיע, לא הועברה, בשל החשש לפגיעה בתהליך המו"פ של החברות עפ"י סעיף 9(ב)(6).

דוגמאות לבקשות אשר נענו בשלילה

בקשה לקבל התפלגות שנתית של כתבי אישום לעברות של חוקי עבודות נוער. הבקשה נענתה בשלילה אין המשרד מעביר מידע על חקירות סליליות וזאת עפ"י סעיף 8 לחוק.

בקשה לקבלת דו"ח ביקור במפעל בעקבות תאונת עבודה. הבקשה נענתה בשלילה, מכיוון שהחומר הוא חומר חקירה, וזאת עפ"י סעיף 8 לחוק.

בשנת 2009 הוגשה עתירה מנהלית אחת - מבקשים לקבל את רשימת הבודקים המוסמכים מאגף לפיקוח על העבודה. עדיין לא היתה החלטה בנושא.

הממונה על חוק חופש המידע משתדל לענות בחיוב ולספק את מירב המידע לפונים, לעמוד בלוח הזמנים הקבוע בחוק וזאת על מנת ליישם הלכה למעשה את חוק חופש המידע.

רוב הבקשות המתקבלות לטיפול אצל ההמונה הם בתחומים הבאים

פקוח על העבודה: תאונות עבודה - חשיפות לרעש לחומרים מסוכנים נפילות מגובה

מרכז ההשקעות - אישורים ומענקים לחברות.

מדען ראשי - מענקי מופ ונתונים על מיזוג חברות מקרן תמורה.

צרכנות וסחר פנים - נתונים על קנסות וביקורות אשר הוטלו על בתי עסק.

מינהל הסרה ואכיפה - נתונים על מפעלים אשר קיבלו היתרים לעבודה בשעות נוספות, היתר לעבודה בשבת וכום מנוחה,

דוגמאות לבקשות אשר נענו בשלילה חלקית

בקשה לקבל כתב אישור להקמת פרוייטק בית מלון בנגב. צד ג' התנגד להעברת כל כתב האישור לפונה, כתב האישור הועבר למעט התוכנית העסקית של הפרוייקט. וזאת עפ"י סעיף 9(ב)(6).

הוגשה בקשה לקבל את רשימת החברות אשר קבלו תמיכה מהמדען הראשי, הבקשה נענתה בחלקה, הועברה לפונה רשימה

חוק חופש המידע לשנת 2009 מוגש ע"י ממונה על חוק חופש המידע

ב-תשבע תורג'מן רח' בנק ישראל 5, ירושלים טל: 02-6662305 פקס: 02-6662923

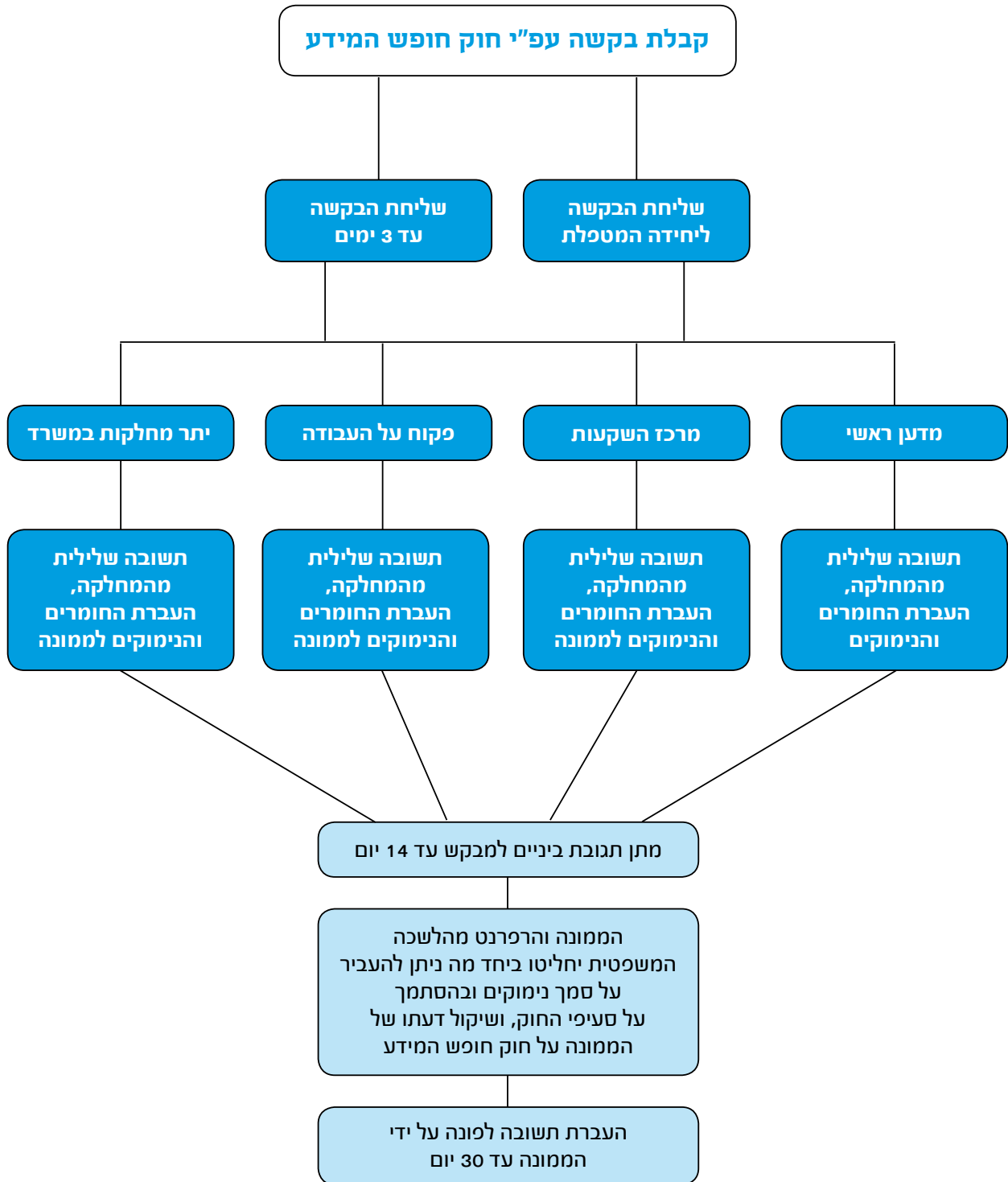
e-mail.batsheva@moital.gov.il

החוק והדו"ח של חוק חופש המידע מפורסמים באתר משרדינו:

www.moital.gov.il

תרשים זרימה

חוקים אשר שר התעשייה המסחר והתעסוקה ממונה על ביצועם

- חוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה) ס' התשס"ד 2004
- חוק קליטת חיילים משוחררים התשנ"ד 1994
- חוק רישום ציוד הנדסי התשי"ז 1957
- חוק שירות עבודה בשעת חרום התשכ"ז 1967
- חוק שכר מינימום התשמ"ז 1987
- חוק שכר שווה לעובדת ועובד התשנ"ו 1996
- חוק שעות עבודה ומנוחה התשי"א 1951
- פקודת תאונות ומחלות משלוח יד (הודעה) 1945
- חוק החשמל התשי"ד 1954
- חוק הזכות לעבודה בישיבה תשס"ח

חוקים באחריות בלעדית של שר התעשייה המסחר והתעסוקה מכח החלטת ממשלה

- פקודת היבוא והיצוא (נוסח חדש) התשל"ט 1979
- חוק פיקוח על מצרכים ושירותים התשי"ח 1957
- חוק המהנדסים ואדריכלים התשי"ח 1958

חוקים באחריות משותפת של שר התעשייה המסחר והתעסוקה ושל שרים אחרים

- חוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות) (תיקון חקיקה) התשנ"א 1994 - שר האוצר שר חקלאות
- חוק לעידוד השקעות הון התשי"ט 1959 שר האוצר
- פקודת המלט - 1944 - שר האוצר
- חוק לעידוד מחק ופיתוח בתעשייה התמ"ד 1984 שר האוצר
- חוק פיקוח על מיחרי מצרכים ושירותים התשנ"ו 1996 שר האוצר
- חוק המועצה לייצור ולשיווק אגוזי אדמה התשי"ט 1959 שר חקלאות
- חוק המועצה לייצור ולשיווק של ירקות התשי"ט 1959 שר חקלאות
- חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק) התשל"ג 1973 שר חקלאות
- חוק מועצת למוצרי פירות וירקות (ייצור ויצוא) התשל"ג שר חקלאות
- חוק גליל התשמ"ח 1958 שר האצר
- חוק בית דין לעבודה התשכ"ט 1969 שר משפטים
- חוק איסור הפליית עיוורים מלווים בכלכל נחיייה התשנ"ג 1993 שר רווחה

חוקים באחריות בלעדית של שר התעשייה המסחר והתעסוקה

- חוק היטלי סחר התשנ"א - 1991
- חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות התשנ"ז 1997
- חוק הקרן הדו לאומית למחק ופיתוח תעשייתיים תשל"ח 1978
- פקודת משקלות ומידות 1947
- חוק בשר ומוצריו - 1994
- חוק למניעת מכגעים (בטיחות מקררים) התשכ"ו 1965
- חוק הגבלים עסקיים התשמ"ח 1988
- חוק התקנים התשי"ג 1953
- חוק הגנת הצרכן התש"מ - 1981
- פקודת האגודות השתופיות
- חוק ארגון הפקוח על העבודה התשי"ד 1954
- פקודת הבטיחות בעבודה התשל"ל 1970
- חוק גיל פרישה התשס"ד 2004
- חוק דמי מחלה התשל"ו 1976
- חוק דמי מחלה (העדרות בשל מחלת הורה) התנ"ד 1993
- חוק דמי מחלה (העדרות בשל מחלת ילד) התשנ"ג 1993
- חוק דמי מחלה (העדרות בשל מחלת בן הזוג) התשנ"ח 1998
- חוק דמי מחלה (העדרות עקב הריון ולידה של בן הזוג) התש"ס 2000
- חוק הגנת עובדים (חשיפת עבירות ופגיעה בטוהר המידות או במינהל תקין) התשנ"ז 1997
- חוק הגנת השכר התשי"ח 1958
- חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה) התשס"ב 2002
- חוק הודעה מוקדמת לפיטורים והתפטרות התשס"א
- חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז
- חוק העסקת עובדים על ידי קבילי כוח אדם התשנ"ו 1996
- חוק חופשה שנתית התשי"א 1951
- חוק החניכות התשי"ג - 1953
- חוק ישוב סכסוכי עבודה - התשי"ז 1957
- פקודת מחלקת עבודה - 1943
- חוק עבודת נוער התשי"ג 1953
- חוק עבודת נשים התשי"ד 1954
- חוק עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) התנ"א 1991
- חוק פיטורי פיטורים התשכ"ג 1963
- חוק פיקוח על מעונות התשכ"ה 1965
- חוק רישוי בעלי מלאכה התשל"ז 1977
- חוק רכישת מפעלים בידי עובדיהם (מקרים מיוחדים) התשמ"ז 1987
- חוק שוויון הזדמנויות בעבודה התשמ"ח 1988
- חוק שירות התעסוקה התשי"ט 1959

תקציבים ותוכניות עבודה

שנת 2010 תעמוד בסימן פעילות בקרה תפעולית ליחידות המשרד ושלוחותיו במטרה לבחון את פעילויותיהם ועמידתם ביעדים שהוצבו בפניהם. את תוכניות העבודה המלאות של משרד התמ"ת לשנת 2009, כמו גם את יעדי היחידות השונות ניתן למצוא באתר האינטרנט של המשרד בכתובת: <http://www.moital.gov.il>

מערכת הבקרה פועלת באמצעות הממונה על התקציבים ותוכניות העבודה של המשרד המרכז את הבקרה השוטפת על יחידות המשרד. פעילות הבקרה כוללת היבטים תקציביים ותפעוליים של יחידות המשרד כגון עמידה ביעדים הכמותיים והאיכותיים שלהן, מעקב וניתוח של תת-ביצוע / ביצוע עודף, הכנת תחזיות שוטפות לביצוע פעילות וניצול תקציבי, ומדידת יעילות יחידות המשרד השונות ותרומתן ליעדי המשרד על פי מדדי הצלחה מוגדרים.

תקציב משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה לשנים 2010 וביצוע תקציב 2009

טבלה מסכמת

תקציב 2009 (על-שינויו לא כולל עודפים) (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2009 (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2010 (אלפי ₪)	שם הסעיף	סעיף
114,331	71,042	71,118	תמיכה במוצרים-מליח	32
2,106,400	1,950,886	2,261,895	תחום התמ"ת	36
2,941,634	1,937,441	1,667,951	תמיכות בענפי המשק	38
			היחידה לעניין עובדים זרים	68
107,522	103,727	97,934	תעשייה	76
5,294,123	3,878,637	3,683,903	סה"כ	

תקציב 2009 (על-שינוי לא כולל עודפים) (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2009 (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2010 (אלפי ₪)	שם הסעיף	סעיף
2,106,400	1,950,886	2,261,895	תחום התמ"ת	36
324,731	235,811	238,981	מינהל ושרותים כלליים	3601
52,593	35,215	35,884	עידוד תעשייה-שירותים	3602
55,225	29,160	33,185	עידוד סחר חוץ	3606
	8,111	8,613	רזרבה	3608
13,000			תוכניות לחיזוק הצפון והדרום	3610
41,389	42,682	42,795	פעולות במערכת הייצור	3613
782,382	716,057	881,558	כ"א תכנון והכוונה	3614
163,079	143,980	142,549	שירות התעסוקה	3615
657,739	601,099	639,282	אגף להכשרה מקצועית	3617
14,772	138,771	239,048	רזרבה עבודה	3624
2,941,634	1937441	1,667,951	תמיכות בענפי המשק	38
2,181,594	1,215,272	1,165,333	מחקר ופיתוח תעשייתי	3802
439,886	454,311	150,237	הטבות לעידוד השקעות הון	3803
43,886	26,786	28,362	פעולות שונות לפיתוח	3804
38,000	34,853	25,000	תמיכות בגופים המקדמים יצוא	3807
22,727	4,197	4,270	תקינה	3809
26000			תוכניות לחיזוק הצפון והדרום	3810
236,770	135,227	209,148	עידוד עסקים קטנים	3812
60,000-			תמיכה בתעשייה	3813
			צרכנות	3816
2000			עתודות לתעשייה	3817
			אפוטרופוס כללי	3818
12,771	58,996	79,191	הטבות לעידוד השקעות - תעסוקה	3819
2,347	7,799	6,410	רזרבות	3820

תקציב 2009 (על-שינוי לא כולל עודפים) (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2009 (אלפי ₪)	תקציב בסיס 2010 (אלפי ₪)	שם הסעיף	סעיף
			היחידה לעניין עובדים זרים	68
107,522	103,727	97,934	תעשייה	76
106,622	103,727	97,934	כיתוח התעשייה	7601
			מפעלים במצוקה	7602
1,300			תוכנית הדרום	7604
114,331	71,042	71,118	מלאי חירום מ"ח	320404

לשכת המדען הראשי, הסיוע למו"פ תעשייתי

תוכניות המופעלות בלשכת המדען הראשי

הפעלת בודקים מקצועיים טכנולוגיים ופיננסיים, אישור הוצאות המדען הראשי, העברת תשלומים, סגירת תיקים וגביית תמלוגים. הדיווח השוטף של החברות על הוצאות המו"פ שאושרו הינו באמצעות דיווח אלקטרוני, כאשר החברות מקבלות מלשכת המדען מידע עדכני ומפורט על גבי טופס דיווח ייעודי לדיווחי ביצוע. מהלך זה מקצר את לוח הזמנים מערך הבדיקה והעברת התשלומים בפועל לתעשייה.

החל משנת 2008, כל התעשייה הנתמכת מתעדכנת על סטטוס בקשות המו"פ באינטרנט- תהליכי הבדיקה, אישור, תשלום ועוד.

החל משנת 2010, החל להתבצע אימות הדיווחים השונים ללשכת המדען, באמצעות חתימה אלקטרונית אשר חוסכת מהחברות את הצורך לשלוח טפסי אימות חתימה בדואר.

סיוע למכוני מחקר

התמיכה במכוני מחקר נעשית בהתאם להוראה מכח החוק לעידוד מו"פ בתעשייה.

הסיוע למכוני המחקר ניתן בשני ערוצים:

- תמיכה בתכניות מו"פ, כאשר השתתפות התעשייה בתוכנית הינה חובה ובמינימום של 10% מהיקף הוצאות המו"פ.
- סיוע לקניית ציוד מדעי.

מכוני המחקר הפונים לקבלת סיוע מתחלקים לשתי קבוצות, בקבוצה הראשונה - מכוני מחקר המשרתים את התעשייה המסורתית: מכון המתכות, מכון הפלסטיקה והגומי ומכון הקרמיקה.

בקבוצה השנייה - מיג"ל, מרכז ידע גליל עליון, אשר עיסוקו העיקרי הוא תחום מדעי החיים.

התעשייה המסורתית בתחומי המתכת והפלסטיקה מאופיינת במספר קטן של מפעלים בינוניים ומספר גדול של מפעלים קטנים, כאשר לאחרונים אין אפשרות לביצוע פיתוח עצמי ובדיקות שונות. תחום הקרמיקה הינו מעורב, היינו מצד אחד חומרים מתקדמים לשימושים מיוחדים, ומצד שני התחום המסורתי שהוא קטן בארץ.

בשנת 2009 חל מיזוג בין מכון הקרמיקה והפלסטיקה. מיזוג זה מצא את ביטויו בהסכם בין הצדדים, בכניסת המכון לתחומי עיסוק נוספים. יש לקוות כי במהלך 2010 נראה תוצאות ראשונות של מיזוג זה בפועל.

החל משנת 2008, חל גידול משמעותי בהיקף התקציבי המוקצה לתמיכה במכוני מחקר ושיעורו עומד כיום על כ- 10 מיליון ₪. עליה תקציבית זו נובעת, בין היתר, ממדיניות לשכת המדען הראשי לסייע לתעשייה המסורתית מאחר ומרבית מכוני המחקר הנהנים כיום מהסיוע, משרתים תעשייה זו.

וועדה ציבורית הינה הגורם המאשר את פרויקטי המו"פ של מכוני המחקר, יישום ההחלטות, מעקב וביצוע התשלומים מתבצע על ידי לשכת המדען הראשי.

מסגרת קרן המו"פ - מסלולי סיוע מתוקף חוק המו"פ

קרן המחקר

תכנית התמיכה המרכזית בלשכת המדען הראשי, לתמיכה במו"פ תעשייתי לפיתוח מוצרים תחרותיים, הפועלת מתוקף החוק לעידוד מחקר ופיתוח בתעשייה.

במסגרת זו מופעלות גם תוכניות תמיכה ייעודיות ותמיכה בתחומים מועדפים כגון: מו"פ באיזורי פיתוח, תעשייה מסורתית, ננו-טכנולוגיה, ביו-טכנולוגיה, אנרגיות מתחדשות, קלינטק, שת"פ עם תאגידים רב לאומיים ותוכניות תמיכה מקבילה לשת"פ בינ"ל. התמיכה הנה לכלל התעשייה בישראל, על כל ענפיה, בכל שלבי המו"פ.

ועדת המחקר הינה הגוף המוסמך להחליט על אישור תוכניות המו"פ בהתאם לחוק המו"פ. ועדת המחקר קובעת את שיעורי התמיכה על פי מכלול השיקולים ובהתאם לאמות המידה כפי שנקבעו ע"י ועדת הכספים של הכנסת. שיעור המענק נע בין 20% ועד לשיעור תמיכה מקסימלי של 50% מהוצאות המו"פ המאושרות.

לתוכניות הפועלות באזור עדיפות, מתווסף שיעור מענק. התוספת נעה בין 10% לאזור א' ל-25% בקו העימות, וזאת בהתאם לצו השרים.

ועדת המחקר קיבלה החלטה על הכרה בתחומים טכנולוגיים מועדפים: ננו-טכנולוגיה, ביו-טכנולוגיה ומו"פ בתעשייה המסורתית. תוכניות מו"פ בתחומים אלו, שנכחו בקריטריונים המקובלים ואושרו על ידי הוועדה נתמכות בשיעור 50%.

עפ"י חוק המו"פ, חברה אשר קיבלה תמיכה מלשכת המדען הראשי מחויבת בתשלום תמלוגים במידה והפרויקט מגיע למסחר. התמלוגים מחושבים בשיעור של 3.5%-3% ממכירות המוצרים המבוססים על הידע שנתמך. התמלוגים נושאים ריבית ליבור +1. התמלוגים הנגבים מתווספים לתקציב קרן המו"פ לסיוע לתוכניות מו"פ חדשות.

הגשת בקשות לתוכניות מו"פ מתבצעת באופן מקוון ובהתאם לנהלים:

1. ביקושים מעל 30 מ'ש הגשה עד ל-15/12
2. ביקושים עד 30 מ'ש הגשה עד ל-31/01
3. ביקושים עד 10 מ'ש - ניתן להגיש במהלך כל השנה.
4. תחומים מועדפים - ניתן להגיש במהלך כל השנה.

לשכת המדען הראשי הינה הגורם המיישם את החלטות הוועדות של - קרן המו"פ, תוכניות החממות הטכנולוגיות, תוכנית מגנט, תוכניות מיוחדות, קרנות דו-לאומיות והשת"פ הבינ"ל. יישום ההחלטות בא לידי ביטוי בתקצוב ההחלטות, הוצאת כתבי אישור לתעשייה, בדיקת דיווחים שוטפים, מעקב אחר אבני דרך,

מסגרת קרן המו"פ - מסלולי סיוע מתוקף הוראות מנכ"ל

הסדר חברות גדולות - מו"פ ארוך טווח

התוכנית מופעלת החל משנת 2002 במסגרת הוראת מנכ"ל מס' 8.0

מטרת ההסדר, להביא את החברות הגדולות להתמקד יותר בפיתוח ידע ותשתיות טכנולוגיות, מו"פ גנרי - מו"פ ארוך טווח: פיתוח ידע חדש לחברה אשר כתוצאה ממנו יפותחו שורת מוצרים עתידיים.

במידה והחברה הסדירה את חובה עם המדינה היא רשאית לפנות למסלול מענקים זה אשר מקנה זכות למענקים ללא חובת תמלוגים, בגין ביצוע מו"פ גנרי בחברה (להבדיל ממו"פ גנרי שהוא במסגרת מאגד של חברות ואקדמיה). הגורם המאשר את תוכניות המו"פ במסגרת זו הינה וועדת המחקר. יישום ההחלטות הינו ע"י לשכת המדען הראשי.

משיכת ידע מחברות רב לאומיות

מסלול תמיכה במו"פ המועבר מחברות עתירות השקעה במו"פ בחו"ל, לחברות בארץ. התוכנית מופעלת במסגרת הוראת מנכ"ל 8.10 החל משנת 2004.

מטרת התוכנית, להביא לישראל ידע חדש מחזית הטכנולוגיה העולמית של חברות רב לאומיות, לתמרץ ולחזק את פעילות המחקר ופיתוח של חברות רב לאומיות במדינת ישראל תוך התבססות על ידע ופעילות חדשים שיועברו מחו"ל לישראל ושבעקבותיהם יוקם בישראל מרכז מו"פ וייצור המבוסס על הידע החדש. הגורם המאשר את תוכניות המו"פ במסגרת זו הינה וועדת המחקר. יישום ההחלטות הינו ע"י לשכת המדען הראשי.

מרכזי מו"פ לחברות רב לאומיות

מסלול לעידוד הקמת מרכזי פרויקטים במדינת ישראל של חברות רב לאומיות.

התוכנית מופעלת במסגרת הוראות מנכ"ל 8.13 החל משנת 2008.

מטרת התוכנית, לעודד חברות רב-לאומיות תעשייתיות מתחום התעשייה המסורתית או התעשייה המעורבת (בהתאם להגדרות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה) להקים מרכזי פרויקטים במדינת ישראל תוך מיקוד פעילות אותו מרכז פרויקטים ביצירת מחקר ופיתוח טכנולוגי-תעשייתי בפריפריה ובתעשייה המסורתית.

התמיכה אשר תוענק במסגרת תכנית זו, תוענק לשם הקמת והפעלת מרכז פרויקטים של החברה הרב-לאומית בישראל ולא רק עבור הפרויקטים אשר יבוצעו במסגרת אותו מרכז פרויקטים.

הגורם המאשר את תוכניות המו"פ במסגרת זו הינה וועדת המחקר. יישום ההחלטות, מעקב ובקרה מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

חברות גדולות בפריפריה

למרכזי מו"פ בפריפריה השפעה גדולה מאוד ביצירת מנגנונים להתהוות מרכז תעסוקה איכותית ופעילות כלכלית בסביבתם הגיאוגרפית. מסלול זה מהווה חלק ממנגנון לצמצום הפערים המשמעותיים בין הפריפריה למרכז הבאים לידי ביטוי בין

היתר ברמות שכר והשכלה. המסלול יופעל החל משנת 2010 מהתקציב השוטף של לשכת המדען הראשי.

המסגרת התקציבית לתוכנית זו הינה 300 מיליון ₪ לתקופה של שלוש שנים. הייחודיות של המסלול הינה שהוא מאפשר לחברה המעבירה פעילות משמעותית מהמרכז לפריפריה, ודאות יחסית לגבי תקצוב הפעילות לתקופה של עד שלוש שנים. המסלול מיועד לחברות ישראליות גדולות, אשר מחזור המכירות הכולל שלהן מפעילות בישראל, בשנה שקדמה להגשת הבקשה לקבלת הסיוע, עלה על 100 מיליון דולר.

הגורם המאשר את תוכניות המו"פ במסגרת זו הינה וועדת המחקר. יישום ההחלטות, מעקב ובקרה מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

מרכזים טכנולוגיים לקידום טכנולוגיות מים ואנרגיות מתחדשות

במסגרת החלטות הממשלה 3953 ו- 3954 מאוגוסט 2008 לפעילות ממשלתית כוללת לקידום טכנולוגיות מים ואנרגיות מתחדשות, הוטל על לשכת המדען הראשי להוביל הקמתם של מרכזים טכנולוגיים בשדה בוקר (מים), ובנגב (אנרגיות מתחדשות). מרכזים אלו ישמשו מוקד למחקר יישומי בתחומים האמורים ובהם ירוכז ידע ונסיון משולב של הגורמים המרכזיים הפעילים בתחומים אלו מהאקדמיה ומהתעשייה.

במסגרת ההחלטה, הקצתה הממשלה תקציב פעילות ל-5 שנים למרכזים הטכנולוגיים, תקציב המרכז הטכנולוגי לנושא מים עומד על 35 מיליון ש"ח, תקציב המרכז הטכנולוגי לנושא אנרגיות מתחדשות עומד על 57 מיליון ש"ח.

פורסמה הוראת מנכ"ל להקמת מרכז לאנרגיה ויצא קול קורא להגשת הצעות. במחצית הראשונה של 2010 צפוי לצאת קול קורא להקמת מרכז טכנולוגי למים בנגב.

על פי החלטת ממשלה הוקמה וועדת היגוי אקדמית למים שבראשה עומד המדען הראשי ושמטרתה קביעת סדרי עדיפויות לאומיים למחקר ופיתוח בתחום המים.

על פי נתוני ביצוע לשנת 2009 ניכרת עליה בבקשות התעשייה בתחום הקלינטק שבאה לידי ביטוי בנידול של 130% מענקים 2009 ביחס לשנת 2007.

מו"פ עסקי בחקלאות

לשכת המדען הראשי הינה הזרוע הביצועית להפעלת תכנית זו המתוקצבת כולה ע"י משרד החקלאות. לשכת המדען הראשי הנה הגורם המקצועי המבצע את התוכנית, החל מבדיקת טכנולוגיות של התכנית ועד ביצוע התשלומים ועוד.

התוכנית פועלת מכח הוראת מנכ"ל, כאשר בדיקת הבקשות וכן הועדה המחליטה באשר לבקשות, משותפת עם משרד החקלאות, אשר לו משקל בולט בתהליך.

יישום ההחלטות, מעקב ובקרה מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

תכנית ליעוץ אסטרטגי לתעשייה המסורתית

כלי משלים אשר לשכת המדען הראשי מפעילה לטובת התעשייה המסורתית. התוכנית מיועדת לסייע לתעשייה המסורתית שאינה יודעת כיצד לבנות יחידות מו"פ ולבצע חדשנות. מטרתו של יעוץ זה הינה יצירת שינוי ארגוני- תרבותי בחברות מענפי התעשייה

המסורתית לצורך יצירת יתרון תחרותי, ויצירת חסמי חדירה כפני מתחרים.

לאנשי קשר ומידע נוסף
לכל התוכניות הנ"ל של מסגרת קרן המו"פ בלשכת המדען הראשי: אתר אינטרנט לשכת המדען הראשי: www.moital.gov.il/madan.htm
קליטת בקשות: Klita@ocs.moital.gov.il
תקציבים: tiktzuv@ocs.moital.gov.il
תשלומים: tashlumim@ocs.moital.gov.il
שינויים תקציביים: shinuyim@ocs.moital.gov.il
סגירת תיקים: sgira@ocs.moital.gov.il
תמלוגים: tmura@ocs.moital.gov.il
אנשי קשר: www.moital.gov.il/madan.htm

מסלולי סיוע ליזמים/חברות מתחילות: תכנית תנופה

תוכנית סיוע ליזמים טכנולוגיים מתחילים, בשלב ה-Pre-seed, המהווה את פעילות הליבה של מנהלת תנופה. המסלול פועל במסגרת הוראת מנכ"ל 8.9.

מטרת תכנית תנופה הינה לעודד יזמות טכנולוגית על ידי תמיכה בפעילות הנדרשת מיזמים בראשית צעדיהם, כדי לקדם רעיון טכנולוגי חדש לקראת מימוש תעשייתי.

במסגרת זו ניתנת תמיכה ליזם בשלב הקדם מו"פ של תכניתו לצורך הוכחת היתכנות טכנולוגית ו/או ישימות עסקית שלה, ולצורך ביצוע כל פעילות הנדרשת למסחר ולפיתוח כגון: תכנון, הרכבה וניסוי של דגם/אב טיפוס של רעיון, הכנת בקשות לרישום פטנט, ביצוע חקר ישימות עסקית, הכנת תכנית עסקית, השתתפות בתערוכות, הכנת חומר פרסומי, ייעוץ מקצועי וכיוצא בזה.

התמיכה הינה בשיעור השתתפות של עד 85% מהתקציב המאושר עד לתקרת מענק של 250,000 ₪. למסלול זה רשאים לפנות היזם הבודד, חברות הזנק צעירות ומפעלים קטנים.

מרבית המיזמים המוקמים בסיוע תכנית זו הופכים בהמשך לחברות סטרט-אפ עצמאיות וחלקן ממשיכות לפתח במסלול החממות הטכנולוגיות.

במסגרת תנופה מופעלות גם תכניות תמיכה ייעודיות כגון: מסלול תנופה ירוקה לפרויקטים בתחום איכות הסביבה, מסלול תנופה לשרדוג התעשייה המסורתית המיועד למפעלים קטנים ובינוניים, ומסלול תנופה לקידום עיצוב תעשייתי המיועד למעצבים תעשייתיים.

לאנשי קשר ומידע נוסף לגבי תוכניות תנופה:
דואר אלקטרוני: avinoam@tnufa.org.il
אתר אינטרנט תנופה: www.tnufa.org.il
אתר אינטרנט לשכת המדען: www.moital.gov.il/madan.htm

המסורתית, הכוללת הנחלת ערכים ושיטות עבודה לכיצוע מתמיד של מו"פ הנגזר מדרישות השווקים, וזאת בדרך של חניכה אישית של הנהלת החברה ע"י יועץ בכיר ומנוסה בתהליכי מו"פ. הגורם המאשר את הייעוץ הינה וועדת היגוי ציבורית.

תוכנית להשמת עובדי היי-טק בתעשייה המסורתית

כלי משלים נוסף לתעשייה המסורתית במטרה לסייע בתהליכי הטמעת חדשנות, מו"פ ושיטות עבודה חדשניות בתעשייה המסורתית וזאת באמצעות של קליטת עובדי היי-טק.

המפעלים הקולטים ישתמשו בכישוריהם של העובדים הנקלטים לפיתוח מו"פ וחדשנות, דבר שיגדיל את כושר התחרות של מפעלי התעשייה המסורתית בשווקים המקומיים והגלובליים ויאפשר הגדלת מספר המועסקים בטווח הבינוני והארוך.

תוכנית זו הינה חלק מהמאמצים הכלליים של לשכת המדען הראשי להסרת חסמים ולקידום החדשנות והטמעת המו"פ בתעשיות המסורתיות, על מנת להביא לשיפור כושר התחרות בשווקים הגלובליים.

הוראת מנכ"ל לתוכנית זו אושרה בינואר 2010. הגורם המאשר הינה וועדה ציבורית שתמונה על ידי מנכ"ל התמ"ת. ישום ההחלטות, מעקב ובקרה מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

שת"פ עם מוסדות אקדמיה לקיומם של פרויקטי גמר של סטודנטים בתעשייה המסורתית

מתגבשת תוכנית חדשה במסגרת איגום משאבים בין לשכת המדען הראשי וות"ת, שתופעל במוסדות אקדמיים ובמכללות.

במהלך שנת 2008 בוצע פיילוט בפקולטה להנדסת תעשייה וניהול בטכניון בשיתוף פעולה עם לשכת המדען הראשי. פותחה תכנית אקדמית להכוונת סטודנטים בפקולטה, בוגרי הטכניון, לביצוע פרויקטי גמר בתעשייה המסורתית. התכנית מיועדת לתת למהנדסים ולבוגרים מתחומים פיננסיים, כלים באמצעותם הם יוכלו לנתח חברות תעשייה מסורתית בהם הם ישולבו, מבחינת מצבן היחסי בשווקים, לבחון את היכולות הקיימות, לנתח מגמות בשוק ומצב מתחרים, לזהות פערים טכנולוגיים, לעבד דרכי פעולה אפשריות ולגבש חזון אסטרטגי.

המדען הראשי במשרד התמ"ת סייע לטכניון באיתור מפעלי תעשייה מסורתית ששולבו בתכנית הלוודים ובהצגת האפשרויות העומדות לרשות החברות לשם קבלת סיוע מו"פ בהמשך.

הפרויקטים שבוצעו ע"י הסטודנטים הפכו לכלי עבודה במפעלי התעשייה המסורתית. השימוש בהם מקצר זמני פיתוח, יעד עליון בחשיבותו לתעשייה בתחרות העולמית. פרויקטים אלו מהווים מנוף למפעלי התעשייה המסורתית שאין ביכולתם להפנות משאבי זמן, תקציב או משאב אנושי מתאימים לכיצוע משימות אלו. הפתיחות לשמוע גורם חיובי ובלתי תלוי, מאפשר חדירת רעיונות נוספים ומונע קיבוען מחשבתי.

הסטודנטים עברו תהליך שכלל חשיפה אמיתית לתעשייה, התנסות בפרויקט יישומי, הבנה אמיתית ועמוקה של התהליכים. בעזרת הסטודנטים חודדו הבעיות ודרכי פתרון, וביחד נוסחו "כלי עבודה" חדשים לפתרון בעיות. הצלחת הפיילוט הביאה בין היתר לקליטתם של הסטודנטים בתעשייה המסורתית.

החיבור של הסטודנטים עם התעשייה המסורתית, הינו נדבך נוסף בחיזוק המסר של חשיבות החדשנות הטכנולוגית בתעשייה

חממות ליזמות טכנולוגית

התוכנית מיועדת לעודד יזמות טכנולוגית, על ידי יצירת מערך סיוע שייאפשר לבעלי רעיונות בתחום הטכנולוגי בראשית דרכם לבצע את עבודת המחקר והפיתוח וההתארגנות הנדרשת כדי לממש את רעיונם על ידי פיתוחו למוצר עסקי ולהביאו למצב המאפשר גיוס הון פרטי.

החממות ליזמות טכנולוגית מאפשרות ליזמים מתחילים, בעלי רעיונות טכנולוגיים חדשניים, מסגרת תומכת לפתח את הרעיון שלהם למוצר מסחרי המיועד בעיקר ליצוא ולהקים חברה יצרנית עסקית בישראל. המדינה מממנת את השלב הקריטי של הפיתוח על מנת להתניע אותו ותקופת הפעילות בחממה מגדילה באופן ניכר את סיכוייה של החברה שהוקמה - לגייס השקעה פיננסית, להתחבר לשותף אסטרטגי ולצאת מן החממה כעסק עצמאי. במסגרת החממה הנהנה הפרויקט מהערך המוסף של החממה הכולל מלבד מקום ותשתיות, סיוע אדמיניסטרטיבי, ייעוץ משפטי ורגולטורי, הנחיה מקצועית וכן ליווי ניהולי עסקי וסיוע במציאת שותפים אסטרטגיים וגיוס הון נוסף. התכנית פתוחה מיום הקמתה ועד היום לכל המגזרים התעשייתיים.

כיום פועלות 23 חממות טכנולוגיות, 2 חממות תעשייתיות, וחממה אחת ייעודית לביוטכנולוגיה.

22 חממות מתוך 23 החממות הטכנולוגיות הינן חממות מופרטות.

החממות פרוסות בכל רחבי הארץ, מתל חי בצפון ועד שדה בוקר בדרום, כאשר בכל חממה פועלים כ-8 פרויקטים בממוצע.

פרויקט הנקלט בחממה מקבל הלוואה מהמדינה בשיעור של 85% מההוצאות המוכרות ועד לגובה של 2.1 מיליון ש"ח לתקופה של שנתיים, כאשר פרויקטים בתחום הביוטכנולוגיה והפארמה זכאים לתמיכה גם עבור שנה שלישית בחממה.

מתוך 24 החממות הטכנולוגיות, 15 חממות פועלות בפריפריה ובאזורי פיתוח, ו-3 חממות פועלות בירושלים.

הגורם המאשר את תוכניות המו"פ במסגרת זו הינה וועדה ציבורית. יישום ההחלטות, מעקב ובקרה מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

חממה תעשייתית מבוססת טכנולוגיה

החל משנת 2008 פועלות 2 חממות תעשייתיות בחיפה ובערד. חממה תעשייתית מיועדת לביסוס התעשיית של חברות מוטות טכנולוגיה/הנדסה או חברה שעיקר מוצריה מוטי עיצוב תעשייתי, אשר עברו את שלב הוכחת ההיתכנות הטכנולוגית, והמיועדות לבצע פעילות תעשייתית-מסחרית עצמאית (לרבות ענף התוכנה ומעבדות) ואשר אושרו ע"י ועדת החממות התעשייתיות.

תוכנית החממות מנוהלת על ידי לשכת המדען הראשי, עפ"י הוראות מנכ"ל 8.2, 8.3, 8.4 ו-8.12.

מרכזי מו"פ באקדמיה בתחום הביוטכנולוגיה והננוטכנולוגיה

מרכזי ננו-טכנולוגיה באקדמיה

תכנית סיוע שמטרתה ליצור ולפתח תשתית טכנולוגית לשימוש התעשייה, זאת מתוך ראייה ארוכת טווח כי מדינות שישקיעו בהווה בתחום הננו טכנולוגיה, יעמדו בחזית התעשייתית של המדינות המפותחות בעוד מספר שנים.

המכון לננו טכנולוגיה בטכניון היה הסנונית הראשונה, כשבשנת 2005 הוחלט על הקמת ה"מכון לננו טכנולוגיה ע"ש ראסל ברי" בטכניון. המכון הוקם בהשקעה כוללת של 78 מיליון \$US לתקופה של 5 שנים, בשיטת משולש המימון: הטכניון, קרן פילהנטרופית ע"ש ראסל ברי מארה"ב וממשלת ישראל. מימון ממשלת ישראל התבצע ע"י חברי הפורום לתשתיות לאומיות ("פורום תל"מ"), בו חברים לשכת המדע"ר, ות"ת, משרד האוצר ומפא"ת במשרד הביטחון. בהמשך, בשנת 2007, הוקמו מרכזי ננו ב-5 מוסדות מחקר נוספים: מכון ויצמן, האוניברסיטה העברית, אוניברסיטת תל-אביב, אוניברסיטת בר-אילן, ואוניברסיטת בן-גוריון. היקף ההשקעה המצרפי במרכזים אלו הוא כ-142 מיליון \$US. מהם כ-20% בשנת 2009. שיטת 'משולש המימון' שתוארה לעיל חלה גם על מרכזים אלה.

המכון בטכניון סיים למעשה את שלב א', וככל הנראה יזכה לתכנית גישור בת שנתיים כדי ליישר קו עם 5 מרכזי הננו האחרים. במסגרת מרכז המו"פ לננו טכנולוגיה בטכניון נרכש ציוד תשתיתי יקר-ערך שישמש גם חוקרים מאוניברסיטאות אחרות וחברות מהתעשייה. בשנה האחרונה, זוהו כבר ניצוצות למסחור הידע בהעברת טכנולוגיות לתעשייה, ליזמי חברות הזנק ולש"פ ארוך טווח במסגרות כמו מגניט ואחרות. ככל המרכזים, הושבו לארץ יותר מ-40 מדענים, שנקלטו בששת מוסדות המחקר בתחומי מחקר מגוונים שהמכנה המשותף של כולם הוא העיסוק בננו.

המכון הלאומי לביוטכנולוגיה באוניברסיטת בן-גוריון שבנגב NIBN

במהלך שנת 2005 החליטה ממשלת ישראל על הקמת מרכז לביוטכנולוגיה באוניברסיטת בן-גוריון שבנגב. עלות הקמת המרכז 90 מיליון \$US, מזה השתתפות ממשלתית בסך 30 מיליון \$US. ב-2009 נחתם הסכם ההתאגדות הרשמי בין השותפים להקמת המכון: אוניברסיטת בן גוריון וממשלת ישראל. בפועל המכון הותנע והחל בפעילות כבר בסוף 2007.

מימון חלקה של המדינה בהיקף של 126 מיליון ש"ח ל-7 שנים הינו איגום משאבים בין: המדען הראשי, ות"ת, משרד האוצר, והמשרד לפיתוח הנגב והגליל.

הקמת המכון הינה עוד נדבך בקידום סקטור הביוטכנולוגיה, שמוגדר בלשכת המדען הראשי כתחום טכנולוגי מועדף, מתוך ראייה ארוכת טווח כי השקעת המדינה בהווה בתחום הביוטכנולוגיה, תוך עידוד העברת ידע טכנולוגי מהאקדמיה וקידומו לפוטנציאל עסקי תשאיר את ישראל גם בעתיד בחזית התעשייתית של המדינות המפותחות.

משימותיה העיקריות של לשכת המדען הראשי הן סיוע בפיתוח טכנולוגיות חדשות כאמצעי לחיזוק הכלכלה הישראלית, תוך עידוד יזמות עסקית וטכנולוגית ופיתוח מאגר ההון האנושי הייחודי לישראל.

לאנשי קשר ומידע נוסף לגבי תוכניות החממות:
דואר אלקטרוני: hamamot@ocs.moital.gov.il
אתר אינטרנט חממות: www.incubators.org.il
אתר אינטרנט לשכת המדען: www.moital.gov.il/madan.htm

תוכניות מגנט

מסלולים לעידוד פיתוח טכנולוגיה גנרית והעברת ידע מהאקדמיה לתעשייה

תוכניות מגנט כוללות חמישה מסלולי סיוע למו"פ טכנולוגי תעשייתי בתחום תשתיות טכנולוגיות: מאגד, איגוד משתמשים, מגנטון, נופר וקטמון.

הגורם המאשר את התוכניות הינה וועדה ציבורית. יישום ההחלטות, מעקב ובקרה מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

מאגדים ואיגודי משתמשים:

תכנית מגנט (מחקר ופיתוח גנרי טרום תחרותי) פועלת במסגרת לשכת המדע"ר במטרה לחזק את היתרון התחרותי הטכנולוגי ארוך הטווח של התעשייה בישראל על ידי תמיכה בפיתוח תשתיות טכנולוגיות גנריות שימשו פלטפורמה לפיתוח מוצרים עתידיים.

פיתוח התשתית הטכנולוגית מתבסס על שיתוף פעולה בין מספר תאגידים תעשייתיים ומוסדות מחקר אוניברסיטאיים, הבא לידי ביטוי בפעילות משותפת במסגרת קונסורציום או איגוד משתמשים.

שיעור המענק הניתן במסגרת מגנט לחברה תעשייתית הינו 66% ולמוסד המחקר עד 80%.

מגנטון

מטרת "מגנטון" הנה עידוד העברת טכנולוגיות מהאקדמיה לתעשייה, על מנת לממש את הישגי המחקר האקדמי ליישום תעשייתי, ולפיתוח מוצר בעל פוטנציאל כלכלי. התכנית מתבססת על שיתוף פעולה דואלי בין קבוצת מחקר מהאקדמיה לבין חברה תעשייתית.

היקף המענק לתכנית שאושרה על-ידי הוועדה יהיה בשיעור של עד 66% מהתקציב המאושר. גובה התקציב המאושר לכל תכנית לכל התקופה לא יעלה על 3.4 מיליון ₪.

נופר

מטרת "נופר" היא לגשר בין המחקר הבסיסי למחקר היישומי. לתמוך במחקר יישומי באוניברסיטאות ולכוונו למימוש תעשייתי, על מנת להגביר את הפוטנציאל היישומי של מחקרים אקדמיים-באמצעות ההזדמנות לכוונם לתחום תעשייתי בעל פוטנציאל כלכלי. הפעילות מבוצעת רק באקדמיה לאחר שנשתיים שלב המחקר הבסיסי, כשלב מכין לקראת המשכו במסגרות אחרות. מחקר יישומי ראשוני הינו מחקר שאינו זוכה להיתמך על ידי האוניברסיטאות, שכן אינו מחקר בסיסי, ואינו בשל דיו על מנת להיתמך על ידי התעשייה או במסגרת "מגנטון".

מחקר נופר זכאי למענק של עד 90% מהתקציב המאושר, וכל זכויות הידע שייכות למוסד המחקר.

לכל פרויקט נופר צריכה להיות חברה תעשייתית מלווה שתוכל להנחות מקצועית את המחקר ולהשתתף במימון 10% מעלותו. בסיום המחקר החברה המלווה תקבל זכות ראשונים לניהול מו"מ עם מוסד המחקר.

התכנית מוגבלת לתחומי הביו-טכנולוגיה והננו-טכנולוגיה בלבד ולשנת מחקר אחת. התקציב המרכזי למחקר הוא עד 420,000 ₪.

פעילות המכון הלאומי לביו טכנולוגיה באוניברסיטת בן גוריון תורמת לכל אלו ומעמיקה את הפעילות הטכנולוגית והמחקרית בנגב.

פעילות המכון נועדה לייצר ולבנות תשתיות טכנולוגיות לשימוש התעשייה הישראלית בטווח הארוך. פעילות המכון תוביל בטווח הארוך לשיפור כושר התחרות של המשק הישראלי ולהגברת הייצוא.

הגורם המלווה את התוכנית הינה וועדת היגוי מטעם המדינה בהשתתפות המשרדים השותפים למימון התוכנית. עד היום המכון קלט 11 מדעים חוזרים בתחומי מחקר מגוונים שהמכנה המשותף של כולם הוא העיסוק בביוטכנולוגיה.

קרן למדעי החיים Life Sciences Funds

הקמת קרן ייעודית למימון פרויקטים של חברות ישראליות בתחום מדעי החיים (Life Sciences Funds) בדגש ביופארמה, כמיזם משותף של לשכת המדען הראשי, משרד האוצר והסקטור הפרטי. הממשלה תקצה לקרן עד \$80M.

תחום הביומד, המתאפיין בעולם בשיעורי צמיחה דו-ספרתיים לאורך שנים, הנו עתיר פוטנציאל כלכלי אך גם עתיר סיכון. בישראל ניכר כשל השקעות בחברות בתחום זה נוכח מודל המימון קצר המועד של קרנות הון סיכון והעדר חברות ביו-פארמה כשותף אסטרטגי (למעט חברת טבע).

בהתבסס על ניסיון של מדינות אחרות, לביו-פארמה ולמכשור הרפואי פוטנציאל להיות מנוע הצמיחה העתידי של המשק הישראלי. מחד קיים היקף מרשים של פעילות מדעית איכותית, שיעור גבוה של רישום פטנטים וכמות גבוהה יחסית של בעלי תארים בתחומים הרלוונטיים. מאידך, התוצאות התעשייתיות נמוכות: חברות ישראליות בתחום אינן מגיעות לשלבים מסחריים בארץ, וכ-90% מתוכן מעסיקות פחות מ-50 עובדים. פער זה מוסבר בעיקר במחסור במימון הנובע מרמות הסיכון הגבוהות, מהיקפי ההשקעה הגדולים הנדרשים ומאופק ההשקעה הארוך המאפיינים את הענף (במיוחד בפיתוח תרופות). מצב זה מביא לנשירת פרויקטים ו-EARLY EXITS.

מטרות נוספות של הקרן הן ליצור מקומות תעסוקה איכותיים שיאפשרו להחזיר לישראל מדענים חוזרים, לייבא לישראל ידע וניסיון ניהולי בינלאומי בתחום הביו-פארמה, וליצור תשתית להקמת תעשיית השקעות בענף.

במהלך 2009 הותנעה הקמת קרנות מדעי החיים בגיבוי ממשלתי במתכונת קרנות הון סיכון.

מבנה הקרנות יהיה דומה ככל הניתן למבנה קרן הון סיכון. אורך חיי הקרנות יהיה 10 שנים לכל הפחות, משך תקופת ההשקעה 5 שנים.

שותפות הממשלה בקרנות תהיה כשותף מוגבל (Limited Partner) "נחות", הסופג ראשון את ההפסד ולוקח לעצמו רק חלק מהרווח. בכך, תגדיל המדינה את הרווח של השותפים המוגבלים הנוספים ותגן עליהם במקרה של הפסד. ספיגת ההפסד הראשון בידי המדינה נועדה להפיג את חששות המשקיעים המוסדיים הישראליים, אשר, להבדיל ממשקיעים מוסדיים אמריקאיים, נוטים להשקיע בהיקף נמוך ביותר בקרנות הון סיכון בכלל ובתחום הביומד בפרט.

קטמון

מסלול יעודי לקידום המסחר של טכנולוגיות מים ליישומים תעשייתיים, הפועלת במסגרת היוזמה הממשלתית לקידום תחום המים. בבסיס התוכנית שת"פ משולש בין חברה תעשייתית, קבוצת מחקר מהאקדמיה, וחברת תשתית מים אשר יקדמו ביחד טכנולוגית מים עד שלב הוכחת היתכנות מעשית. משך הפרויקט הוא עד 30 חודשים. התקציב המרבי לפרויקט הוא עד 4.2 מיליון ₪ בשיעור מענק של 50%.

אטרקטיביות קבלני המשנה לתעשייה המפתחת

הצלחת הפיילוט לתכנית השדרוג של קבלני המשנה, שבוצע במהלך השנים 2004 ועד 2009 מתגבשת כיום למסלול סיוע יעודי, שיתווסף לקשת תוכניות הסיוע של המדען הראשי לתעשייה הישראלית.

מטרת התכנית לסייע למגזר קבלני המשנה בתעשייה הישראלית, ליעל ולהשביח את תהליכי העבודה במפעליהם ע"י היחשפות, הפצה והטמעה של שיטות עבודה גרורות מתקדמות. מטרת התכנית לאפשר יצירת זמינות לתעשייה הישראלית לקבל שירותי קבלנות משנה תעשייתיים באיכות גבוהה ובמחיר תחרותי. מודל הפעולה שגובש בפיילוט, מתבסס על פעילות בקבוצות של חברות עם הנחיה מקצועית איכותית, שאינה ניתנת למימוש באופן פרטני. התהליכים שיפותחו ויוטמעו יהיו ניתנים ליישום תעשייתי ביותר מקבלן משנה אחד ותרומתם תהא למגוון קווי מוצר.

קרן "מימד"

המדען הראשי במשרד התמ"ת, משרד הביטחון- היועץ הכלכלי ומפא"ת ואגף התקציבים באוצר, יקימו בשיתוף פעולה ובאיגום משאבים, קרן סיוע חדשה (קרן "מימד"), שתעסוק בקידום המחקר והפיתוח לו יישומים דואליים צבאי/בטחוני ומסחרי. הקרן תופעל במסגרת המדען הראשי בתמ"ת, ויעמדו בראשה במשותף המדען הראשי וראש מפא"ת. מטרת הקרן, לקדם יוזמות מו"פ, המוצעות על ידי חברות קטנות ובינוניות כולל מוסדות מחקר, לצורך קידום עד שלב הוכחת היתכנות. קרן "מימד", תופעל באמות המידה ודרכי הפעולה המקובלות כלשכת המדען הראשי, הפרויקטים יעסקו ביישומים וטכנולוגיות חדשניים בהם אי-וודאות גדולה וצריכים לתת מענה לצורך מבצעי מצד אחד, ובעלי פוטנציאל מסחרי בשווקים הבינלאומיים מהצד השני.

ציוד לחברות שירות במדעי החיים

בתחום מדעי החיים, המחקר והפיתוח נשען על פעילויות עם התמחות נקודתית וציוד עתיר מימון הנדרש למימוש התהליכים. המחקר והפיתוח מבוצע בגופי מחקר ציבוריים ובחברות תעשייתיות, כאשר יש קישוריות חשובה בין שתי קהילות אלה. החברות הישראליות, שמרביתן צעירות ועיקר פעילותן עדיין בשלב המו"פ, מסתייעות בגופים מקצועיים, שחלקם פועלים על בסיס מסחרי וחלק אחר נמצא במוסדות רפואיים ובמוסדות מחקר, אלא שאין מספיק תשתית בנושא, והן נאלצות לצאת לחו"ל כדי לקבל שירותי מו"פ בסיסיים.

כדי לבסס את תעשיית מדעי החיים בישראל ולאפשר יותר פעילות לביצוע בארץ, יש צורך לעודד ההרחבה של היכולות הקיימות והרחבת מגוון השירותים שאינם קיימים.

מטרת תכנית זו, לאפשר לגופים העוסקים במתן שירותי מו"פ במדעי החיים, לקבל סיוע כספי ברכש ציוד עתיר מימון ואפשרות להרחיב שירותים לכלל הגורמים העוסקים במו"פ בתחום מדעי החיים בתעשייה ובגופי המחקר, ובכך לבצע יותר פעילויות מו"פ בתוך מדינת ישראל, ולחזק את התשתיות הבסיסיות לחברות ישראליות הפעילות בתחום מדעי החיים.

לאנשי קשר ומידע נוסף לגבי תוכניות מגנט

דואר אלקטרוני: info@magnet.org.il

אתר אינטרנט מגנט: www.magnet.org.il

אתר אינטרנט לשכת המדען: www.moital.gov.il/madan.htm

מסלולים לשיתוף פעולה בינלאומי במו"פ טכנולוגי תעשייתי

המדינה מקדמת שיתוף פעולה בינלאומי במו"פ בין חברות תעשייה ישראליות לזרות, במטרה לסייע לחברות הישראליות לייצר שיתופי פעולה אסטרטגיים עם חברות מתאימות בחו"ל, ובאופן זה לשפר את כושר התחרות של החברות הישראליות וחדירתן לשווקים הבינלאומיים.

לשכת המדען הראשי יוזמת מסגרות והסכמים לשיתופי פעולה בינלאומיים ומשתתפת במימון תוכניות המו"פ המאושרות של החברות הישראליות. הגורם המאשר את תוכניות המו"פ הינה וועדת המחקר. יישום ההחלטות, מעקב, בקרה, עמידה בתנאים ואבני דרך מתבצע ע"י לשכת המדען הראשי.

לשם כך נוצרו מספר מודלים של שת"פ בינלאומי:

1. קרנות דו-לאומיות.
2. הסכמים דו-לאומיים לתמיכה מקבילה.
3. הסכמים רב-לאומיים לתמיכה מקבילה.
4. הסכמי שת"פ עם תאגידים רב-לאומיים.
5. ISERD תוכנית המסגרת למו"פ של האיחוד האירופי.
6. נציבות המדע והטכנולוגיה ישראל ארה"ב.

קרנות דו לאומיות

קרנות להן מוקצה כסף שנועד למימון מחקרי מו"פ משותפים בין חברה ישראלית לבין חברה מהמדינה השותפה לקרן. במסגרת זו המענקים שניתנים הם עד 50% מהוצאות המו"פ של כל חברה מכל מדינה.

מתימו"פ

מרכז התעשייה הישראלית למחקר ופיתוח, הינו עמותה ממשלתית המשמש כזרוע ביצועית ליישום מדיניות לשכת המדען הראשי בתחום שיתוף פעולה בינ"ל במו"פ טכנולוגי תעשייתי. מימון פעילותו של מתימו"פ הינו מתקציב לשכת המדען הראשי. מתימו"פ ממונה על יישום הסכמי השת"פ הדו-לאומיים והרב לאומיים ופועל בשיתוף פעולה עם גופים וארגונים דומים במדינות השונות, ליצירת מפגשים בין חברות ישראליות וזרות במסגרות שונות, לייזום פרויקטי מו"פ משותפים. מתימו"פ פועל לשיתופי פעולה אסטרטגיים עם חברות זרות לקידום תעשיית הטכנולוגיה הישראלית לשווקים הבינלאומיים תוך כדי שיפור יכולת התחרות שלה.

להרחבת השתתפות חברות ישראליות במסגרות יוריקה השונות.

נשיאות יוריקה Eureka

לאור מעמדה הכולט של ישראל ביוריקה, בזכות מעורבותה הגבוהה והמוצלחת בתוכנית, נקבע כי מיולי 2010 ועד יוני 2011 תכהן מדינת ישראל כנשיאה תורנית לארגון יוריקה. המדען הראשי מונה ע"י שר התמ"ת לכהן כיו"ר נשיאות יוריקה בשנה זו.

כמהלך תקופת הנשיאות צפויים 4-5 מפגשים בישראל של נציגי האיחוד האירופי וכל 40 המדינות החברות בארגון. הנשיאות תאפשר לישראל לקדם ביוריקה יוזמות רלבנטיות לתעשייה הישראלית ולהשתתף בעיצוב דמותה של התוכנית בשנים הקרובות.

תוכנית יורוסטארס Eurostars

החל משנת 2008 מופעלת במסגרת "יוריקה" תכנית חדשה Eurostars, תוכנית משותפת ליוריקה ולתוכנית המסגרת השביעית של האיחוד האירופי. תוכנית זו מיועדת להגדלה משמעותית של השתתפות חברות קטנות ובינוניות (SME's) ממגזר ההיי-טק,

בתוכניות שת"פ אירופאיות, כולל חברות סטרט-אפ. תוכנית זו הינה שיתוף פעולה ראשון מסוגו בהיקף כלל-אירופי בין תוכניות המו"פ הלאומיות, לבין הנציבות האירופית, אשר מקצה תקציב תמיכה מיוחד לתמיכה בפרויקטי יורוסטארס.

תוכנית EEN

מסגרת חדשה אירופית לקידום התחרותיות והחדשנות התעשייתית. התוכנית תומכת בהעברת טכנולוגיות ומציאת שותפים עסקיים וטכנולוגיים ללא מימון של החברות המשתתפות. בתוכנית שותפים גורמים נוספים כמו מכון הייצוא, התאחדות התעשיינים ומכון ירושלים כל אחד בתחום התמחותו. מתימו"פ מיישם את ההשתתפות הישראלית בתוכנית, שה"כ כל שנה נחתמים כ-30 הסכמי שיתוף פעולה מסוגים שונים.

תוכנית "גלילאו" Galileo

תכנית רב לאומית אירופית לפיתוח מערכות ניווט ומיקום מבוססות לוויינים. מדינת ישראל הינה אחת משתי המדינות מחוץ לאירופה (השנייה היא סין) שהצטרפו לתוכנית האירופית.

ממשלת ישראל הקצתה סכום של 100 מיליון ש"ח למימון השתתפות התעשייה הישראלית בתכנית גלילאו. מתימו"פ הינו הנציג הישראלי מטעם המדען הראשי לתוכנית זו ומטרתו לעודד מעורבות מקסימאלית של התעשייה הישראלית במסגרת התכנית באמצעות השתתפות במכרזים לאספקת ציוד ותשתיות לתוכנית וכן ע"י פרסום קולות קוראים לפיתוח יישומים מבוססי גלילאו. בתוכנית הישראלית משתתפות כ-10 תעשיות מידי שנה.

תוכנית "וונוס"

מסגרת איגום משאבים של לשכת המדען הראשי בשיתוף עם משרד המדע וסוכנות החלל הישראלית והצרפתית ותעשיות החלל בשתי המדינות, במסגרתו יפותח וישוגר לוויין במשקל קל

הסכמים דו-לאומיים לתמיכה מקבילה

מתימו"פ הינו הגורם המפעיל והמתפעל את ההסכמים לשת"פ דו-לאומי עם מספר רב של מדינות הרלבנטיות לשוק הטכנולוגיה. כיום מופעלים הסכמי מו"פ משותפים עם המדינות:

באירופה - איטליה, גרמניה, דנמרק, הונגריה, פינלנד, צרפת, צ'כיה, סלובניה, ספרד, שבדיה, שווייץ ותורכיה.

באסיה ואוקיאניה - הודו, סין והפרובינציה ג'יאנגסו בסין, טייוואן, מדינת ויקטוריה באוסטרליה.

באמריקה הלטינית - ברזיל, ארגנטינה ואורוגוואי.

בצפון אמריקה - מדינות ניו יורק, מרילנד, ויסקונסין ווירג'יניה.

הגורם המאשר את תוכניות המו"פ לשת"פ בינ"ל הינה וועדת המחקר בלשכת המדען הראשי. יישום ההחלטות, ביצוע ומעקב מתבצע על ידי לשכת המדען הראשי. לשכת המדען מממנת עד 50% מהתקציבים המאושרים של החברות הישראליות, ובמקביל תומכות המדינות השותפות להסכם בחברות שלהן.

מסגרות באסיה ובדרום אמריקה לשת"פ - טכנולוגי תעשייתי

כלכלות השווקים המתעוררים באסיה ובדרום אמריקה מתאפיינות בצמיחה מואצת וטומנות בחובן פוטנציאל והזדמנויות עסקיות לחברות ישראליות והרחבת הסחר והיצוא. על פי הנחיית לשכת המדען הראשי, יעד עיקרי בשנת 2010 במתימו"פ הוא קידום וחיזוק השת"פ התעשייתי מול הודו, סין, ארגנטינה וברזיל. התעשייה הישראלית מגלה עניין רב בכניסה לשווקים בדרום אמריקה, וארגנטינה וברזיל מהוות שער כניסה.

לראשונה, נפתח ב-2009 קול קורא ראשון עם פרובינציית ג'יאנגסו בסין וזכה להתעניינות מרובה. ב-2010 צפויה הרחבת ההתקשרות עם פרובינציות נוספות בסין כגון - גואנדונג ושנחאי וכן מיסוד קשר עם הודו כולל פרובינציות בהודו כמו מהרשטרה וקרנטקה.

הסכמים רב לאומיים

מסגרות בינלאומיות באירופה לשת"פ - טכנולוגי תעשייתי

תוכנית יוריקה Eureka

יוריקה הינה מסגרת כלל עולמית גדולה לשת"פ במו"פ תעשייתי. זוהי תכנית כלל אירופית בהשתתפות 40 מדינות והאיחוד האירופי עצמו, כולל ישראל, שהינה החברה הלא אירופית היחידה במעמד של חברה מלאה.

המדען הראשי חתם בשם מדינת ישראל על הסכם עם יוריקה EUREKA ולשכת המדען הראשי פועלת להרחבה והעמקה של ההשתתפות הישראלית במסגרות השונות של תוכנית יוריקה האירופית.

במסגרת יוריקה אושרו ב-2009 למעלה כ-1,000 פרויקטים חדשים הממומנים ע"י תוכניות המו"פ הלאומיות במדינות המשתתפות. התעשייה הישראלית פעילה במיוחד ביוריקה וחברות ישראליות נוטלות חלק בלמעלה מ-10% מכל הפרויקטים.

המדען הראשי משמש כנציג הלאומי הישראלי בהנהלת "יוריקה", ומתימו"פ הינה הזרוע המבצעת מטעם המדען הראשי, ופועלת

ISERD תוכנית המסגרת למו"פ של האיחוד האירופי

תוכנית המסגרת למו"פ של האיחוד האירופי היא התוכנית הגדולה ביותר בעולם לשיתוף פעולה מדעי ותעשייתי והינה האלמנט הפיננסי המרכזי של ERA - המרחב האירופי למחקר (European Research Area) המתהווה באירופה. התוכנית מתחדשת מדי כמה שנים, כאשר התוכנית הנוכחית היא תוכנית המסגרת השביעית- תוכנית בת שבע שנים -2007-2013 אשר תקציבה הכולל הוא כ-50 מיליארד €.

ישראל עתידה להשקיע כ-500 מיליון אירו דמי ההשתתפות לשבע שנות התוכנית השביעית.

התוכנית מעניקה מימון ליצירת קונסורציום עם שותפים אירופאים לפעילות מחקר ופיתוח של התעשייה, האקדמיה, מכוני מחקר, ארגונים ציבוריים ופרטיים. ההשתתפות בתוכנית פותחת בפני גופים ישראלים שער להשתלבות אסטרטגית במסגרות המחקר, הפיתוח והשיווק של אירופה.

בכל שנה מתפרסמים קולות קוראים להגשת הצעות מחקר במגוון תחומים. המחקר מתנהל במסגרת של קבוצות מחקר (קונסורציה) שמגישות באופן קולקטיבי את הצעותיהן ישירות לאישור בכריסל.

ישראל היא המדינה היחידה מחוץ לאירופה השותפה בתוכנית. התוכנית מעניקה לגופים ישראלים הזדמנות ליצירת שיתופי פעולה עסקיים ומחקריים עם גופים מובילים באירופה ופותחת להם שער להשתלבות אסטרטגית במסגרות המחקר, הפיתוח והשיווק של אירופה במאה ה-21. בזכות המחקר המשותף והצמוד בין החברים בקבוצות המחקר המונות בין 6-12 שותפים, המשתתף נהנה מידע טכנולוגי העולה בערכו על סכום המענק (מוניטין, עבודה משותפת עם ספקים ולקוחות אירופאים וכן שימוש במתקני ומרכזי מו"פ ייחודיים של האיחוד האירופי).

ISERD - המנהלת הישראלית לתוכנית המסגרת למו"פ של האיחוד האירופי

ISERD הינה הגוף הממלכתי המופקד על שילוב מדינת ישראל ב-ERA - המרחב האירופי למחקר. ייעודה הוא קידום השתתפותם של גופים ישראלים בתוכנית המסגרת.

ISERD הוקמה על ידי ממשלת ישראל ופועלת מלשכת המדען הראשי של משרד התעשייה המסחר והתעסוקה (תמ"ת). המדען הראשי של משרד התמ"ת משמש יו"ר וועדת ההיגוי של ISERD שבה שותפים גם משרד המדע והטכנולוגיה, הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה (ות"ת), משרד החוץ ומשרד האוצר.

המענקים הניתנים לגופים שזוכים למימון המסגרת השביעית יכולים להגיע עד ל-75% מסך הוצאותיהם לביצוע הפרויקט ואף מעבר לזה. כמו כן הם פטורים לחלוטין מתשלום תמלוגים והחזרים.

למשימות תצפית וניטור סביבתי למטרות מחקר. הגורם למעקב וביצוע הינו משרד המדע.

תוכנית "סזאר"

תוכנית להקמת מערכת בקרה אווירית משוכללת באירופה, מיוזמתם של נציבות האיחוד האירופי וארגון "יורוקונטרול" - איגוד הבקרה האווירית האירופי. במסגרת התוכנית מתוכנן לקום מאגד תעשיות ישראלי במגוון תחומים הרלוונטיים לתוכנית. מטרת מתימו"פ במסגרת התוכנית יהיה למקסם את ההשתתפות הישראלית בפרויקטים שיאושרו בתוכנית ולשמש כמוקד הלאומי לפעילות "סזאר" בישראל.

לאנשי קשר ומידע נוסף לגבי תוכניות השת"פ התעשייתי באירופה
ולמידע נוסף לגבי תוכניות בינלאומיות:
דואר אלקטרוני: rdinfo@matimop.org.il
אתר אינטרנט מתימו"פ: www.matimop.org.il
אתר אינטרנט לשכת המדען: www.moital.gov.il/madan.htm

תוכניות לשת"פ במו"פ עם תאגידים רב-לאומיים

מסלול שמטרתו לעודד שיתופי הפעולה בין חברות הזנק ישראליות לתאגידים גלובליים. במסגרת זו, יוזם המדען הראשי הסכמים לשיתוף פעולה במו"פ עם חברות גלובליות המובילות בתחומן. בהמשך מוזמנות חברות ישראליות לבצע עימהן פרויקטי מו"פ משותפים. ייעוד המענק, הוא פיתוח ו/או התאמת הטכנולוגיה, היישום או השירות של החברה הישראלית למוצרי התאגידים הרב לאומיים. זכויות הידע במיזם המשותף אפשר שיהיו בבעלות משותפת של החברה הישראלית ושל התאגיד הרב לאומי.

הגורם המאשר את התוכניות לשת"פ עם תאגידים רב לאומיים הינה וועדת המחקר, יישום ההחלטות, ביצוע, מעקב ובקרה מתבצע על ידי לשכת המדען הראשי.

עד היום נחתמו הסכמי שת"פ עם החברות הגלובליות הבאות: אורקל, אלקטל-לוסנט, דויטשה טלקום, י.ב.מ, מרק, מיקרוסופט, סאן, קוקה קולה, אינטל, HP, ג'נרל אלקטריק, רנו-ניסאן, נובודיימס, ובוצעו במסגרתם קרוב ל-40 פרויקטי מו"פ משותפים.

למידע נוסף לגבי תוכנית שת"פ במו"פ עם תאגידים רב לאומיים:
דואר אלקטרוני: avinoam@tnufa.org.il
אתר אינטרנט תנופה: www.tnufa.org.il
אתר אינטרנט לשכת המדען: www.moital.gov.il/madan.htm

לשתי המדינות. הנציבות מגדירה מעת לעת תחומים מועדפים לפעילותה והם: ביו-טכנולוגיה, טלקומוניקציה, טכנולוגיות מידע (עם דגש מיוחד על תוכנה לשימושים רפואיים), ננו-טכנולוגיה, טכנולוגיות ירוקות (אנרגיה חלופית, טכנולוגיות מים) ובטחון פנים.

מסלול הפעילות של הנציבות, עוסק בקידום תשתית לשיתוף פעולה ולהסרת מכשולים והרמוניזציה של תקנים, על מנת לשפר את אפשרויות שיתוף הפעולה בין שתי המדינות.

הקרן עוסקת בפעילויות לעידוד שיתוף פעולה טכנולוגי ומדעי בין שתי המדינות כמו יצירת קשרים אסטרטגיים, סדנאות, כנסים והקמת ארגונים המאגדים ענפים מן התעשייה. היא פועלת לחיזוק הקשר שבין תעשייה, ממשל ואקדמיה.

למידע נוסף על הנציבות
דואר אלקטרוני: david@usistc.org.il
אתר אינטרנט: www.usistc.org

ישראל הצטרפה לתוכנית המסגרת בשנת 1996. אנו מציינים 13 שנות חברות ופעילות בתוכנית המסגרת. בסיכום כולל של תקופה זו כ-11,000 גופי מחקר ישראלים השתתפו בתוכנית וכ-2,700 זכו למימון. זהו שיעור הצלחה של 25% שהוא מעט מעל לשיעור ההצלחה של אירופה כולה. כמו כן ישראל היא המדינה שבה היחס בין השתתפות תעשייתית לקבלת מענקים הוא הגבוה ביותר באירופה (35%).

למידע נוסף לגבי תוכניות ISERD
דואר אלקטרוני: marcel@iserd.org.il
אתר אינטרנט איסרד: www.iserd.org.il
אתר אינטרנט לשכת המדען: www.moital.gov.il/madan.htm

נציבות המדע והטכנולוגיה ישראל ארה"ב
נציבות המדע והטכנולוגיה ישראל-ארה"ב והזרוע הביצועית שלה, קרן המדע והטכנולוגיה ישראל-ארה"ב, שהיא ארגון עצמאי ללא כוונת רווח, פועלות לקידום פעילות משותפת בין ישראל לבין ארה"ב בתחומי המדע והטכנולוגיה, לשם יצירת יתרונות כלכליים

מרכז ההשקעות

עידוד יוזמות כלכליות להשקעות הון פיזיות בתעשייה בישראל, הקמה והרחבה של מפעלים תעשייתיים, מבנים לתעשייה, מלונות ומפעלי תיירות, שיהיו מתקדמים, ברי תחרות ברמה בינלאומית ובעלי תרומה למשק הישראלי.

סך הכול אושרו 114 בקשות שיביאו לתוספת תעסוקה של כ-7,500 משרות באופן ישיר ועקיף. בנוסף אושרו מאות רבות של בקשות לשינויים ותוספות בתוכניות קימות.

אישור מועט של מספר הבקשות במסלול המענקים נובע מכך שצו אזורי עדיפות לאומית אושר רק בשבוע השני של חודש דצמבר 2009 דבר שאפשר לדון במיעוט ממאות הבקשות שהצטברו במרכז ההשקעות.

מסלול המענקים

בקשות שהתקבלו בשנת 2009 במסלול המענקים בתעשייה

במהלך החודשים ינואר-דצמבר 2009 התקבלו במרכז ההשקעות בתמ"ת 109 בקשות במסלול המענקים בענפי התעשייה והתיירות בהיקף של 3.3 מיליארד ₪. בנוסף 26 מתוך 109 הבקשות הינם בקשות בתחום התיירות שהיקף השקעתם עומד על 1.15 מיליארד ₪.

בקשות בצנרת במסלול המענקים בתעשייה

בשל חוסר תקציב, הצטברו במרכז ההשקעות למעלה מ-247 בקשות במסלול המענקים העומדות בקריטריונים ושלא ניתן היה לאשרן. סך ההשקעה הכוללת בבקשות אלו מגיע ל-6 מיליארד ₪ ותוספת התעסוקה הינה כ-43,000 משרות באופן ישיר ועקיף באזורי הפריפריה.

אישורי השקעות במסלול המענקים

הענפים העיקריים של הבקשות שאושרו היו פלסטיקה וגומי, מוצרי מזון וטקסטיל תעשיית המתכת כימיקלים ותרופות. גודל האישור הממוצע במסלול המענקים נע בין 1 ל-5 מיליון דולר כאשר 100% מאישורים שאושרו במסלול המענקים ב-2009 היו באזור א'.

מסלול מחוללי שינוי

כאמור בשנת 2009 הופעל לראשונה המסלול מחוללי שינוי להשקעה מינימום של 300 מיליון ₪ והעסקה מינימלית של 400 עובדים. פורסם מיקצה אחד לדרום, בו התקבלו ואושרו 2 בקשות.

לחברת מילקו (טרה) אושרה השקעה של 515 מיליון ₪ ותוספת ישירה של 500 משרות להעתקת המחלבה מתל אביב לאזור תעשייה נע"מ שליד נתיבות.

לחברת ערכה מיינס אושרה הקמת מפעל לייצור נחושת במכרות תמנע באזור אילת. היקף ההשקעה הינו כמיליארד ₪ ותוספת מועסקים הינה לפחות 450 מהאזור.

מרכז ההשקעות, מציע שני מסלולי סיוע, מסלול מענקים ומסלול תעסוקה. מסלול המענקים נותן מעמד "מפעל מאושר" לתוכנית השקעות, המזכות במענקים וההטבות מכוח חוק עידוד השקעות הון התשי"ט-1959. ההטבות הנגזרות ממסלולים אלו נקבעות לפי אזור העדיפות הלאומית בו שוכן המפעל. מסלול תעסוקה נותן הטבות למפעלים ע"פ מתווה של השתתפות בעלות העסקת עובדים חדשים באזורי הפריפריה.

מרכז ההשקעות מאשר מדי שנה מאות תוכניות מאושרות. מרכז ההשקעות מתפקד כגוף מטה לענין החוק לעידוד השקעות הון, המפעיל מנגנון רחב יותר אשר עוסק בהליכי הטיפול הנגזרים מן החוק, כדוגמת המינהלים התעשייתיים במשרד התמ"ת, החברה הממשלתית ענבל המספקת למרכז ההשקעות שירותי חשבות ומיכון, או הבנקים המסחריים הנוטלים חלק במסלול המענקים.

מרכז ההשקעות עצמו עוסק בקליטה, רישום, טיפול, ואישור בקשות שונות המגיעות מדי שנה למרכז, הכוללות בקשות לתוכניות השקעה חדשות להקמת או הרחבת מפעל, בקשות לשינויים בתוכניות קיימות, בקשות לאישורי ביצוע סופיים, בקשות להארכות מועד ביצוע ופניות כלליות אחרות.

המרכז פועל עפ"י החלוקה הבאה: החלק האחד כולל בחינת תוכניות שתפקידה ללוות את הבקשות, להביאן בפני המנהלה או ועדת ההקצאה, ולטפל בקשר מול החברה בבקשותיה ממרכז ההשקעות, החלק השני של המרכז עוסק בביקורת ובקרה, תפקידו לבקר את הליך אישור ההטבות וניצולם על ידי לקוחות המרכז.

בשנת 2009/10 הוגדל תקציב מרכז ההשקעות למענקים באופן משמעותי לעומת השנים הקודמות והועמד על 450 מיליוני ₪ ככל שנה.

לראשונה הופעל מסלול חדש למפעלים מחוללי שינוי (מגה השקעה), עבור מפעלים באזור הפריפריה אשר מינימום השקעתם הינו 300 מיליון ₪ ויעסיקו לפחות 500 עובדים.

במסגרת מסלול התעסוקה הופעלו 3 תוכניות: מסלול תעסוקה מקוצר, מסלול למפעלי עוגן ושכר גבוה, ומסלול הוצאת עובדים לחופשה בתשלום.

בשנת 2009 אושרו 17 תוכניות במסלול המענקים בתעשייה בהיקף השקעה של 160 מיליון ₪. תוכניות אלו יביאו לתוספת תעסוקה של כ-1850 משרות באופן ישיר ועקיף. בנוסף אושרו 95 בקשות במסלול התעסוקה שיביאו לתוספת של כ-3,900 משרות באופן ישיר ועקיף.

במסלול מחוללי שינוי אושרו 2 בקשות בהיקף השקעה של 1,57 מיליארד ₪ עם תוספת של כ-1700 משרות באופן ישיר ועקיף.

מסלול תעסוקה

בשנת 2009 הופעל מסלול התעסוקה ומרכז ההשקעות נערך להפעלת 3 תוכניות בנושא התעסוקה כדלקמן:

1. **מסלול תעסוקה מקוצר** למשך 30 חודש הכולל בתוכו אוכלוסיות מיוחדות והאוכלוסייה הכללית. המענק הולך ופוחת במהלך תקופת הסיוע כאשר חברות קטנות באזורי הפריפריה ייהנו ממענק מוגדל לעומת חברות גדולות ובינוניות באזורים פחות מרוחקים.

המסלול אמור לסייע גם לאוכלוסיות המיוחדות כחרדים, מיעוטים, מוגבלים ומשפחות חד הוריות המקבלות קצבה מהביטוח הלאומי לתעסוקה בכל הארץ ולהביא להרחבת התעסוקה באזורי עדיפות הלאומית בפריפריה. במסגרת מסלול זה אושרו 93 בקשות שהביאו לתוספת תעסוקה של 2,070 מישרות באופן ישיר 75% מהם במגזרי המיעוטים והחרדים.

2. **מסלול לחברות בעלי שכר גבוה ומפעלי עוגן באזורי הפריפריה.** מסלול אשר יפעל ללא הקצאה תחרותית ואמור לסייע לחברות אשר יעסיקו עובדים בעלי שכר מעבר לשכר

הממוצע במשק. לחברות הללו יינתן סיוע במשך 4 שנים אשר ילך ויפחת כאשר הוא יגיע בשנים הראשונות לאחוז משמעותי משכר העובדים.

המסלול אמור להביא לאזורי הפריפריה מיזמים ועובדים בעלי שכר גבוה אשר ישפיעו באופן ממשי על התפתחות אזורים אילו.

בשנת 2009 ניתנו אישורים ל-2 חברות באזורי פריפריה של הצפון והדרום אשר יביאו לתוספת של כ-81 מישרות בשכר גבוה של למעלה מ-23 אלף ש"ח עלות מישרה לחודש.

3. **מסלול סיוע להוצאת עובדים לחופשה בתשלום.** אמור לסייע לחברות הנמצאות בקשיים כדי שיוכלו להוציא את עובדיהם לחופשה בתשלום ולהימנע מפיטורים. החופשה תהיה עד 3 חודשים כאשר העובדים יזכו בתקופה זו לשכר בגובה דמי האבטלה ולהפרשה של ההוצאות הסוציאליות. (פנסיה תגמולים).

בסה"כ ניתן תקציב של 150 מיליון ש"ח ב-2009 להפעלת התוכניות הללו במסלול תעסוקה.

מינהל לסחר חוץ

ניהול וניווט מדיניות הסחר הבינלאומית של מדינת ישראל. קידום היצוא, פתיחת שווקים חדשים ליצואנים ישראלים, קידום ותחזוק הסכמי סחר מולטילטרליים ובילטרליים. הפעלת נציגויות מסחריות בחו"ל וקישור בין המשרד ומערכת הסחר הישראלית לבין הנציגים הכלכליים הזרים בארץ.

תקציב 2009 באש"ח		
נטו	ביצוע בפועל	יתרת התחייבויות
₪ 46,730	₪ 37,745	₪ 9,729

1. דגשים במדיניות סחר החוץ:

שר התמ"ת, רואה בנושא סחר החוץ מנוע צמיחה מרכזי לכלכלה הישראלית, שבאמצעותו ניתן להוריד את מספר המובטלים בארץ ולספק מקומות תעסוקה הולמים. לאור מצב הכלכלה העולמית, מאמצי משרד התמ"ת, להקטנת הפערים החברתיים בישראל וחיזוק הפריפריה, מקבלים משנה תוקף. בהתאם לכך, המשרד מוסיף לשים דגש על תוכניות קידום התעשייה והעסקים בצפון ודרום הארץ. הייצוא הישראלי הינו אמצעי מרכזי במימוש יעדים אלה. לאור זאת יש לפעול לריכוז מאמץ והגדרת משימות אשר יאפשרו יצירת תשתית ממשלתית עמוקה לפעילות התעשייה הישראלית בחו"ל, דוגמת יצוא, שיתופי פעולה והשקעות בתחומים השונים.

מונה את הפעולות הנדרשות ואת שווקי היעד הרצויים במטרה להכפיל המכירות של החברות הללו בשווקים הבינלאומיים תוך תקופה של 36 חודשים.

תוכנית 200 פי 2 במתכונתה הנוכחית היא תוכנית פיילוט המיועדת לחברות שנרשמו לפעילות במהלך שנת 2009. במהלך שנת 2010 יעברו כל החברות משלב כתיבת התוכניות העסקיות לשלב היישום שבהלכו יפעלו על פי התוכנית המוצעת במטרה להרחיב את הנתח השוק שלהם בשווקים קיימים ולכבוש שווקים חדשים. התוכנית מופעלת ע"י מינהל סחר חוץ במשרד התמ"ת.

פעילויות מרכזיות בשנת 2009

בחודש יוני 2009 נסגרה ההרשמה של החברות לפרויקט, הן נבחנו לעמידה בתנאי סף, נערך להן אבחון ראשוני המיועד לבדוק את מידת התאמתם לפרויקט ועבור אלו שנמצאו מתאימים נכתבה תוכנית עסקית אישית ומפורטת. עבור כל חברה שאושרה לפעילות נרשמה התחייבות לביצוע כ - 36 חודשים הקרובים. כפועל נרשמו כבר תשלומים רק בגין חודשי הפעילות הראשונים בתוכנית. בשנת 2010 יכנסו כל החברות לפעילות אינטנסיבית במסגרת התוכנית במטרה להכפיל את הייצוא.

תקציב

81 מיליון ₪

2. הפעילות הבינלאומית:

הסכמים בינלאומיים ומדיניות יבוא:

תחום מדיניות סחר והסכמים פועל לגיבוש וניהול מדיניות באמצעות;

- **הסכמים מולטילטרליים** - קביעת מדיניות ופעילות מול הארגונים המעצבים את המדיניות וכללי הסחר בעולם כיום, כדוגמת ה-WTO וה-OECD.
- **הסכמים בילטרליים** - ניהול מו"מ על הסכמי סחר חדשים של מדינת ישראל במטרה למנוע אפליה של התעשייה הישראלית בשווקים הבינלאומיים. בנוסף, תחזוקת הסכמי הסחר הקיימים וגיבוש הסכמים כלכליים אחרים. בין היתר אחראית המחלקה העוסקת בתחום על ניהול מערכת הקשרים וההסכמים מול האיחוד האירופי. המחלקה אף מטפלת בזיהוי ופתרון חסמי סחר העומדים בפני היצואנים הישראלים (כגון רגולציה ותקינה).

מנהל המינהל לסחר חוץ במשרד התמ"ת, שני המשברים שפקדו אותנו בשנת 2008 המשיכו להשפיע על סחר החוץ של ישראל גם בשנת 2009. האחד שער חליפין נמוך ששחק מאוד את רווחיות היצואנים, והשני האטה הכלכלית הפוקדת את שווקי העולם, מקטינה את הביקושים בשווקי היעד של היצוא הישראלי ומגדילה את התחרות. "התחרות הגוברת בשווקים הבינלאומיים ומצוקת המשאבים מחייבת אותנו לאחד כוחות ולמקד מאמצים בשווקים בעלי חשיבות לתעשייה הישראלית, זאת תוך איתור הזדמנויות הסחר המשמעותיות מחד, והמכשולים הממשלתיים שעלינו להידרש להם ולפעול להסרתם במסגרת ההסכמים הבינלאומיים מאידך. אין לנו ספק שהמשך צמיחת התעשייה הישראלית תלויה במידה רבה בכושרה לייצא לשווקים בחו"ל וכל הגופים השותפים מחוייבים לתהליך. לקראת שנת 2010, אנו מצפים להתחזקות תהליך הצמיחה במשק העולמי, הייצוא מהמשבר. מינהל סחר חוץ שם דגש בראש ובראשונה על חיזוק והרחבת תשתית סחר החוץ של ישראל ובניית כלים לסיוע ליצואנים הישראלים."

תוכנית 200 פי 2

תוכנית 200 פי 2 מיועדת להכפלת הייצוא ולהרחבת מצאי מקומות העבודה האיכותיים בפריפריה של חברות ישראליות שהן יצואניות קטנות הפועלות בפריפריה הצפונית והדרומית של ישראל.

עבור חברות אלו כתבה חברת דלויט ברייטמן, אלמגור זהר ושות', שזכתה במכרז כחברה מלווה לפרויקט, תוכניות עסקיות המתאימות לצרכיהן הייחודיים של כל אחת מהחברות. התוכנית

עיקרי הפעילויות בשנת 2009

הסכם חדש במזון וחקלאות עם האיחוד האירופי - בתוקף מ-1.1.2010:

לאחר מו"מ ארוך סוכם עם האיחוד על ליברליזציה הדידית של מעל 95% בסחר במוצרי חקלאות ובמזון מעובד, כאשר בשאר המוצרים נקבעו הטבות מכסיות חדשות והרחבה משמעותית של מגוון מוצרי המזון הזכאים להטבות.

סיום המו"מ עם האיחוד האירופי על הסכם בתחום GMP לתרופות באופן ששני הצדדים יכירו כל אחד בכדיקות ובפיקוח בתחום, כך שמשרד הבריאות הישראלי יוכל לתת אישורי GMP ליצרני תרופות בארץ - ואלה יוכרו במדינות האיחוד. כך, לא יהיה צורך לכדוק כל אצה במדינת היבוא. ההסכם נמצא בהליכי אשור וטרם נכנס לתוקף.

ניהול השלבים האחרונים במו"מ על הצטרפות ישראל ל-OECD בנושאים עליהם אחראי משרד התמ"ת: סחר, הגנת הצרכן, מו"פ, השקעות, תעסוקה וכימיקלים.

המשך ה"דיאלוג עסקי" בין ישראל לאיחוד האירופי שמטרתו להביא להגברת השילוב בין תעשיינים משני הצדדים. את הדיאלוג מוביל בצד הישראלי מר יוסי ורדי ובצד האירופי - מר מתיאס דופנר, מנכ"ל קבוצת אכסל-שפרינגר.

ערכת סדנה מקיפה, ראשונה מסוגה, עבור התעשייה עם מומחי ה-FDA בנושא רישום ציוד רפואי למטרות מסחר בארה"ב.

ערכת סמינר לתעשייה בנושא השלכות Buy American במכרזים בארה"ב.

היחידה מוציאה ידעון אלקטרוני בנושאי רגולציה אחת לחודשיים.

- **מדיניות יבוא** - גיבוש מדיניות היבוא לישראל ובכישוט תהליכי יבוא ויצוא.
- **היטלי סחר** - מחלקה מטפלת בתלונות המוגשות על ידי התעשייה המקומית בדבר יבוא מוצרים במחירי היצף או במחירי ניתמך, בהתאם להוראות חוק היטלי סחר (1991) והסכמי ארגון הסחר העולמי WTO (1995).

דסקים גאוגרפיים:

קביעת מדיניות, סיוע לקידום יחסי הכלכלה והסחר באמצעות:

הדסקים הגאוגרפיים: דרום אירופה ואפריקה, מרכז ומזרח אירופה, צפון אירופה, אמריקה, אסיה ואוקיאניה, הודו סין, מזה"ת וצפון אפריקה.

עוסקים בקביעת מדיניות, סיוע לקידום יחסי הכלכלה והסחר, הכוונת הנציגים הכלכליים תוך הגשת סיוע ייעוצי/מנהלי/טכני, תקציב ובקרת הפעילויות של הנציגים, ארגון וטיפול במשלחות נכנסות ויוצאות, ועדות מעורבות, טיפוח הקשרים עם השגרירויות הרלוונטיות בארץ ועם גורמים ישראליים, ממשלתיים ופרטיים, הפועלים באזורים עליהם ממונים הדסקים, הכנת סקירות כלכליות ומסחריות וארגון ביקורי שר ו/או ביקורים של גורמים רשמיים אחרים באזורים בהם מטפל הדסק.

נציגים כלכליים:

זרוע קדמית לקידום היצוא והקשרים הכלכליים; המשרד מפעיל כיום 35 נציגויות מסחריות במרכזי הסחר

העיקריים בעולם המשמשים כזרוע קדמית של כל הגופים העוסקים בקידום היצוא ובקשרים הכלכליים בכלל (מכון היצוא, התאחדות התעשיינים, המשרדים הכלכליים השונים ועוד). המינהל לסחר חוץ אחראי על הכשרת וניהול מערך הנספחים, בארץ ובחו"ל.

רשימת נציגים ונציגויות כלכליות של ישראל בעולם ראה נספח ו.

תקציב סחר חוץ:

תקצוב ופיקוח על תקציבי הפעילות של המינהל לסחר חוץ בארץ ובחו"ל, העברת תקציבים לנספחים לפי הפעילויות השונות. ביצוע ומעקב אחר התחייבויות המנהל בארץ.

אירוח וקשרי חוץ:

ארגון וטיפול במשלחות ובאורחים רשמיים של המשרד, כולל קביעת מפגשים ואחריות לכל הטיפול הלוגיסטי הכרוך בביקור.

המחלקה לפרסום והסברה:

יזום הפקה והפצת פרסומים בתחום סחר חוץ, מידע ליצואנים, שליחת חומר הסברה שוטף ומעודכן לנציגים הכלכליים ומקיימת פעולות לקידום היצוא הישראלי בארץ, כגון: אירועי יצואן מצטיין, פרס היצוא ועוד.

3. פעילות מינהל סחר חוץ

בשנת 2009 ירד יצוא הסחורות מישראל בשיעור של 22.2% בהשוואה לשנה קודמת לרמה של 47.7 מיליארד \$.

יבוא הסחורות לישראל בשנת 2009 ירד לכדי 47.4 מיליארד דולר ירידה של 27.3% בהשוואה לשנה קודמת.

הסחורות המובילות ביצוא הישראלי הינן מוצרים של התעשייה הכימית, יהלומים ומכשירים מכאניים, חשמליים ואלקטרוניים.

הסחורות המובילות היבוא לישראל הינן מוצרים מינרליים, יהלומים ומכשירים מכאניים חשמליים ואלקטרוניים.

בשנת 2009 המשיך המינהל את הטיפול בנושא יצוא השרותים מישראל. הסתיימה הכנת סקר על הפוטנציאל הקיים בארץ בנושא ועל דרכים שמדינות אחרות מתמודדות עם הנושא.

4. פעילות המינהל לסחר חוץ לפי אזורים:

אירופה:

יבשת אירופה מכוסה על ידי 3 דסקים גאוגרפיים: דרום, צפון ומרכז-מזרח.

דסק דרום אירופה ואפריקה כולל את המדינות הבאות: איטליה, אלבניה, אנדורה, בוסניה-הרצגובינה, טורקיה, יוון, מונקו, מלטה, מקדוניה, סלובניה, ספרד, פורטוגל, צרפת וקפריסין. בנוסף מטפל הדסק בקשרי הסחר עם מדינות אפריקה מדרום לסהרה.

דסק צפון אירופה כולל את המדינות הבאות: איסלנד, אירלנד, אסטוניה, בלגיה, בריטניה, גרמניה, דנמרק, הולנד, לוקסמבורג, ליטא, ליכטנשטיין, לטביה, נורבגיה, פינלנד, שבדיה.

דסק מרכז-מזרח אירופה כולל את המדינות הבאות אוזבקיסטאן, אוסטרליה, אוקראינה, אזרבייז'אן, ארמניה, בולגריה, בלרוסיה

אסיה והפסיפיק:

יבשת אסיה מכוסה על ידי שני דסקים גיאוגרפיים: דסק הודו - סין וכן דסק אסיה והפסיפיק הכולל את המדינות יפן, קוריאה, טייוואן, סינגפור, אינדונזיה, תאילנד, קמבודיה, מינאמר, וייטנאם, לאוס, אוסטרליה וניו זילנד.

הסחר עם ארצות אסיה היווה 20.0% מהיצוא (19.9% ב-2008) ו-21.3% מהיבוא (21.0% ב-2008). היצוא ירד ב-21.8% לרמה של 9.5 מיליארד \$, היבוא ירד ב-26.5% לרמה של 10 מיליארד דולר. הגרעון המסחרי הסתכם ב-0.5 מיליארד דולר בשנת 2009 לעומת גרעון של 1.5 מיליארד דולר בשנת 2008.

הפעילויות המרכזיות לשנת 2009:

- נפתחה הנספחות המסחרית בהאנוי, וייטנאם.
- הושקה תוכנית שביט להגברת הייצוא להודו וסין: בשנת 2009 הושקה תוכנית שביט בסין והודו. מטרת התוכנית לסייע ליצואנים לחדור לשווקי היעד של סין והודו, בליווי וסיוע חברת ייעוץ כלכלית. במסגרת התוכנית יצאו עשרות חברות ישראליות לביקורים בהודו ובסין במספר תחומי יעד: תקשורת, תוכנה, אבטחת פנים, רכב ואלקטרוניקה.
- משלחת טלקום לוייטנאם וקמבודיה - במהלך חודש מרץ יצאה משלחת של 12 חברות ישראליות ובמסגרתה התקיימו 185 פגישות עם חברות מקומיות. המשלחת ביקרה גם בקמבודיה והיוותה יריית פתיחה לפעילות הנספחות המסחרית של תאילנד בקמבודיה.
- ועדה מעורבת ישראל-קוריאה - התקיימה בחודש מאי, ובמסגרתה הוסכם על סקר היתכנות משותף לקראת פתיחת משא ומתן על הסכם אזור סחר חופשי בין המדינות.
- קומוניקאסיה סינגפור- תערוכת התקשורת המובילה באזור (יוני). שת"פ אזורי בין נספחי סינגפור, הודו ותאילנד הוביל ל-251 פגישות באירוע ברוקרז'. משלחת התקשורת הישראלית ביקרה גם באינדונזיה, שם התקיים אירוע ברוקרז' ראשון מסוגו עם לשכת המסחר המקומית תקדין.
- ביקור סגנית שר התמ"ת הגב' אורית נוקד בחודש ספטמבר בועידת הפורום הכלכלי העולמי (WEF) בדאליאן, סין. שם נפגשה עם גורמי ממשל סיניים ואנשי עסקים בכירים במטרה לקדם את שיתוף הפעולה בתחומי הסחר.
- ביקור סגנית שר התמ"ת הגב' אורית נוקד בחודש נובמבר ביריד השקעות בינלאומי בסין וקיימה פגישות עם גורמי ממשל ותעשייה מקומית. לאחר מכן ביקרה בטייוואן, שם עמדה בראש ועדה לשת"פ כלכלי וטכנולוגי.

צפון אמריקה:

הסחר עם צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) לשנת 2009 היווה כשליש מהיצוא וכחמישית מהיבוא של מדינת ישראל. השפעות המשבר הכלכלי העולמי נתנו את אותותיהם בראש ובראשונה בהיקף הסחר עם ארה"ב וקנדה, אשר נפגעו באורח קשה מהמשבר הנוכחי. הסחר עם צפון אמריקה לשנת 2009 (כולל יהלומים) עמד על כ-24.6 מיליארד דולר. מתוכם כ-17.5 מיליארד דולר יצוא, וכ-7.35 מיליארד דולר יבוא. מהשוואה לשנת 2008, ניתן לראות ירידה של 2.7% ביצוא הישראלי לארה"ב (בעיקר ביצוא יהלומים וכימיקלים). בנוסף

בלרוס, גרוזיה גאורגיה, הונגריה, טדג'יקיסטאן, טורקמניסטאן, מולדובה, סלובקיה, סרביה, פולין, צ'כיה, קזחסטאן, קירגיסטאן, קרואטיה, רומניה, רוסיה ושוויץ.

היצוא ליבשת אירופה בשנת 2009 עמד על כ-15.2 מיליארד דולר. סכום המהווה ירידה של כ-30% לעומת נתוני שנת 2008. סה"כ הייצוא ליבשת אירופה מהווה כ-31.4% מסה"כ הייצוא הישראלי. היבוא מיבשת אירופה ירד בכ-23% אחוז לעומת 2008 ועמד על רמה של כ-22.8 מיליארד דולר. סה"כ הייבוא מיבשת אירופה מהווה כ-48% מסה"כ הייבוא הישראלי.

שותפות הסחר העיקריות למדינת ישראל באירופה הינן מדינות האיחוד האירופי, כאשר היצוא ל-27 מדינות האיחוד עמד בשנת 2009 על כ-12.2 מיליארד דולר, בעוד הייבוא עמד על כ-17.5 מיליארד דולר.

מדינות בולטות במרחב האירופי שמהוות יעד ליצוא הישראלי הן גרמניה, טורקיה, רוסיה, ספרד, איטליה, אנגליה וצרפת.

במהלך השנה קיימו הנציגים הכלכליים של ישראל באירופה למעלה מ-150 פעולות שונות לקידום הייצוא והגברת השקעות בארץ, שכללו בין היתר משלחות יוצאות ונכנסות לקידום שיתוף פעולה מסוג Business to Business, ובהן ימי טכנולוגיות בחברות רב לאומיות - אקסל שפרינגר הגרמנית ובריטיש טלקום הבריטית;

קיום אירועי brokerage events סביב אירועי עונן בינלאומיים, ביניהם: כ-2,000 פגישות בין חברות אירופאיות ל-50 החברות הישראליות שהשתתפו בתערוכת Mobile World ברצלונה, קיום אירוע פגישות אישיות סביב תערוכת Medica בגרמניה, פגישות בתערוכת IBC בהולנד המרכזת סביבה את כל תעשיית המדיה באירופה, וקיום פגישות אישיות בתערוכת IFAT (טכנולוגיות מים) בגרמניה;

ביקורי חברות ענק בישראל, ביניהן: חברת בוטס הבריטית שהגיעה לארץ עם 10 מומחים לשלב טכנולוגיות ומוצרים ישראלים תחת המותג שלהם, וחברות רוש וג'ונסון וג'ונסון הבודקות אפשרויות לשיתופי פעולה בארץ; סמינרים ובהם; ימי ישראל בחברות אירופאיות ובהם; קידום הסכמי שת"פ כלכלי ושת"פ במו"פ, ביניהם חתימה של חברת בי. בראון על הסכם עם המדען הראשי במשרד התמ"ת; ביקורי גורמים רשמיים ישראלים בחו"ל וגורמים רשמיים זרים בארץ, בין היתר; בנוסף קיימו ועידות מעורבות בין-ממשלתיות לענייני יחסי סחר וכלכלה בין ישראל ובין.

אפריקה מדרום לסהרה:

יצוא הסחורות לאפריקה מדרום לסהרה הגיע בשנת 2009 ל-0.9 מיליארד דולר, זאת ירידה של 31% לעומת 2008. היבוא מאפריקה מדרום לסהרה עמד על 0.3 מיליארד דולר.

משרד התמ"ת רואה בדרום אפריקה שוק יעד חשוב המהווה את השער ליבשת אפריקה כולה. בשנת 2008 נפתחה מחדש נציגות של משרד התמ"ת ביוהנסבורג. אחת הפעילויות העיקריות בדרום אפריקה הינה קידום מעורבות של חברות ישראליות בפרויקטים סביב משחקי הגביע העולמי בכדורגל שיתקיימו בשנת 2010 בדרום אפריקה ואשר ההכנות לקראתם בעיצומן.

ישראליות, אשר קיימו פגישות עם חברות מקבילות במדינות אלו.

- **ביקור מנכ"ל התאחדות חברות אספקת המים האזוריות של מקסיקו בישראל** - הביקור נערך ביולי 2009 וכלל ביקורים באתר השפד"ן, פגישות עם בכירים ברשות המים ומומחים בתחום המים מן האקדמיה.
- **ביקור משלחת אדריכלים מציילה בישראל** - בחודש יוני 2009 ביקרה בישראל משלחת של אדריכלים מציילה אשר ביקרו במרכז הבניה הישראלי, נפגשו עם חברות לאנגריה מתחדשת וביקרו בפרויקטים בניה בעלי טכנולוגיה מתקדמת.
- **יום טכנולוגיות ישראליות בחברת המים של סאו-פאולו** - בחודש אוגוסט 2009 משלחת של 8 חברות ישראליות ביקרה בברזיל וקיימה ארוע טכנולוגיות ישראליות עם SABESP, חברת המים של סאו-פאולו. כמו כן, החברות השתתפו בתערוכת FENASAN לתחום המים והסניטציה במסגרת ביתן ישראל.
- **ביקור נשיא המדינה בברזיל וארגנטינה עם משלחת עסקית** - בנובמבר 2009 נשיא המדינה ערך ביקור היסטורי בברזיל וארגנטינה לאחר 20 שנה בהם לא ביקר נשיא ישראלי במדינות אלו. הנשיא נפגש עם נשיאי ברזיל וארגנטינה, שרים בכירים ובכירים במשק הברזילאי והארגנטינאי. לנשיא התלוותה משלחת עסקית של 25 חברות אשר קיימו פגישות עם חברות מקבילות במדינות אלו.

- **משלחת ממדינת Rio Grande do Sul מברזיל בישראל** - בחודש אוקטובר ביקרה בישראל משלחת ממדינת Rio Grande do Sul, הממוקמת בדרום ברזיל, בראשות השר לפיתוח ועניינים בינלאומיים ובהשתתפות של נציגים פרלמנטרים, נציגי התאחדות התעשיינים, מפקד המשטרה הצבאית של המדינה, מזכיר הכלכלה ומזכיר התעשייה והמסחר של העיר Porto Alegre (בירת המדינה) ועיתונאים מקומיים. המשלחת נפגשה עם נציגי מדינה בכירים, ביקרה בפארקים תעשייתיים, בטכניון, בחברות בתחום הטלקום, ה-IT ותחום בטחון המולדת (HLS) וקיימה סמינר בנושא הזדמנויות עסקיות הקיימות במדינה בשיתוף מכון הייצוא ולשכת המסחר ישראל-ברזיל.

- **משלחות מאמל"ט ביקרו בתערוכת WATEC** - לתערוכת ווטק שהתקיימה בנובמבר 2009 הגיעו 10 משלחות מאמריקה הלטינית (מציילה, מקסיקו, ברזיל, ארגנטינה ואקוודור) אשר ביקרו בתערוכה, נפגשו עם חברות ישראליות מתחומים שונים של טכנולוגיות מים ועם נציגי ממשלה ואקדמיה.

- **אשרור הסכם הסחר החופשי עם גוש המרקוסור על-ידי ישראל** - בחודש נובמבר 2009 הסכם האס"ח בין ישראל לגוש מדינות המרקוסור אושר על-ידי הכנסת. ההסכם אושר עוד באוגוסט 2008 על-ידי אורוגוואי ועל-כן ב-23.12.09 ההסכם נכנס לתוקף בין שתי המדינות. ההסכם נמצא בתהליכי אשרור סופיים בברזיל, ובתהליכי אשרור מתקדמים בארגנטינה ובפרגוואי.

- **ביקור נשיא חברת המים של ברזיליה בישראל** - בדצמבר 2009 נשיא CAESB, חברת המים של ברזיליה ביקר בישראל יחד עם המנהל לקשרים בינלאומיים. במסגרת הביקור, האורחים נפגשו עם נציגי תוכנית הממשלתית לקידום טכנולוגיות מים ישראליות, מספר רב של חברות ישראליות

לכך, מאותה השוואה ניתן כי בשנת 2009 היבוא מארה"ב ירד בכ- 18.3%.

פריט היצוא החשוב ביותר לצפון אמריקה היה ונותר יהלומים. לבד מזאת, הסחר מתרכז בצידוד היי-טק, מכונות, מוצרי תעשיות כימיות והקשורות בהם, מכשירים וכלים אופטיים פוטוגרפיים ורפואיים.

יחסי הסחר בין ישראל לארה"ב הם רק חלק מהיחסים הכלכליים בין שתי המדינות. השקעות אמריקניות תורמות רבות לכלכלה הישראלית וגם ליצוא הישראלי למדינות שלישיות בשנת 2009 התבצעו בישראל השקעות של חברות אמריקניות רבות כגון חברות מדעי החיים Medtronic, ו-Boston Scientific אשר משקיעה בחברות ישראליות מתחילת שנות ה-90. בהיקף הסחר עם קנדה חלה ב-2009 ירידה של 37.7% בהיקף הסחר לעומת 2008, כאשר סך היצוא בשנת 2009 עלה על 5.7 מיליארד \$, ואילו היבוא הגיע לכ-3.44 מיליארד \$, נפילה של כ-42% לעומת השנה שעברה.

הנספחויות המסחריות של משרד התמ"ת בצפון אמריקה התמקדו בפעילויותיהם בשנת 2009 במספר ענפי יעד: מדעי החיים, טכנולוגיות מים וסביבה, ביטחון ומוצרי צריכה.

פעילויות לדוגמא: בניו-יורק נערך כנס ביטחון תחת חסות רשות הנמלים של ניו-יורק וניו-ג'רזי, בטורונטו נערך אירוע קידום טכנולוגיות מידע לתחום הבנקאות והפיננסים, בוויניגטון נערך סמינר מים תחת חסות הבנק העולמי אשר בו השתתפו נציגי הבנק הבכירים, אשר הגיעו לביקור בארץ במסגרת תערוכת "ווטק", יחד עם מנהלי פרויקטים במימון הבנק מאמל"ט, אפריקה ואסיה. בנוסף לכך, בשנת 2009 נחתמו הסכמי שת"פ במו"פ תעשייתי עם מדינות ניו-יורק וויסקונסין, ונחתם הסכם הבנות לשות"פ בטכנולוגיות קלינטק עם מדינת קליפורניה.

אמריקה הלטינית:

הסחר עם מדינות אמריקה הלטינית קטן בשנת 2009 בשיעור של 29% והסתכם בכ-2 מיליארד ו-751 מיליארד דולר. הייצוא לאמל"ט בשנת 2009 הסתכם במיליארד ו-661 מיליון דולר, המהווים ירידה של 26% לעומת שנת 2008. סכום זה מהווה 4% מסך הייצוא הישראלי בשנת 2009. הייבוא מאמל"ט ב-2009 עמד על 1.89 מיליארד דולר, המהווים ירידה של 32% לעומת שנת 2008. סכום זה מהווה 2.4% מסך הייבוא לישראל.

הפעילויות המרכזיות לשנת 2009:

- **משלחות מאמל"ט לתערוכת AGRITECH** - לתערוכת אגריטק לטכנולוגיות חקלאיות שהתקיימה במאי 2009 הגיעו 15 משלחות מאמל"ט (מארגנטינה, ברזיל, ציילה וקולומביה) אשר נפגשו עם בכירים מהממשל הישראלי, ביקרו בתערוכה ונפגשו עם חברות ישראליות מתחומים שונים של טכנולוגיות חקלאות.
- **ביקור שר החוץ בברזיל, ארגנטינה, קולומביה ופרו עם משלחת עסקית** - בחודש יולי 2009 שר החוץ ליברמן ביקר במדינות אמל"ט יחד עם משלחת עסקית של 10 חברות

5. יצוא הסחורות לפי אזורים: (במיליוני \$)

מחלק יחסי	שינוי 2008/09	יצוא 2009	יצוא 2008	האיזור
29.20	-28.58%	12,105,005.38	16,948,083.66	איחוד אירופה
2.40	5.23%	995,438.88	945,976.54	אפ"ס"א
3.01	-22.31%	1,246,566.10	1,604,578.83	מרכז-מזרח אירופה
2.57	-35.39%	1,065,870.09	1,649,706.79	שאר ארצות אירופה
2.20	-29.29%	911,877.29	1,289,626.38	אפריקה מזרח לסהרה
41.63	-6.57%	17,258,122.67	18,471,888.54	צפון אמריקה
1.38	4.96%	571,805.76	544,763.56	מרכז אמריקה
2.63	-36.55%	1,089,499.00	1,716,995.53	דרום אמריקה
21.32	-12.68%	8,837,105.72	10,120,439.34	אסיה
1.19	35.90%	494,770.71	771,909.20	אוקיאניה
5.47	30.58%	2,267,491.08	1,736,474.79	כלתי מסווג
0.66	-17.14%	273,733.81	330,375.69	מזרח התיכון
0.37	-16.49%	152,069.52	182,096.73	צפון אפריקה ומצרים
	-17.83	41,455,575.88	50,448,520.41	סה"כ

בתחום טכנולוגיית המים ואנרגיה מתחדשת. כמו כן, במהלך הביקור נחתם הסכם לשיתוף-פעולה עם חברת מקורות.

המזה"ת וצפון אפריקה:

היצוא הישראלי למדינות המזה"ת וצפון אפריקה הינו בעיקר לירדן ולמצרים. בשנת 2009 הגיע היצוא לירדן לרמה של כ- 232 מיליוני דולרים (לעומת כ-280 מיליוני דולרים בשנת 2008), מהם כ- 80 מיליוני דולרים לאזורי QIZ והשאר לשוק הירדני ולשווקים בעולם הערבי. היבוא מירדן הגיע לרמה של כ- 118 מיליוני דולרים (לעומת כ- 132 מיליוני דולרים בתקופה המקבילה אשתקד).

היצוא למצריים בשנת 2009 הגיע לרמה של כ-133 מיליוני דולרים (לעומת כ-159 מיליוני דולרים בשנת 2008) והיבוא הגיע לרמה של כ-153 מיליוני דולרים (לעומת כ-179 מיליוני דולרים בשנת 2008).

הסכמי סחר ירדן

הסכם ה-QIZ בין ישראל וירדן התאפיין בשנת 2009 בירידה בהיקף הפעילויות וזאת בשל העובדה כי בינואר 2010 נכנס הסכם האס"ח ירדן - ארה"ב לתוקפו המלא המאפשר יצוא ישיר מירדן לארה"ב בפטור מלא ממכס.

הצפי לשנת 2010 הינו ירידה משמעותית בהיקף היצוא והיצוא באמצעות ה-QIZ לארה"ב ופועל יוצא מכך הינו צמצום יצוא התשומות הישראליות לאזורי ה-QIZ למספר מועט של חברות.

יצוין כי הסכם ה-QIZ ממשיך להתקיים וכי הוא עומד לרשות היצואנים בכל עת לפי דרישה.

מצרים

במהלך שנת 2009 אשררה ממשלת ארה"ב שני אזורי QIZ חדשים בדרום מצרים (מצרים עילית), מעבר ל-10 הקיימים. השלטונות המצרים פועלים להכשרת האזורים על פי הכללים של אזורי ה-QIZ. יודגש כי אזורים אלה טרם החלו את פעילותם.

רשימת נספחים ונציגויות כלכליות של ישראל בעולם המופעלות ע"י המינהל לסחר חוץ ראה נספח - ו' לדו"ח זה. מידע רב בנושאי סחר חוץ והדרך להתקשר עם הנספחים בחו"ל ניתן למצוא באתר סחר חוץ WWW.TRADE.GOV.IL

המטה לקידום השקעות

המטה לקידום השקעות הינו הגוף האחראי על קידום השקעות זרות ישירות לישראל. נושא השקעות זרות ישירות (FDI – Foreign Direct Investment) מזוהה כיום בעולם כאחד המנופים העיקריים לצמיחת כלכלות בכלל ושל מדינות קטנות בפרט.

IsraelNewTech, פועל למשיכת משקיעים זרים להפקות סרטים בישראל ומרכז את צוות התגובות הכלכליות הבין משרדי אשר מוקם בעקבות ארועים ביטחוניים אזוריים רחבי היקף בעלי משמעויות כלכליות.

Israel NEWTech

לאור ההזדמנות שזוהתה בשוק המים העולמי מחד, והיתרון היחסי של המשק הישראלי מאידך, אימצה ממשלת ישראל ביוני 2006 תוכנית לאומית לקידום תעשיית המים בישראל. במהלך שנת 2008 קיבלה התכנית חיזוק נוסף להצלחתה כאשר בחודש אוגוסט החליטה הממשלה על הארכת התכנית בשלוש שנים נוספות, ובתקצוב מחודש, כדי להמשיך ולקיים את מכלול הכלים שאותם היא יצרה.

לאור המגמה בעולם של שימוש הולך וגובר באנרגיות מתחדשות הבאה לידי ביטוי בהשקעות של עשרות מיליארדי דולרים במחקר ויצור בתחום האנרגיה המתחדשת ולאור ההתפתחות הטכנולוגית בתחום זה בישראל, החליטה ממשלת ישראל באוגוסט 2008 על הקמת תוכנית לאומית להשקעה בתחום האנרגיות המתחדשות לתקופה בת חמש שנים ובתקציב של 286 מיליון ש"ח.

את תוכנית המים מוביל המטה לקידום השקעות במנהל סחר חוץ במשרד התמ"ת, ואת תוכנית האנרגיות התחדשות מובילים במשותף המטה לקידום השקעות במנהל סחר חוץ במשרד התמ"ת והמשרד לתשתיות לאומיות. הגורמים האמונים מרכזים את פעילותם של משרדי ממשלה, גופי אקדמיה ורשויות שונות, וביניהם: משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, אשרא ומשרד האוצר, המכון ליצוא ולשיתוף פעולה בינלאומי, המשרד להגנת הסביבה, משרד החוץ, משרד התשתיות, משרד המדע והספורט, המועצה להשכלה גבוהה, ות"ת, רשויות המים והחשמל מכון התקנים ועוד.

מטרת התוכנית היא מיצוי הפוטנציאל העסקי של ענפים אלו בשוק העולמי. מטרה זו מושגת על ידי סיוע לענפים לעבור משלב המחקר והפיתוח לשלב הייצור והשיווק, ביסוס מעמדן כגורם מרכזי בשווקי טכנולוגיות המים והאנרגיות המתחדשות העולמיים והפיכת ישראל למובילה עולמית בתחומים אלו. תחת הכותרת "מטרה אחת - שותפות נרחבת" פועלים יחד משרדי ממשלה, רשויות רגולציה, גופי אקדמיה ותעשייה בכדי לעודד ולפתח את תעשיות אלו.

שילוב ידיים זה בין הגופים השונים, יוצר שלם הגדול מסך חלקיו ומקדם את תעשיית המים ותעשיית האנרגיות המתחדשות הישראליות ומעניק להם יתרון תחרותי בשוק הגלובלי.

מטרת העל של המטה הינה הגדלת היקף ההשקעות הזרות הישירות בישראל. המטה מקדם השקעות של חברות רב-לאומיות בתעשייה הישראלית באמצעות השילוב בין קידום אירועי חדשנות ישראלית מול החברות הגלובליות וליווי פרטני ומתמשך של משקיעים המעוניינים להשקיע בשוק הישראלי. במקביל עוסק המטה ביצירת מיתוג-על לתעשייה הישראלית בתהליך ייחודי במהלכו נבנה "מוצר ציבורי", כאשר התעשייה הישראלית כולה הנית מפירות המאמץ השיווקי.

פעילויות עיקריות

- קידום והרחבת השקעות חברות רב לאומיות בישראל
- ליווי פרטני ומתמשך של משקיעים זרים לפני, במהלך ואחרי ההשקעה
- בניית תשתית בתחומי המידע וההסברה למשקיעים זרים
- הפקת "ארגז כלים" שיווקיים לעידוד השקעות זרות
- ייצוג המדינה בארגונים בינלאומיים בתחומי השקעות
- סיוע בקביעת מדיניות המשרד בתחומי ההשקעות

ארגז הכלים השיווקיים כולל, בין השאר

- אתר אינטרנט, המהווה שער כניסה למשקיעים זרים: <http://investinisrael.gov.il>
- סרט "Invest in Israel", השופך אור על השקעות בישראל ועל הפוטנציאל העסקי הגלום בה - במגוון שפות
- סרט "Israel - Novel Efficient Water Technologies" - מיצוב תעשיית המים הישראלית
- חוברת שיווקית למשקיע - "Invest in Israel"
- עלוני מידע שיווקיים למשקיע הזר בתחומי יעד-מדעי החיים, תקשורת, טכנולוגיות מים, אנרגיות מתחדשות, ענף הקולנוע ועוד
- מצגות על אקלים ההשקעות והפוטנציאל העסקי הגלום בישראל
- ירחון חדשות על אקלים ההשקעות בישראל
- סיפורי הצלחה של משקיעים זרים והשקעות בישראל
- סיפורי הצלחה כחול לבן - חברות ישראליות, אשר נחלו הצלחה רבה בזירה הבינ"ל
- ידיעות שיווקיות על פריצות דרך ישראליות - מוצרים ופיתוחים ישראלים, ששינו את פני העולם
- ממצאים מרכזיים על מיקומה של ישראל בסקרי תחרותיות מובילים עולמיים
- החומרים כולם מופקים בשפה האנגלית ובשפות זרות נוספות לפי העניין והצורך.

בנוסף לפעולות אלה מוביל המטה את התכנית הממשלתית לקידום תעשיות המים והסביבה ומיצובן כמובילות עולמיות -

בחדש נובמבר 2009 השתתפה התוכנית בתערוכת WATEC בביתן לאומי הכלל את שותפי התכנית ואגפי המשרד השונים. ליד הביתן השתתפו מעל ל-20 חברות הזנק. בשיתוף עם מינהל סחר חוץ, מערך הנספחים הכלכליים ונציגי משרד החוץ פעלה התכנית להבאת מעל ל-100 משלחות מרחבי העולם. בין המשלחות היו נציגי ממשל, תעשייה וארגונים בינ"ל.

על מנת להשיג את יעדי התכנית, הפעילות מתקיימת במספר רבדים: פיתוח ההון האנושי וגיוס דור המחר, עידוד מו"פ עם קשר הדוק לתעשייה, קידום השקעות זרות ייעודיות לתחומים ושיתוף פעולה בינלאומי, הטמעת טכנולוגיות ישראליות חדשניות בשוק המקומי וסיוע לחברות ישראליות לפרוץ לשוק העולמי.

אנו רואים בתחומי המים והאנרגיה המתחדשת כמנועי צמיחה של המשק הישראלי ומעמידים לרשות תעשיינים, יצואנים, יזמים ואנשי אקדמיה תמיכה וכלים שונים על מנת להמשיך ולקדם תעשיות אלו. אנו מזמינים אתכם להשתמש בכלים אלו ולקחת חלק יחד איתנו בבניית מנוע הצמיחה הבא של המשק הישראלי. בשנת 2010 ימשיכו התוכניות בפעילות הענפה בשווקי היעד ברחבי העולם. חלק יחד איתנו בבניית מנוע הצמיחה הבא של המשק הישראלי.

התכנית הלאומית לקידום טכנולוגיות מים

מטרת התוכנית היא להפוך את ישראל למובילה עולמית בתחום טכנולוגיות המים ובתוך כך להגדיל את ייצוא תעשיית המים הישראלית למעל 2.5 מיליארד דולר עד שנת 2011. בזכות שיתוף הפעולה הפורה, הצליחה התכנית בשנת 2009 בקידום התעשייה במספר תחומים; יצוא תעשיות המים של מדינת ישראל עלה בעשרות אחוזים, נפתחו מסלולי לימוד ייחודיים למים במוסדות האקדמיה, התפתחו פעילויות ייעודיות של חממות מים מתמחות, הגיעו לישראל משלחות עסקיות מרחבי העולם, נחתמו הסכמי שת"פ עם רשויות מים ממדינות מפתח, נרקמו קשרים אסטרטגיים עם ענקיות בינלאומיות ועוד.

התכנית הלאומית לקידום טכנולוגיות אנרגיות מתחדשות

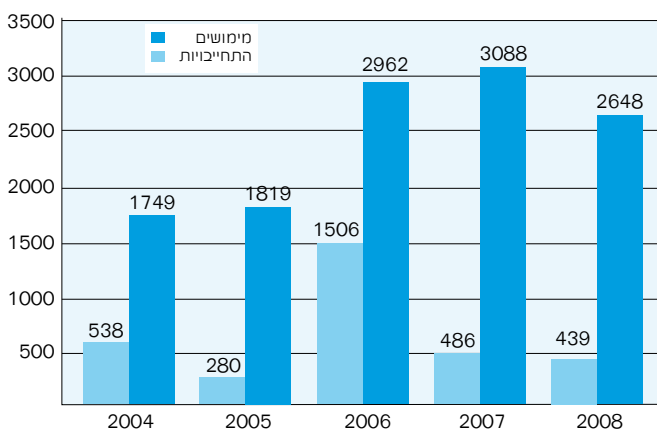
במטרה לבסס את מעמדה של התעשייה הישראלית כגורם מרכזי בשוק האנרגיה המתחדשת העולמי הגדירה לעצמה התכנית מספר יעדים: הגדלת המכירות בתחום האנרגיות המתחדשות למעל 500 מיליון דולר בשנה, בתוך 5 שנים. השקעה מצטברת של לפחות 400 מיליון ש"ח בתחום, בחמש שנות התוכנית.

אתר אינטרנט: <http://www.investinisrael.gov.il> טלפון: 02-6662607 דוא"ל: investinisrael@moital.gov.il

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי (רשפ"ת) שבמשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה מופקדת על אכיפת תקנות חובת המכרזים (חובת שיתוף פעולה תעשייתי) התשס"ז-2007, וכן על ניהול רכש הגומלין במדינת ישראל. בהתאם לכך פועלת רשפ"ת ליישום וקיום הוראות התקנות הנ"ל על ידי גורמי הרכש הממשלתיים והציבוריים, כמו גם לייזום, מעקב, בקרה ותאום פעילויות של חברות זרות הנובעות מהתחייבויותיהן לשיתוף פעולה תעשייתי בישראל.

גרף 1: מצבת התחייבויות ומימושים, 2004-2008 (מיליוני דולרים)

הרשפ"ת יוזמת קיום קשרים בלתי אמצעיים בין התעשיות הזרות והישראליות, יוצרת מפגשים אישיים בין גורמים אלה, מרכזת מהחברות הזרות הצעות ובקשות לשיתוף פעולה תעשייתי ומפיצה אותן בקרב התעשייה המקומית הרלוונטית, מקשרת מפעלים ישראלים עם אנשי הקשר בחברות הזרות ומקיימת מעקב ובקרה אחר ביצועי החברות הזרות בארץ.

שיתוף פעולה תעשייתי של חברות מחויבות עם התעשייה הישראלית

שיתוף הפעולה התעשייתי של החברות הזרות עם המפעלים הישראליים, מבוצע על ידן על בסיס תחרותי במחיר, עמידה באיכות, מועדי אספקה ודרישות לקוח ככל שהדבר נוגע לתקנים, הסמכות וזמינות שרות.

להלן תמצית ההנחיות למפעל הישראלי, לבחינת תאימות להיות חלק מקבוצת המפעלים הנהנים מערוץ שיתוף הפעולה התעשייתי עם חברות זרות:

- יכולת ייצור בכמויות מסחריות תוך עמידה בלוי"ז ובאיכות הנדרשת ובמחירים תחרותיים
- יכולת ייצוא מוכחת
- יכולת תקשור באנגלית בכתב ובעל-פה
- קיום מערך שירות ואחזקה ללקוח (במקרים הרלבנטיים)
- קיום אישורי איכות והסמכות רלוונטיות (כגון לתעשיית הרכב, חשמל אלקטרוניקה וכד')
- יצרנים מאושרים של משרד הביטחון לייצור ציוד בטחוני
- קיום פרסום נאות בקטלוג מקצועי/ענפי ובמדיה אלקטרונית

מעמד סטטוטורי:

התקנות מחייבות את גורמי הרכש לדרוש מחברות זרות שזכו במכרזים ממשלתיים וציבוריים לבצע שיתוף פעולה תעשייתי בארץ בהיקף של 35% לפחות מערך העסקה (או 20% מחברות במדינות החתומות על הסכם ה-GPA). דרישה זו מעוגנת בתקנות והחוקים הבאים:

- חוק חובת המכרזים התשנ"ב, 1992.
- תקנות חובת המכרזים (שיתוף פעולה תעשייתי), התשס"ז-2007
- GPA - הסכם הרכישות הממשלתיות במסגרת ארגון הסחר העולמי (WTO).

תפקידה של רשפ"ת הוא מינוף ההוצאה הממשלתית ליצירת הזדמנויות עסקיות ותעסוקתיות, לגרום להבאת טכנולוגיות חדשות מחו"ל, להגברת השקעות זרות במחקר ופיתוח, להגברת היצוא ולפתיחת שווקים חדשים. כמו כן, פועלת רשפ"ת באמצעות הכלים שבידיה לחיזוק תעשיות ועסקים בפריפריה ובאזורי עדיפות לאומית ול"פתיחת דלתות" לתעשיות בינוניות וקטנות.

שיתוף פעולה תעשייתי של החברות הזרות מבוצע בישראל באופנים שונים ובהם: קניית מוצרים ושירותים כחול-לבן, קבלנות משנה, מימון פעילויות מו"פ, העברת ידע, השקעות וכן סיוע שיווקי ליצואן הישראלי בחו"ל.

הרשפ"ת קשורה בהסכמי שיתוף פעולה תעשייתי עם כ-300 חברות ותאגידים זרים, מהמובילים בעולם, בתחומי הביטחון, תעופה, אנרגיה ואקולוגיה, חשמל ואלקטרוניקה, מחשבים, ציוד רפואי, רכב, תחבורה ועוד. לרשפ"ת קשר ישיר למקבלי ההחלטות ואנשי הרכש באותן החברות והתאגידים.

רשימת החברות והתאגידים המלאה נמצאת באתר האינטרנט של הרשפ"ת שכתובתו www.ica.gov.il

היקף שיתוף הפעולה התעשייתי של החברות הזרות שבוצע בישראל הסתכם בשנת 2008 בסכום של כ-2.65 מיליארד דולר. רובו הגדול של סכום זה הוא תוצאה של פעילות יצוא ישיר לאותן חברות זרות עמן קשורה רשפ"ת בהסכמי שיתוף פעולה תעשייתי.

משנת 2004 ועד שנת 2008 הסתכם רכש הגומלין של חברות זרות בישראל, בכ-12.27 מיליארד דולר מהם נהנו בשנים אלה כ-350 מפעלים ישראלים.

מבנה הרשפ"ת

הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי מחולקת ל-5 תחומי פעילות (דסקים): אזרחי, בטחוני, מיוחד (רכב, מחשבים, ציוד מכני כבד), נתונים, מידע ותכנון, מעקב ובקרה. כמו כן, יש לרשפ"ת נציגות בניו-יורק והיא נעזרת בנספחים המסחריים של ישראל בארצות השונות. לצד הרשפ"ת פועלת מועצה מייעצת שתפקידה ליעץ לרשפ"ת לפי בקשתה בנושאים הנוגעים למדיניות, גיבוש יעדים ומטרות בתחומי פעולתה של הרשות. שירותי הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי ניתנים לתעשייה ללא תשלום.

מדריכי התעשייה הישראלית של הרשפ"ת

על מנת להגביר את הפוטנציאל לשיתוף פעולה תעשייתי ולהרחיב את מעגל המפעלים הישראלים הנחשפים לחברות המחוויבות, מנהלת הרשות לשיתוף פעולה תעשייתי מדריך של התעשיות הישראליות המפורסם באתר האינטרנט שלה ומהווה את הבסיס לקטלוגים ומדריכי התעשייה שהרשפ"ת מפיקה ומפיצה בתערוכות ובפורומים תעשייתיים ועסקיים שונים בארץ ובחו"ל.

לפרטים והצטרפות למדריך התעשייה אנא צור עמנו קשר.

פרטים נוספים ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשפ"ת: www.ica.gov.il

סוכנות לעסקים קטנים ובינוניים

לאחרונה הוקמה סוכנות לעסקים קטנים ובינוניים, בעקבות החלטת ממשלה. הסוכנות הינה חלק בלתי נפרד ממשרד התמ"ת, ומרכזת את כל הפעילות בנושא.

עבור עסקים המעסיקים בין 5 עובדים ל-10 עובדים יוקצו עד 100 שעות חונכות.

עבור עסקים המעסיקים בין 11 עובדים ל-100 עובדים יוקצו עד 150 שעות חונכות.

חונכות זעירה

החונכות הזעירה נועדה להקנות וליישם כלים ניהוליים לעסקים זעירים, בעזרת חונכים שהתמחו בסיוע לעסקים מסוג זה.

עבור עסק המעסיק בין עובד אחד ל-4 עובדים יוקצו עד 20 שעות חונכות.

עבור עסקים בהקמה יוקצו עד 10 שעות חונכות. נרשם העסק כעוסק מורשה ברשות המיסים - יהיה זכאי העסק להקצאה נוספת בגובה 20 שעות חונכות.

עסק המבקש לקבל חונכות, יפנה לאחד המטיי"ם. בקשתו תועבר לאישור המשרד באמצעות המפעיל.

לפרטים נוספים:
רח' בנק ישראל 5, ירושלים
טלפון: 02-6662383
פקס: 026662918
אתר אינטרנט: www.moital.gov.il

מסלול זה מציע לעסקים ליווי של חונך עסקי בהמשך לקורס יזמות ייעודי בו השתתף היזם.

עסק המבקש להשתתף בקורס הכשרה יזמית משולבת בתחומים בהם מטפלת התכנית יפנה אל המפעיל. המפעיל יפנה הבקשה לממונה לקבלת אישורו להקצאת שעות החונכות הדרושות. הממונה רשאי לאשר עד 70 שעות חונכות ת מסוג זה.

תעריף החונכות:

תעריף החונכות הוא 192 ש"ח לשעה + מע"מ

שם המפעיל והחברה: חברת "תבור כלכלה ופיננסיים בע"מ"

- שמעון הגר 050-5505046

תפקיד: מפעיל - אזור הצפון

כתובת: רח' זרחין 10 ת.ד. 3030 רעננה 43662

טלפון: 09-7418560 שלוחה 112, מרכזת הפרויקט-עינב דזצ'יו

פקס: 03-7606727 **דוא"ל:** einav@tavor.biz

כתובת אתר האינטרנט: www.tavor.biz

שם המפעיל והחברה: חברת "זיו האפט" -

עמוס לביא 050-7557333

תפקיד: מפעיל - אזור הצפון

כתובת: רח' מנחם בגין 48-46 תל אביב

טלפון: 03-6380608 מרכזת הפרויקט בחברה עינת רוזנברג

פקס: 03-6382511 (זמני) **דוא"ל:** honhut@bdo.co.il

כתובת אתר האינטרנט: www.bdo.co.il

תוכניות וקרנות סיוע לעסקים - הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים

הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים אשר הוקמה בנובמבר אשתקד מופקדת על הטיפול הייעודי בפיתוח מגזר העסקים הקטנים והבינוניים בישראל. הסוכנות אמונה על הפעלת כלי הסיוע בתחומי הייעוץ והמימון במשרד התמ"ת וכן על ריכוז הפעילות מול המטיי"ם השונים - למעשה גוף חדש שתפקידו לבצע תחת מטריה אחת תכלול של כל פעולות התכנון והביצוע שמכוונים לקידום מגזר העסקים הקטנים והבינוניים.

יעדים מרכזיים:

- יצירת תשתיות ותוכניות לפיתוח מגזר העסקים הקטנים והבינוניים
- הסרת חסמים, תיאום תהליכי עבודה מזורזים להתפתחות עסקית וקיצור משך הטיפול בהשקעות חדשות.
- איתור כשלי שוק ויצירת כלים להקטנת השפעתם על מגזר העסקים הקטנים והבינוניים.
- הקטנת הנטל הבירוקראטי על העסקים והתאמת חוקים והחלטות ממשלה לצרכי מגזר זה.
- מתן פתרונות אשראי בנקאי וחוץ בנקאי לעסקים הקטנים והבינוניים.

תוכניות סיוע לשוק המקומי:

1. חונכות עסקית לעסקים זעירים, קטנים ובינוניים

מטרת התכנית: לסייע לעסק הזעיר, הקטן והבינוני בהתרחבות מבוקרת ובשיפור ביצועיו ורמת רווחיותו, תוך שיפור ניהולו, הקניית כלים ניהוליים וליווי ביישומם.

התחומים בהם מטפלת התכנית

1. ניהול כללי.
2. אסטרטגיה עסקית, הגדרת חזון העסק והתוויית הדרכים למימושו.
3. ניהול כספים.
4. ניהול הייצור.
5. ניהול השיווק.
6. מערכות מידע.
7. ניהול משאבי אנוש.

לצורך הפעלת התכנית, הוקם מאגר חונכים המונה מאות יועצים מנוסים מתחומי התמחות מגוונים: ניהול כללי, ניהול כספים, ניהול ייצור, ניהול שיווק, מערכות מידע, ניהול משאבי אנוש ונושאים נוספים הרלוונטיים לעסקים.

מסלולי התכנית

חונכות רגילה

החונכות הרגילה נועדה להקנות כלים ניהוליים לעסקים ולסייע ביישומם.

שם המפעיל והחברה: חברת "תבור כלכלה ופיננסיים בע"מ"

מוטי אטשטיין 052-2534747

תפקיד: מפעיל - אזור המרכז

טלפון: 09-7776800 שלוחה 12, מרכזת הפרויקט בחברה עינב

דזצ"י

פקס: 03-7606727 דוא"ל: einav@tavor.biz

כתובת אתר האינטרנט: www.tavor.biz

שם המפעיל והחברה: חברת "זיו האפט" -

אפי מחלב 050-8335445

תפקיד: מפעיל - אזור המרכז

טלפון: 03-6380608 מרכזת הפרויקט בחברה: עינת רוזנברג

פקס: 03-6382511 (זמני) דוא"ל: honhut@bdo.co.il

כתובת אתר האינטרנט: www.bdo.co.il

שם המפעיל והחברה: חברת ריבה ושות' - יחזקאל ריבה

תפקיד: מפעילה - אזור הדרום

כתובת: מושב בית נחמיה. ת.ד. 927 שוהם 73142

טלפון: 09-9589333 מרכזת הפרויקט בחברה - עדינה נויפלד

פקס: 03-9711962 דוא"ל: adina@riba.co.il

שם המפעיל והחברה: חברת "אביב ייעוץ עסקי בע"מ"

יניב כהן

תפקיד: מפעילה - אזור הדרום

כתובת: מושב בית נחמיה. ת.ד. 927, שוהם 73142

טלפון: 03-9730755 מרכזת הפרויקט בחברה - דינה חלימה

פקס: 03-9711962 דוא"ל: dina@aviv-ebc.co.il

אחראים על הפעלת התכנית מטעם התמי"ת:

מר לוי בר תקוה טל. 02-6662382 ,

דוא"ל: Levi.Bar-Tikva@moital.gov.il

גבי גלי בן מיכאל טל. 02-6662613

דוא"ל: Gali.Ben-Michael@moital.gov.il

2. קידום ניהול איכותי בתעשייה

מטרת התכנית:

להגדיל את כושר התחרות של התעשייה, באמצעות הטמעת שיטות ניהול חדשניות. שיטות ניהול אלה מכוונות לפיתוח תהליכי שיפור מתמשכים במפעל, תוך כדי הקטנת מלאים, קיצור זמני תגובה, הגדלת תפוקות, הורדת עלויות, צמצום תקלות ושילובם של בעלי תפקידים בכל הדרגים באחריות לביצוע איכות.

אוכלוסיית היעד:

מפעלים תעשייתיים המעסיקים בין 25 ל-500 עובדים, בעלי שדירת ניהול בסיסית לפי הפירוט:

- מפעל תעשייתי המעסיק בין 50 ל-500 עובדים זכאי לקבל עד 400 שעות ייעוץ.
- מפעל תעשייתי המעסיק בין 25 ל-50 עובדים זכאי לקבל עד 200 שעות ייעוץ.

מימון התכנית:

50% מעלות שעות הייעוץ הינן במימון החברה המשתתפת בתכנית ו-50% במימון משרד התמי"ת.

רכז התכנית:

מר יוני פסטרנק חבי טקטרנדס

טל: 09-9552287, פקס 09-9552287.

דוא"ל: info@techtrends.co.il.

אחראית מטעם משרד התמי"ת להפעלת התכנית:

גבי חגית בן הרוש טל. 02-6662534

דוא"ל: Chagit.Ben-Harush@moital.gov.il

3. ניצוץ - ניהול יצירתיות וצמיחה

מטרת התוכנית:

הקניית כלים לשיפור היצירתיות, ניהול חדשנות וצמיחה מתמדת בתחומים שונים, באמצעות הקמת צוותי פיתוח, עריכת סדנאות ליצירת בנק רעיונות, שיפור תהליכים וליווי מוצרים חדשניים, השינוי יבוא לידי ביטוי בעיקר בחשיבה אסטרטגית חדשנית ואיתור שווקים חדשים

אוכלוסיית היעד:

עסקים בתחום התעשייה והשירותים המעסיקים בין 10 ל-500 עובדים, בעלי שדרת ניהול בסיסית וכן חברות המייצגות קבוצה הכוללת למעלה מ-5 עסקים, המעוניינים לבצע פרויקט חדשנות משותף.

שיעור המימון:

התכנית מאפשרת קבלת 150 שעות ייעוץ ובמקרים חריגים עד 250 שעות ייעוץ. שיעור ההחזר של המשרד לחברה המעסיקה עד 100 עובדים הוא 75% מעלות הייעוץ, ואילו לחברה המעסיקה מעל 100 עובדים שיעור ההחזר הוא עד 50%. עלות שעות הייעוץ להחזר נקבעת על פי תעריפי החשב הכללי במשרד האוצר.

רכז התכנית:

ניסים משרקי, חברת אמ.אמ.אמ ייעוץ הנדסי בע"מ

טל. 03-5568485 פקס. 03-5567879

דוא"ל: mmsystem@netvision.net.il

אחראית מטעם משרד התמי"ת להפעלת התכנית:

דפנה אבוטבול, טלפון: 02-6662532

דוא"ל: Dafna.Abutbul@moital.gov.il

4. ייעוץ לעיצוב תעשייתי

מטרת התכנית:

סיוע למפעלים ועסקים לשפר את כושר התחרות והרווחיות שלהם על ידי יישום אסטרטגיה של חדשנות בעיצוב מוצרים או אריזות.

אוכלוסיית יעד:

מפעלים המעסיקים בין 500-10 עובדים המעוניינים להעסיק יועץ עיצוב לשם:

- פיתוח מוצר או קו חדש של מוצרים
- ניהול אסטרטגיה של חדשנות בעיצוב
- עיצוב אריזות חדשות למוצרים קיימים

מימון התכנית:

ניתן לקבל עד 150 עד שעות ייעוץ. בעסקים עד 100 עובדים משרד התמ"ת ישתתף ב 75% מההוצאות. לעסקים מעל 100 עובדים המשרד ישתתף ב-50% מההוצאות.

רכז התכנית:

מר יובל טל - טל. 03-5604940, דוא"ל i@yuvaltal.com
ניתן לפנות אליו גם באמצעות חברת אביב בטלפון: 03-9730755 (דינה).

אחריות על הפעלת התכנית מטעם התמ"ת:

גב' אתי ברכה טל. 02-6662536
דוא"ל: Eti.Bracha@moital.gov.il

5. תפעול וקידום עיצוב תעשייתי בתעשייה

מטרות התכנית:

ליצור מודעות לעיצוב תעשייתי בקרב התעשייה הישראלית, לחשוף את העיצוב הישראלי לזירה העולמית ולהגביר את כושר התחרות של המוצרים הישראליים והייצוא.

סדרת תכניות שנועדו להטמיע את העיצוב התעשייתי כמפורט:

- קיום תחרות שנתית למוצרים מעוצבים - פרס עתיר - עיצוב תעשייתי ישראלי
- תפעול וקידום פרסום ויחסי ציבור: תמיכה בימי עיון, תמיכה בתערוכות עיצוב, הפקת פרסומים, איסוף נתונים ומחקר, הקמת אתרי אינטרנט וכדומה.
- עידוד השתתפות קבוצת מעצבים בתערוכות בינ"ל

אוכלוסיית היעד:

מעצבים תעשייתיים, חברות תעשייה ישראליות וגופים התומכים בעיצוב תעשייתי.

מימון התכנית:

עד 75% השתתפות המשרד בהוצאות המוכרות.

אחריות על הפעלת התכנית:

גב' רינה רוטברט, טל. 02-6662533
דוא"ל: rina.rothbart@moital.gov.il

6. קרן הלוואות לעסקים קטנים בערבות מדינה

מטרת הקרן:

סיוע לעסקים קטנים בעלי הצדקה כלכלית לקיומם, למטרות הון חוזר והשקעות, כולל הקמת עסקים חדשים.

דרישות הסף:

- מחזור שנתי: עד 22 מיליון ש.
- העדר חובות לא מוסדרים לרשויות המס.
- חשבונו של העסק או מי מבעליו אינו מוגבל ו/או מעוקל.
- לא תינתן יותר מהלוואה אחת לאותו הגוף.
- מעבר בדיקה כלכלית של הגוף המתאם, הבנק וועדת האשראי.

תנאי הקרן:

- תקופת ההלוואה: חמש שנים, כולל חמישה חודשי גרייס.
- בטחונות: בין 25% ל-30%, תלוי בבנק המלווה.
- ההלוואות מועמדות באמצעות הבנקים הבאים: אוצר החייל, הבינלאומי, מרכנתיל.
- ריבית: בהתאם לתנאי השוק.

מסלולים:

- הלוואות עד 750 אלף ש"ח: עבור עסקים עם מחזור שנתי של בין 10 מיליון ש"ח ל-22 מיליון ש"ח.
- הלוואות עד 500 אלף ש"ח: עבור עסקים עם מחזור שנתי של עד 10 מיליון ש"ח.
- הלוואות עד 100 אלף ש"ח - מסלול מקוצר מבחינת זמני טיפול: עבור עסקים עם מחזור שנתי של עד 3 מיליון ש"ח.

נתוני הקרן:

בשש שנות פעילות הקרן, הועמדו הלוואות בהיקף של כ-1.1 מיליארד ש"ח לכ-4,000 עסקים. העסקים שלהם אושרה ההלוואה העסיקו בעת העמדתה כ-37 אלף עובדים ושיעור הגידול המשוער במספר העובדים בעסקים הני"ל, בעקבות קבלת ההלוואה, הוא מעל 8,000 עובדים.

רכז התכנית:

לקבלת הלוואה יש לפנות לחברת תבור לפי הפרטים הבאים: טלפון: 09-7776800, פקס: 03-7606727, דוא"ל: esek@tavor.biz

7. קרן סיוע לעסקים בינוניים וגדולים בערבות מדינה

מטרת הקרן:

סיוע לעסקים בינוניים וגדולים, בעלי הצדקה כלכלית לקיומם, למטרות הון חוזר ו/או השקעות. זאת ע"י העמדת ערבות מדינה המקלה על העסקים בנושא בטחונות

דרישות הסף:

- רשאים לפנות עסקים מכל סוג, בעלי מחזור מכירות שנתי בין 400-15 מיליון ש.
- העדר חובות לא מוסדרים לרשויות המס
- חשבונו של בעל העסק או מי מבעליו אינו מוגבל או מעוקל
- תינתן לא יותר מהלוואה אחת לאותו הגוף.

תנאי הקרן:

- היקף הביטחונות הנדרש מהלווה הוא עד 25% מגובה ההלוואה כאשר הממשלה מעמידה ערבות בשיעור של 70% מגובה ההלוואה.
- נדרשת ערבות אישית של הבעלים.
- ההלוואה היא בריבית שוק
- סכום ההלוואה:
- לעסקים עם מחזור מכירות שנתי 15-22 מיליון ש - עד 5% מהמחזור.

- לעסקים עם מחזור מכירות שנתי 22-400 מליון ש"ח - עד 8% מהמחזור.
- סכום הלוואה מירבי - 16 מליון ש"ח.
- תקופת הלוואה היא עד חמש שנים כאשר תינתן תקופת דחייה של עד שנה על החזר תשלומי הקרן (יגרייס)
- קיבוצים בהסדר הקיבוצים רשאים לקחת הלוואה.

נתוני הקרן:

סך האשראי הזמין בקרן עומד על 2.6 מיליארד ש"ח. הקרן החלה לפעול בראשית 2009. עד אמצע נובמבר 2009 אושרו כ-250 הלוואות בהיקף כספי של כ-620 מליון ש"ח.

הפעלת התכנית:

הקרן מופעלת ע"י בנק מרכזית-דיסקונט, בנק אוצר החייל ובנק הפועלים. הגוף המתאם מטעם הממשלה הוא חברת "BDI". טלפון: 03-5770333
פרטים נוספים ניתן למצוא באתר האינטרנט של משרד התמ"ת או של חברת BDI. מייל: http://www.bdi.co.il/public/keren_asakim.htm

קרנות שיווק לחו"ל

1. מאגדים

התוכנית מיועדת לסייע ליצואנים בחדירה לשווקי חו"ל על ידי ניצול סינרגיות בין החברות במאגד, יצירת מסה שיווקית תוך ניצול יתרונות לגודל, הקטנת ההוצאות ליצואן הבודד כמו גם הצעת פתרונות כוללים ללקוחות בחו"ל.
המאגד יכול לפחות 5 בתי עסק ובענף הקלינטק לפחות 2 בתי עסק.

המענק ניתן בשיעור 50% מהוצאות השיווק המוכרות על פני 3 שנים, כאשר היצואנים הנתמכים יתחייבו לשלם לקרן תמלוגים בשיעור 3.5% לשנה מתוספת המכירות בשוק היעד ועד לתקרה של 100% בתוספת ריבית והצמדה.

זכאות להשתתף בתוכנית:

חברות תעשייתיות שהמחזור הכולל שלהן אינו עולה על 30.0 מ' \$, בשנה שקדמה להגשת הבקשה.
קווי הייצור, השליטה והניהול מופעלים בישראל.
לא יינתן סיוע לחברות אשר לא השלימו את חובן בקרנות אחרות מקרנות המשרד.

התוכנית תאפשר קבלת מימון לפעילות שיווק לחו"ל לרבות אחזקת משרדים בחו"ל, פרסום, מחקרי שוק, יעוץ משפטי ושיווקי בחו"ל, השתתפות בתערוכות וכנסים, פסנטים והוצאות ייחודיות לסרטים.

תנאי הכרחי להמשך השתתפות בתוכנית הינו הוכחת הוצאות עבור ביצוע 70% ומעלה מתוכנית השיווק.
מאגדים בתחומי הקלינטק ואנרגיות ירוקות יקבלו התייחסות מיוחדת באמצעות הכללת סעיפים חדשים: השקעה בתצוגות קבע, מרכזי הדגמה, התקנה, תפעול המתקנים ועוד.

אחריות מטעם משרד התמ"ת:

גב' יהודית דר - הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים 02-6662374

דוא"ל: yudith.Dar@moital.gov.il

2. ליווי שיווקי

תוכנית הליווי השיווקי נועדה לסייע לעסקים או תאגידים בעלי פוטנציאל שיווק בשוק העולמי, באמצעות קביעת אסטרטגיה שיווקית, חשיבה, תכנון והתארגנות לביצוע פעולות שיווק בינלאומיות.

זכאים להשתתף בתוכנית:

חברות שמחזור המכירות הכולל שלהם עד 50.0 מליון ש"ח, המכירות לשוק העולמי הינו בהיקף של עד 2.0 מליון דולר, בשנה שקדמה להגשת הבקשה.

לא יינתן סיוע לחברות אשר לא השלימו את חובן בקרנות אחרות מקרנות המשרד.

פרוייקט הליווי השיווקי מתבסס על יועצי שיווק מנוסים המלווים את החברות בפעולות כגון: גיבוש אסטרטגיה ליצוא הכנת סקרי שוק, הכנת תוכנית שיווקית, הדרכה לגבי הכלים העומדים לרשות היצואן, ניהול מו"מ עם קניינים ומפיצים פוטנציאליים וכו'.

הקרן מאפשרת ליצואן לקבל עד 200 שעות ייעוץ שיבוצעו בתוך שנתיים ובשיעור 50% מסך עלות שעות הייעוץ בפועל ו-50% שעות ייעוץ במימון היצואן.

עלות שעות הייעוץ נקבעת עפ"י תעריפי החשב הכללי במשרד האוצר לעבודה מתמשכת.

רכז התוכנית:

גב' יהודית דר - הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים 026662374
דוא"ל: yudith.Dar@moital.gov.il

3. הגנות מט"ח

תוכנית הגנות המט"ח הוקמה כדי לסייע וללוות גורמים בתחום סיכוני השוק הקיימים והכולל בין היתר: חשיפה לשינויים בשע"ח, חשיפה לשינויים במחירי סחורות, חשיפה לשינוי בשערי הריבית ועוד.

התוכנית תקנה ליצואן כלים להתמודדות.

זכאים להשתתף בתוכנית:

חברות שהיקף היצוא שלהם עד 10.0 מליון \$, בשנה שקדמה להגשת הבקשה.

לא יינתן סיוע לחברות אשר לא השלימו את חובן בקרנות אחרות מקרנות המשרד.

פרוייקט הגנות מט"ח מתבסס על יועצים מנוסים המלווים את החברות בפעולות כגון: עסקת ספוט, עסקת פרוורד, אופציית CALL, אופציית PUT, אסטרטגיית צילינדר, עסקת החלפה SWAP ועוד.

הקרן מאפשרת ליצואן לקבל עד 40 שעות ייעוץ לתוכנית ובשיעור של 75% מסך עלות שעות הייעוץ בפועל ויבוצעו תוך 6 חודשים. עלות שעות הייעוץ נקבעת עפ"י תעריפי החשב הכללי במשרד האוצר לעבודה מתמשכת.

גב' יהודית דר - הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים 026662374
דוא"ל: yudith.Dar@moital.gov.il

4. קרן סיוע ליצואנים הלוואות בערבות מדינה

סיוע ליצואנים בעלי פוטנציאל למכירות משמעותיות בשוק העולמי במטרה להקל על יצואנים את מצוקת האשראי הקיימת, וזאת באמצעות מתן הלוואה תוך הפחתת הצורך בהמצאת בטחונות מטריאליים.

השיווק; ייעוץ פיננסי; ייעוץ בתחום הארגוני; כוח אדם ועוד. אופי ומשך הייעוץ מותאמים אישית לכל פונה בהתאם לצורכי העסק. במסגרת זו יכולים פונים מתאימים, יזמים ובעלי עסקים קיימים, להיעזר גם בתכנית החונכות של משרד התמ"ת.

- **הדרכה - המ.ט.י** מציעים קורסים וסדנאות, מותאמים ספציפית לעסקים קטנים ובינוניים וליזמים. בין הנושאים הנלמדים: הקמת עסק וניהולו, שיווק, קורס ליצואנים קטנים ומתחילים, מחשוב ואינטרנט, סחר אלקטרוני, קורס לעידוד יזמות נשים, קורסים לעולים חדשים ועוד. כמו כן עומד לרשות הפונים מגוון של חוברות הדרכה מסוגים שונים: שיווק, דיני עבודה, הקמת מסגרות חינוך פרטיות לגיל הרך, מילונים עסקיים בשפות שונות, חוברות המרכזות טיפים חיוניים ושימושיים, מדריכים ליזם בתחומים שונים ועוד. בנוסף, פועלים באזורים רבים מועדונים עסקיים.

- **הכנת תוכניות עסקיות - המטי** עוזרים ליזמים ועסקים קיימים להכין תוכנית עסקית אשר תשמש כתוכנית פעולה של העסק לשנים הבאות ולשם קבלת אשראי מהבנקים/קרנות. הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים משתתפת בעלות יצירת תוכניות עסקיות לעסקים הזקוקים להלוואה של עד 750 אלף ש"ח וליזמים חדשים.

- **הפניה למקורות מימון - ניתן** להסתייע במ.ט.י בתהליך הפניה להשגת מימון מאחת הקרנות המיועדות לעסקים קטנים ובינוניים, או בפניה למסגרות מימון אחרות ולבנקים.

- **מידע והכוונה - בנוסף** לשימוש במאגרי מידע המצויים במ.ט.י לטובת הפונים, מרוכז בהם מידע רב על כלים רלבנטיים אותם מפעילים גורמים אחרים לטובת יזמים ובעלי עסקים קטנים ובינוניים: פרויקט החונכות של משרד התעשייה והמסחר; שרותי מכון הייצוא; החממות הטכנולוגיות במשרד המדען הראשי של משרד התמ"ת; תוכנית "תנופה"; מרכז ההשקעות של משרד התמ"ת; חממות התיירות של משרד התיירות; הקרן לעולה העצמאי של המשרד לקליטת עליה; חונכויות חקלאיות של משרד החקלאות ועוד. המ.ט.י מכוונים את היזמים ובעלי העסקים לכלים אלה, לפי הצורך.

ההלוואה המוענקת במסגרת ההוראה תינתן עבור כל מרכיב בתוכנית העסקית לרכות הון חוזר, השקעות בצידוד, פעולות שיווק בחו"ל וכו'.

הקרן מיועדת לחברות המייצאות או מתכוונות לייצא ומחזור המכירות שלהם אינו עולה על 15.0 מליון \$, בשנה שקדמה להגשת הבקשה.

הקרן מאפשרת סיוע עד 1.0 מליון \$ או 20% ממחזור המכירות הכולל, הנמוך מביניהם.

תקופת ההלוואה עד חמש שנים כולל תקופת גרייס לקרן של עד שנה.

ההלוואות באמצעות בנק אוצר החייל ובנק מרכנתיל, מגובים בערבות מדינה בשיעור של 70%.

הבנק ראוי לדרוש מהלווים בטחונות עד גובה 30% מסכום ההלוואה.

ההלוואות בריבית מקובלת במערכת הבנקאית להלוואות מסוג זה.

רכז התוכנית:

גבי יהודית דר - הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים 026662374
דוא"ל: yudith.Dar@moital.gov.il

מרכזי טיפוח היזמות

המ.ט.י הם גופי השטח של הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים הם משמשים לכתובת מרכזית אחת לבעל העסק ו/או היזם, בה ניתן להיעזר בסל שירותים כולל העומד לרשות כל פונה.

כפניה למ.ט.י יכולים בעלי עסקים קטנים ובינוניים וכן יזמים להיעזר בקבלת שירותים מגוונים כגון: מידע והכוונה, ייעוץ מקצועי וליווי של העסק, הכנת תוכניות עסקיות, הפניה למקורות מימון, קורסים, חונכות עסקית, סדנאות וימי עיון וכן שירותי מידע.

השירותים העיקריים הניתנים על ידי המ.ט.י:

- **ייעוץ מקצועי - במ.ט.י** ניתן להיעזר ביועצים מקצועיים במגוון תחומים: ייעוץ ראשוני לקראת קבלת החלטה על פתיחת עסק; ייעוץ עסקי והכנת תוכנית עסקית; ניהול

חייג 1-700-700-605 ותגיע למוקד הסיוע הקרוב למקום מגוריך.

מינהל אזורי פיתוח

מינהל אזורי פיתוח ממונה על יצירת תשתיות לפיתוח תעשייה וליצירת מקומות תעסוקה באזורי עדיפות לאומית. במסגרת זו מבצע מינהל אזורי פיתוח את עבודות פיתוח התשתית באזורי תעשייה וכן ממליץ על שווק קרקע לתעשיינים בפטור מכרז.

ביצוע תקציבי

*תקציב 2010 אש"ח		* תקציב 2009 באש"ח		
תחזית לניצול התקציב	הרשאה להתחייב	**ביצוע במזומן	ביצוע הרשאה להתחייב	הרשאה להתחייב
127,000	127,000	122,000	216,000	216,000

* תוכנית 2009 הוגדלה משמעותית במהלך השנה. תקציב 2010 נכון ליום 1.1.2010.
** התקציב איננו כולל הקצאה של כ- 50 מלש"ח עבור פארק המדע בבאר שבע.

פרויקט הזכיינים

כחלק מהרצון להפריט את פעילות מינהל אזורי פיתוח נבנה פרויקט הזכיינים המאפשר לזכיינים פרטיים לבצע את פעולות הפיתוח והשיווק של כל אזור התעשייה כיחידה אחת, כאשר מינהל אזורי פיתוח ימשיך להיות אחראי על הקצאת הקרקע המסובסדת ליזמים ללא מכרז.

בשנת 2007 אושר הפרויקט על ידי הנהלת המשרד, לאחר מספר עדכונים בעקרונות הפרויקט, יכנס הפרויקט להפעלה במהלך 2010.

לצורך הפעלת הפרויקט הוגדרו 3 אזורי תעשייה עם פוטנציאל פיתוח של 100 דונם לפחות. הזכיינים שיכנסו לפרויקט יזכו באפשרות לכנות מבני תעשייה להשכרה ב- 20% מהשטח, ללא מכרז. וזאת בנוסף ליתרונות נוספים אחרים.

ייעול שיטות העבודה וצמצום זמן התגובה למתן שרות ע"י מינהל אזורי פיתוח.

המינהל נקט בשנה האחרונה במספר יוזמות אשר תפקידן לשפר את השרות ליזמים. פעולות אלה הם:

- **מערכת GIS** - לאחרונה בוצע מכרז להפעלת מערכת מידע גיאוגרפית לצורכי מעקב בקרה ושיווק של מגרשים באזורי התעשייה. המערכת תעקוב באופן דינמי על הנעשה באזורי התעשייה ותספק מידע עדכני למקבלי ההחלטות.

- **מאגר מתכננים ומאגר קבלנים** - מאגרים אלה נמצאים בתהליך מתקדם של הקמה. השלמת המאגרים תחסוך זמן רב בפעילות ועדות מכרזים.

- **אזורי תעשייה סולריים** - המינהל עוסק בימים אלה בתכנון האזור הסולרי הראשון, תוך הכנת נוהלי עבודה ופיתוח של אזורים סולריים.

- **אזורי תעשייה מרחביים** - מתוך רצון לזרז את תהליך התייעוש בכפרי המיעוטים, ויצירת מקורות תעסוקה נוספים, מעודד המינהל לאזורי פיתוח שיתופי פעולה בין רשויות ערביות לרשויות יהודיות בהפעלת אזורי תעשייה משותפים. פעילות זו נמצאת בעיצומה והוקמו כבר 4 שותפויות במסגרת זו.

פיתוח אזורי תעשייה:

במהלך שנת 2009 המליץ המינהל לאזורי פיתוח בועדות איתורים על הקצאה של כ- 680 דונם של מגרשי תעשייה באזורי עדיפות לאומית א' ו- ב'. נתונים אלה משקפים פעילות שיווקית ל- 6 החודשים האחרונים של שנת 2009, במשך 6 החודשים הראשונים של שנת 2009 לא פעלו ועדות התאום המאפשרות הקצאות קרקע בשל עיכובים בהחלטות הממשלה על הגדרת אזורי עדיפות לאומית.

הקצאת המגרשים נעשתה הן במגזר המיעוטים והן במגזר היהודי.

פרויקט "עידוד"

פרויקט עידוד נועד לתמוך בפעילות כלכלית וחברתית ב-52 ישובים נבחרים.

בשנת 2006 הוקפאו התכניות, עקב דרישות האוצר, ואילו בשנת 2007 הופשרו התקציבים לביצוע ל-8 פרויקטים נבחרים בלבד, שלא הסתיימו בשלב הביצוע הקודם.

מתוך הפרויקטים הנ"ל הסתיימו הפרויקטים בעכו ובבית שאן, ושאר הפרויקטים נמצאים בשלבים שונים של ביצוע.

נוהל רשויות מקומיות

כחלק מתהליך ההפרטה של פעילות המנהל לאזורי פיתוח הופעל השנה לראשונה נוהל המאפשר לרשויות המקומיות פיתוח עצמי של אזורי תעשייה, ללא מעורבות של חברה מנהלת חיצונית וזאת תוך ניצול הפוטנציאל ההנדסי והשיווקי הקיים ברשות המקומית.

לפי שיטה זו יש כיום 39 רשויות המפתחות את אזורי התעשייה שלהם בעצמן.

בשנים 2008-2009 הועברו במסגרת זו כ- 60 מלש"ח. החלטת המינהל לאזורי פיתוח לתמוך ברשות המקומית, מאפשרת שליטה טובה יותר של הרשות על קצב הפיתוח של אזור התעשייה, מצד אחד והתאמתו לביקוש של מגרשים באזור התעשייה מהצד השני.

בקשות של הרשויות להצטרף למסגרת זו נבחנו ע"י המנהל, על פי קריטריונים של אזורי עדיפות לאומית, ועל פי זמינות התקציבים וסדרי העדיפויות של מינהל אזורי פיתוח.

מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים

מינהל יהלומים, אבני חן ותכשיטים הינו יחידה מקצועית בתמ"ת המטפלת בנושאים הקשורים לענפי היהלומים, התכשיטים ואבני החן. המינהל משמש כחוליה מקשרת בין תעשיות היהלומים, אבני החן והתכשיטים לבין משרד התמ"ת בפרט, ומשרד הממשלה בכלל.

מינהל היהלומים משמש גם כתחנת מכס בלעדית בארץ ליבוא ויצוא של יהלומי גלם, יהלומי תעשייה ויהלומים מלוטשים. המינהל אחראי על הפעלת "צו הפיקוח על היהלומים יבואם-יצואם 1979" ומתן רישיונות לעיסוק ביהלומים. כמו כן, עוסק המינהל במתן המלצות לויזות לקניינים מחו"ל. המינהל בוחן תכניות השקעה למפעלים מאושרים וממליץ בפני מינהלת מרכז ההשקעות. המינהל בוחן תכניות של יצואנים לסיוע במסגרת כלי הסיוע השונים ליצואנים.

- סיוע לענף התכשיטים: במהלך שנת 2009 נבדקו 4 בקשות של מפעלי תכשיטים, במסגרת הסיוע שמגיש המשרד לתעשייה. במסגרת זו נבחנה גם בקשה לפעילות שנה שנייה של מאגד יצרני תכשיטים ליצוא (7 יצרנים במאגד).
- ויזות לקניינים מחו"ל: במהלך 2009 נשלחו 167 המלצות למשרד הפנים ו-72 המלצות למינהלת עובדים זרים במשרד התמ"ת ושגרירויות ישראל, על מתן ויזות לקנייני יהלומים המבקשים להגיע ארצה לצורך מסחר ביהלומים, ולגבי אשרות שהייה ועבודה בארץ.
- ועדות ענפיות: השתתפות בועדות הקשורות לענפי התכשיטים והיהלומים במוסדות כמו מכון היצוא, מכון היהלומים, התאחדות תעשיית היהלומים.

ארגונים והסכמים בינלאומיים

- ארגון סיבג'ו: ישראל חברה בארגון סיבג'ו. הארגון דן בנושאים הקשורים לענפי היהלומים, אבני חן ותכשיטים. המינהל מייצג את ישראל בארגון סיבג'ו, ומשמש כחוליה המקשרת בין הארגון ובין התעשיות בארץ.
- אמנת וינה למתכות יקרות: ישראל הצטרפה בשנת 2005 כמדינה חברה בארגון בינלאומי של כ-18 מדינות באירופה שמחתימות תכשיטים בסימון בינלאומי אחיד CCM ומשתתפת קבוע בדיונים. מידי שנה מתקיימים כ-2 מפגשים. במהלך 2009 התקיימו הדיונים בניגבה.
- תהליך קימברלי: ככינוס השנתי שהתקיים בנובמבר 2008 בניו דלהי נבחרה ישראל כסגנית יו"ר תהליך קימברלי לשנת 2009. עפ"י הנוהל המקובל, הסגן הופך ליו"ר בשנה לאחר מכן, מכאן, שישראל תכהן כיו"ר התהליך החל מינואר 2010.

חוקים, צווים, תקנות ותקנים

- חוק איסור הלבנת הון: הדרכת יהלומנים לגבי הכללים החלים על העברת כספים ותמורות מחו"ל, עפ"י החוק לאיסור הלבנת הון. תאום בין הרשות לאיסור הלבנת הון וענף היהלומים בתקנות הקשורות לענפי היהלומים.
- צו הפיקוח על היהלומים: המינהל, בשיתוף עם המחלקה המשפטית בתמ"ת פועלים לשינויים בצו הפיקוח על היהלומים.

להלן פעילויות שביצע המינהל במהלך השנה:

רגולציה של תעשיות היהלומים

- רישיונות עיסוק ביהלומים: מתן רישיונות מהמפקח על היהלומים, בהתאם לסוג הפעילות: יצרן, סוחר, צורף.
- בשנת 2009 חודשו רישיונות לכ-2,500 בעלי רישיונות קיימים וניתנו 140 רישיונות חדשים.
- פעילות תחנת מכס יהלומים ואבני חן: תחנת המכס מופעלת ע"י שלשה מעריכי יהלומים. כל משלוחי היבוא של יהלומים לישראל עוברים בדיקה פיזית ומשתחררים אך ורק בתחנת המכס המופעלת ע"י מינהל היהלומים. ניתן גם לשחרר בתחנת המכס אבנים יקרות. כל משלוחי היבוא והיצוא מוקלדים ע"י המינהל ונתונים סטטיסטיים מועברים למל"מ וללשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- תהליך קימברלי: החל מתאריך 1.1.2003 נכנסו לתוקף ההוראות המחייבות של תהליך קימברלי, והופעלה שיטת התייעוד והפיקוח על הסחר ביהלומי גלם. ישראל הייתה המדינה הראשונה בעולם שהנפיקה תעודת קימברלי. ב-1.1.03 כ-74 מדינות הצטרפו להסכם קימברלי, כולן התחייבו להפעיל את שיטת התייעוד והפיקוח, ולסחור רק עם מדינות שהתקבלו כחברות וממלאות אחר התנאים והדרישות שהתקבלו בכנס המדינות החברות בנובמבר 2002. נציגי המינהל הינם חברים בועדות העבודה של תהליך קימברלי ומשתתפים בדיונים ובתהליך קבלת ההחלטות. בשנת 2009 הונפקו 4,175 תעודות קימברלי והתקבלו 6,394 תעודות קימברלי ביבוא.

מתן שירותים ייחודיים לתעשייה

- מפגש בין יהלומנים ותכשיטנים: בשנת 2009 התקיימה תערוכת תכשיטים במרכז הירידים בגני התערוכה בת"א. במסגרת התערוכה השתתפו כ-120 מציגים מענף התכשיטים, היהלומים ואבני החן. תערוכה זו יועדה לשוק המקומי ולחו"ל והתבטאה בתנועה ערה של מבקרים. התערוכה אורגנה ע"י קבוצת "שטיר" בחסות התמ"ת, מכון היצוא, מכון היהלומים הישראלי ואיגוד תעשיית התכשיטים בישראל.

אחת לחודש, מפרסם המינהל נתונים על התפתחויות הסחר ביהלומים לגבי אותו חודש ונתוני יצוא התכשיטים למדינות העולם.

אחת לשנה מפרסם המינהל נתונים שנתיים לגבי היקף היבוא והיקף היצוא של ענפים אלה וכן את רשימת 30 היהלומנים המובילים ביצוא.

יהלומים מלאכותיים (סינטטיים)

- לאור התגברות החשש בעולם מסחר ביהלומים מלאכותיים, מעשי ידי אדם, מתנהלים דיונים עם ראשי הענף, במטרה להביא לגילוי נאות של יהלומים אלה.

הכשרה מקצועית

- כשיתוף עם האגף להכשרה מקצועית נכונים מעת לעת רעיונות לגבי שילוב עובדים מובטלים (מענף היהלומים) לחזרה למעגל העבודה בענף.

- **תקנים לזהב וכסף:** השתתפות ברכיזיות של תקנים בתחום הזהב והכסף.

התקן לזהב מחייב את היצרנים בהטבעת המוצרים לפי דרגת טוהר הזהב הן בייצור מקומי והן ביבוא, לפני מכירת הפריטים בחנויות. התקן לכסף הוא וולנטרי.

בשנת 2009 הוכרזה רשמיות לת"י 5562 "ניקל במוצרי מתכת המיועדים לבוא במגע עם גוף האדם - דרישות ושיטות בדיקה", כתקן רשמי.

- **ביקורת בחנויות:** עובדי מינהל היהלומים משמשים כתגבור לביקורת בחנויות תכשיטים באזור ת"א, מתוקף חוק התקנים, תקן הזהב 299.

הסברה ונתונים סטטיסטיים

- הסברה בארץ ובחו"ל לגבי ענפי היהלומים, אבני חן ותכשיטים.

מינהל מוצרי צריכה

סיוע בגיבוש מדיניות תעשייתית כוללת של משרד התמ"ת בתחומי מוצרי הצריכה בענפי הטקסטיל, המזון, תעשיות קלות והעור, טיפול פרטני והפעלת כלי סיוע של משרד התמ"ת לתעשיית מוצרי צריכה בשיתוף עם יחידות המשרד וגופי ממשל אחרים, תאגידים ממשלתיים ועירוניים ומועצות ייצור. עריכת סקרי רוחב ענפיים כמידע ללקוח. תאום מדיניות ליבוא מוצרי מזון עם משרד החקלאות.

הפעילות בשנת 2009:

מצוקות זמניות, צמיחת הענפים, הגדלת היצוא וביצוע מדיניות פיזור האוכלוסין.

גיבוש מדיניות

- גיבוש המלצות למדיניות בתחום השיווק, בענפים שבתחום טיפול המינהל.
- ביצוע סקרים לענפי התעשייה במוצרי צריכה, ניתוח התוצאות והתווית רעיונות וקיום לפיתוח הענפים.
- בדיקה ואיתור אמצעים להבראת ענפים כושלים, שבתחום טיפול המינהל בשיתוף עם המינהל למחקר תעשייתי ויחידות אחרות במשרד.

הגבלים עיסקיים והגנת הצרכן

- בדיקת פרוייקטים של מיזוג מפעלים יצרניים וחברות שיווק, בתחום ענפי המינהל, עפ"י דרישת הרשות להגבלים עיסקיים.
- בשנת 2009 טופלו 30 בקשות.

תקינה והגנת הצרכן

- השתתפות בוועדות תקינה בשיתוף עם מכון התקנים (6 ועדות במזון).
- פעולות והתוית צווים ותקנות להגנת הצרכן, בשיתוף הממונה על הגנת הצרכן.
- הוראה נוהל ליבוא משקאות משכרים.

ארגונים והסכמים בינלאומיים

- בדיקה והכנת תסקירים בענפי תעשיית תחום מוצרי הצריכה להצטרפות לאירגונים בינלאומיים, להסכמי סחר עם מדינות או גושים כלכליים, כל זאת תוך שת"פ ודיונים משותפים עם המינהל לסחר חוץ.
- השתתפות בפורום אירופה - מזרח תיכון בנושא תעשיות הטקסטיל.

שונות

- חברות בדירקטוריונים, מועצות ייצור, ופעילות בוועדות יבוא.
- שיתוף פעולה וקביעת מדיניות יבוא עם משרד החקלאות ומשרד הבריאות וכן לקיחת חלק במרכז ההשקעות בחקלאות.
- ייצוג המשרד בוועדות הכנסת בעיקר וועדת הכלכלה, וועדת העבודה והרווחה.

מרכז ההשקעות ואזורי פיתוח

- בדיקת פרוייקטים להשקעות בתעשייה בשיתוף עם מרכז ההשקעות. בשנת 2009 טופלו במינהל 80 בקשות של מרכז ההשקעות.
- מתן המלצות למינהל אזורי פיתוח להקצאת קרקע ולמרכז ההשקעות למבנים.
- בשנת 2009 טופלו במינהל 48 בקשות להקצאת קרקעות ללא מרכז.

ייבוא ויצוא (2009)

- המשך חשיפת המשק לעולם הגלובאלי וקביעת מדיניות ייבוא. בשנת 2009 הונפקו 1742 רשיונות יבוא (בעיקר חלוקת מכסות), במסגרת הסכמים בינ"ל. כמו כן ניתנו 1996 אישורים ליבוא בעיקר בתחום המשקאות המשכרים הונפקו 130 אישורי מנכ"ל לפטור ממכסים ביבוא.
- הונפקו 464 אישורים לפטור מתקן או מסימון.

מידע לתעשייה

- הכוונה של התעשייה אל כלי הסיוע הקיימים במשרד לפתרון

מינהל כימיה, סביבה ופיתוח בר קיימא

לקראת סוף שנת 2009 החל ארגון מחדש של "מינהל הכימיה והסביבה" - בשמו הקודם - תוך התמקדות בנושאי סביבה, נושאי האקלים וההתחממות הגלובאלית.

המינהל במהלך השנה עסק בשלושה תחומים עיקריים: קשר עם התעשיית הרלבנטיות למינהל, ריכוז נושאי איכות סביבה הנוגעים לכלל התעשייה, טיפול בנושאי האנרגיה והאקלים, ריכוז נושאי רישוי ייבוא וייצוא בהתאם לאמנות והסכמות בינלאומיות.

ריכוז היבטי איכות הסביבה

התעשייה ובעיקר התעשייה הכימית עוברת שינויים והתאמות לדרישות סביבתיות המוכתבות על ידי חקיקה מקומית ודרישות בינלאומיות מחייבות המחמירות עם הזמן כמו גם מודעות סביבתית ולחץ דעת הקהל.

המינהל בסיוע הייעוץ המשפטי שותף למשרד להגנת הסביבה מצד אחד והסקטור העסקי ובעיקר התאחדות התעשיינים, בגיבוש חקיקה מקומית. במהלך 2009 התקיימה פעילות רבה בתחום החקיקה הסביבתית בעיקר הצעות חוק פרטיות שהועלו לדין או גובשו כחוק.

המינהל בשיתוף היוע"מ למשרד היה שותף לדיונים וביניהם "המזהם משלם", "חוק האריוזות", הנמצא בגיבוש, היטל על שקיות, פיקדון על מיכלים, צער בע"ח-ניסויים בכימיקלים ועוד.

נציגי המינהל פעילים בוועדות בין-משרדיות בראשות המשרד להגנת הסביבה וביניהן "פיתוח בר קיימא" "היתר הזרמת לים" "וועדת ה-CDM אמנת האקלים ומדיניות הפחתת פליטות גזי חממה, מנחה לאומי לחומרים מסוכנים, וכן בוועדות המכינות את חומר הרקע לקראת ההצטרפות ל-OECD וביניהן "חומרים מסוכנים" וכן "מדיניות סביבתית". נציגי המינהל חבר בקרן לשיקום מחצבות.

המינהל מטפל בשיתוף המינהל לסחר חוץ ביישום אמנות בינלאומיות בתחום הסביבה ומשתתף בוועדות ההכנה לקראת ההצטרפות ל-OECD ככל שהן נוגעות לנושאי סביבה ותעשייה. בשנת 2009 השתתף נציגי המינהל בוועידת האו"ם לנושאי האקלים בקופנהגן. נושאי האקלים ובכלל זה האנרגיה החליפית הינו על סדר היום של המשרד בעיקר מול היחידה לאזורי פיתוח ככל שמדובר על הקצאת שטחים לתעשייה זו. החלה במשרד פעילות לקראת גיבוש אמצעי סיוע אפשריים כולל חונכות לנושאי שימור אנרגיה שהינו אמצעי חשוב ביותר לקראת צמצום פליטות גזי חממה.

המינהל דואג שזרועות הביצוע של המשרד יפעלו בהתאם לעקרונות פיתוח בר קיימא על פי החלטת הממשלה בנושא זה מכוון ומעדכן את דיווחי המשרד בנושא.

המשרד החל ליישם את העקרונות שנקבעו בהחלטת הממשלה לגבי "ממשלה ירוקה" פעילות בראשות הסמנכ"ל הבכיר למינהל שתקבל דגש בשנת 2010.

ריכוז נושאי רישוי ייבוא וייצוא

בניגוד למגמה שהסתמנה החל משנות ה-90 לגבי ביטול דרישות רישוי ופיקוח על הסחר, מסתמנת בשנים האחרונות מגמה של הגברת הפיקוח המתבטאת בין השאר בהכנסה לרישוי של מוצרים שיש לגביהם הסכמה בינלאומית הן באמנות או במשטרי פיקוח המחייבים רישוי.

בין המוצרים שהוכנסו לרישוי ייבוא בשנים האחרונות: חומרי מוצא לחומרי נכץ, חומרי מוצא לייצור סמים, כימיקלים החייבים ברישוי ייבוא וייצוא על פי אמנות סביבתיות כגון אמנת מונטריאול, באזל וכן כימיקלים החייבים ברישוי על פי חקיקה מקומית כמו חוק החומרים המסוכנים.

בנוסף קיים פיקוח ורישוי ייצוא על מגוון מוצרים וטכנולוגיות "דו-שימושיים" בתחומי הנשק הקונבנציונאלי וכן על מוצרים וטכנולוגיות העשויים לשמש כנשק להשמדה המונית בתחומי הכימיה-הביולוגיה- והגרעין וכן פיקוח על ייצוא שימושי בתחום טכנולוגיית טילים על פי משטר ה-MTCR.

הרישוי על פי פקודת הייבוא והייצוא מבוסס על תוספות לצו ייצוא חופשי וכן על צווים ספציפיים לנושאי רישוי הייצוא בהם מינהל הכימיה הינו "הרשות" לצורך מתן הרישוי. רישוי הייצוא מבוסס על שיתוף פעולה על פי חוק עם משהכ"ט והחוץ:

- התוספת השלישית לצו ייצוא חופשי - רשימת כימיקלים החייבים ברישוי ייצוא.
- התוספת הרביעית לצו ייצוא חופשי - פריטים הכלולים במשטר ה-MTCR.
- צו היבוא והייצוא (פיקוח על ייצוא בתחום הכימיה, ביולוגיה והגרעיני), התשס"ד-2004.
- צו היבוא והייצוא (פיקוח על ייצוא טובין, שירותים וטכנולוגיה דו-שימושיים), התשס"ז-2006.

רישיונות

עיקר פעילות המינהל התרכזה סביב הטיפול בייצוא "דו-שימושי" בתחום הנשק הקונבנציונאלי בשיתוף פעולה הדוק עם משרדי החוץ והביטחון המפקחים בנפרד על ייצוא בהיקף של מיליארדי דולר בתחום הנשק הקונבנציונאלי.

שיתוף הפעולה נוגע לחובת התייעצות אך גם שיתוף במכשירים הן בארץ והן בחו"ל עם רשויות רישוי של מדינות החברות במשטרי פיקוח בינלאומיים. פגישות בארץ ובחו"ל התקיימו עם קבוצת העבודה האמריקאית המורכבת מנציגי משרד ההגנה, המדינה והמסחר. לפגישות אלה חשיבות הן לגבי הייצוא והן לגבי הייבוא הישראלי וההשפעה על ההתייחסות כלפי ישראל כמדינה המקיימת עקרונות בינלאומיים בתחום הפיקוח על הייצוא גם אם אינה חברה למשטרי והסדרי הפיקוח.

במהלך 2009 הונפקו 308 רישיונות ייצוא רובם לארצות מפותחות המקיימות אף הן מערך פיקוח על הייצוא.

בנוסף הונפקו כ-25 רישיונות על פי צו ייצוא חופשי לגבי מוצרים הכלולים באמנות סביבתיות. בעיקר פסולות של חומרי גלם לשימוש חוזר.

בתחום רישוי הייבוא קיים משטר רישוי מחייב על מוצרים הכלולים באמנות סביבתיות אך גם מוצרים ובעיקר כימיקלים העשויים

מרכז השקעות

פעילות המינהל בתחום עידוד השקעות הון ממשיכה להצטמצם עקב הקשיים האדמיניסטרטיביים להפעלתו במהלך 2009 תחת הקריטריונים שגובשו, לפיהם ההשקעות יועדו בעיקר למפעלים קטנים, והאלטרנטיבה של מסלול המס בעיקר למפעלים הבינוניים והגדולים, נמשכת הירידה בפעילות מפעלי הכימיה מול מרכז ההשקעות. טופלו סה"כ 2 מפעלי כימיה במהלך 2009 לעומת 27 בשנת 2007 בהיקף כספי זניח לתעשייה עתירת השקעות זו.

התעשייה הכימית ממשיכה להשקיע סכומי עתק בנושאי סביבה, ללא סיוע המדינה, הקף ההשקעות השנתי נאמד במאות מיליוני ₪ בריכוזי התעשייה השונים.

לעומת זאת תעשיית הפלסטיק המאופיינת במפעלים קטנים ובינוניים הנמצאים בכריפריה נעזרת בתקציב המדינה ומספר המפעלים שטופלו 34 לעומת 59 בשנת 2008 (שיעור מרשים יחסית מתוך מפעלי תעשייה שטופלו במינהל ס"ה 52 לעומת 99 בשנת 2008) כולם באזור פיתוח א'.

סכום ההשקעות לדיון לאחר המלצת המינהל הסתכם בכ-91 מיליון דולר בלבד לעומת 223 מ' \$ בשנת 2008 ולעומת 376 ב-2007 מזה 4 מ' \$, סכום זניח, להקמת מפעלים חדשים הרוב יועד אפוא להרחבות ותוספות לתוכניות קיימות.

הקצאות קרקע

בשנת 2009 הוגשו למינהל 56 בקשות להקצאת קרקע. סך השטח המבוקש כ-2330 דונם מזה כ-2040 דונם לבריכות השפכים של מפעלי רמת חובב כחלק מהפתרון הסביבתי הכולל לקראת אכלוס עיר הבהדי"ם.

כמחצית הבקשות הופנו לאזורי תעשייה בדרום והשאר באופן דומה לאזור הצפון ולאזור המרכז כולל אזור ירושלים ויו"ש.

הגבלים עסקיים

נבחנו וטופלו 15 בקשות למיזוגים והסדרים כובלים בתחום התעשיות והעיסוקים של המינהל.

ליווי שיווקי ומאגדים שיווקיים

בתחום הליווי השיווקי והמאגדים טופלו 19 בקשות המתייחסות כולן לענפים מסורתיים שבטיפול המינהל, כולל ענף הפלסטיק. טופלו 5 מאגדים שיווקיים כולל 3 בתחום המים, אנרגיה מתחדשת, קוסמטיקה חלקם בטיפול משותף עם יחידות אחרות במשרד.

מומחים זרים

המינהל אינו מטפל בעובדים למעט בבקשות למומחים זרים. טופלו 10 בקשות מדובר על מומחים בתחומי הטכנולוגיה שבקשתם אושרה לתקופה מוגבלת.

לשמש כחומרי מוצא לייצור חומרי נפץ או סמים. מספר לא גדול של רישיונות ניתן עבור ייבוא ממדינות שלישיות אתן אין לישראל הסכמים או יחסים דיפלומטיים.

בנוסף מנפיק המינהל אישורים על פי דרישות צו ייבוא חופשי וכן אישור משתמש סופי למוצרים הכלולים באמנה הכימית. סה"כ הונפקו במהלך 2009 685 רישיונות ייבוא ובנוסף כ-100 עדכונים לרישיונות שניתנו בעבר, בנוסף הונפקו 207 אישורים מיוחדים על פי דרישות צו ייבוא חופשי.

"אישור משתמש סופי" מאפשר ליבואנים בעיקר מפעלים בתחום הכימיה והאלקטרוניקה אך גם למוסדות מחקר לייבא לישראל טובין תחת פיקוח ובקרה ממדינות החתומות על האמנה הכימית או משטרי פיקוח בתחום הדו שימושי.

בנוסף כחלק מפעילותו מנפיק המינהל עשרות אישורי FREE SALE המאשרים כי המפעל/המוצר עומד בדרישות החוק בישראל.

קשר עם התעשיות בתחומי אחריות המינהל

ענפי התעשייה בטיפול המינהל: כימיקלים, צבעים וחומרי ביניים לתעשייה, כימיקלים להגנת הצומח, דשנים, מוצרי התעשייה הפטרו-כימית, פרמצבטיקה, ביוטכנולוגיה, קוסמטיקה וחומרי ניקוי, פלסטיקה וגומי, נייר ומוצרי, הוצאה לאור, עץ ורהיטים, בניה מתועשת ומוצרי בניה, מוצרי אבן וזכוכית.

המינהל הינו גוף המקשר בין פעילויות המשרד לתעשייה בתחומי אחריותו, ומהווה כתובת לפניות בנושאים בהם עוסק התמ"ת. נציגי המינהל חברים בוועדות מרכזיות של מכון התקנים, וכן עומדים בקשר עם האגפים הענפיים של התאחדות התעשיינים משתתפים על פי הצורך בדיוני הוועדות המקצועיות בנושאים כמו חומרים מסוכנים, אריזה, פלסטיק ועוד.

התעשיות הרלבנטיות למינהל כוללות מגוון רב של עסקים בהם עתירי מו"פ בתחומי הרפואה והביוטכנולוגיה לצידן תעשיות מסורתיות בתחום ענפי הנייר העץ הדפוס חומרי הבניין וכן מפעלים בתחום הכימיה המסורתית כגון דשנים חומרי הדברה קוסמטיקה חומרי ניקוי.

פעילות המינהל כוללת חוות דעת והמלצות בנושאי הסיוע השונים של המשרד כגון עידוד השקעות, סיוע שיווקי, הקצאות קרקע, טיפול בנושאי מכס החל על הייבוא. המינהל הינו כתובת למידע בנוגע לתעשיות בתחומי אחריותו וכן מקור מידע ספציפי לגורמי המשרד השונים באשר למפעלים, חומרי גלם, ייבוא וייצוא מפעלי וענפי. המינהל מפרסם מדי שנה סקירות ענפיות שנחיות בענפים נבחרים.

מינהל תעשיות עתירות ידע וטכנולוגיה

התמקדות וסיוע בגיבוש מדיניות תעשייתית כוללת של משרד התמ"ת בתחומי התעשיות עתירות הידע ועתירות הטכנולוגיה. טיפול בפניות תעשיות היי-טק: בתחומי התקשורת, התוכנה, הציוד הרפואי, האלקטרוניקה, החשמל, המתכת ומוצרי מתכת, מכונות, תעשיות הרכב והתעופה. בחינה מקצועית וכלכלית לטובת מפעילי כלי סיוע במשרד במטרה לקדם תעשיות עתירות הידע ואלו שעתיירות טכנולוגיה יוזמות ורעיונות להקמה ולהפעלת כלי סיוע נוספים, החשובים במהלך התפתחות חברות היי-טק. הקמה ותחזוקה של מאגרי מידע על יצרנים ויצואנים בחתך תת-ענפי בתחומי המינהל. טיוב מאגר החברות בשיתוף יחידת המחשב. עריכת סקרי רוחב על כלל ענפי המינהל. הכנת סיקרי עומק מקיפים על תת-ענפים נבחרים כדי לאפשר הכוונה של המשרד לתת ענפים מועדפים.

מתן מידע לפונים בנושאים של תעשייה, סחר עולמי, יבוא ויצוא

- בשנת 2009 התקבלו וטופלו במינהל כ-400 פניות לקבלת מידע לפונים בנושאים של השקעות סביבה עסקית ותחרות, קידום שיווק, מו"פ, מכסים, יבוא ויצוא וכן היבטים שונים בסחר העולמי.
- בשנת 2010 צפויים מספר דומה של פניות.

מרכז ההשקעות

- בשנת 2009, טופלו במינהל 89 בקשות של מרכז ההשקעות, מתוכן 48 בקשות להרחבות במסלול מענקים.
- בשנת 2010 צפויה עליה בבקשות עקב הגדלת תקציב מרכז ההשקעות.

הגבלים עיסקיים

- חוות דעת לרשות להגבלים עיסקיים בנושאים מקצועיים.
- בשנת 2009 התיחסנו ל-40 בקשות למיזוג.
- בשנת 2010 צפויות להתקבל 50 בקשות למיזוג.

קידום השיווק לחו"ל

- ליווי שיווקי - השנה (2009) 44 חברות מתחילות זכו לטיפולינו במגמה לבניית תכנית שיוקית וקבלת ייעוץ מאנשי שיווק מנוסים.
- מאגדים - בשנת 2009 טפלנו ב-3 בקשות למאגדים ליצוא.

קרקעות ומבנים

- בשנת 2009 טופלו 103 בקשות להקצאת קרקעות ללא מרכז באזורי פיתוח.

עובדים זרים:

- בשנת 2009 התקבלו 80 בקשות.
- בשנת 2010 צפוי מספר דומה.

רישוי

- רשימות יבוא - בשנת 2009 הונפקו במינהל, 156 רשימות יבוא. אישורי ג2-ג2 בשנת 2009 הונפקו 1697 אישורים מרביתם פטור מתקן ביבוא לשם יצוא.
- פטור מנכ"ל - בשנת 2009 הונפקו 27 אישורי מנכ"ל לפטור ממיסים ביבוא.

תיקוני מיסים

- בשנת 2009 טופלו 10 בקשות לשינויים במיסים ליבוא מארצות שלישיות. בשנת 2010 צפוי מספר בקשות דומה.

עתידים לתעשייה

- קידום סטודנטים מהפריפריה החברתית והגיאוגרפית לעבודה טכנולוגית בתעשייה.
- בשנת 2009 נכללו בתכנית כ-270 סטודנטים.
- בשנת 2010 אנו צופים עליה לכ-300 סטודנטים ומעלה.

מינהל התקינה

קיום המסחר עפ"י כללי ה-WTO תוך הבטחת כניסה לשוק של מגוון מוצרים שאינם פוגעים בבטיחות ובבריאות הציבור ובאיכות הסביבה. אכיפת מילוי הוראות התקן הרשמי עפ"י הוראות חוק התקנים.

תקציב 2010 באש"ח		תקציב 2009 באש"ח		
ברוטו	נטו	התחייבויות	ביצוע על שינוי כולל עודפים	תקציב על שינוי
4560	4560	3090	1470	4560

150 התחייבויות וצווים ליבואנים, יצרנים וספקים אשר מוצריהם לא עמדו בהוראות התקנים הרשמיים.

- נערכו ביקורות פיקוח בכתי עסק, כולל מפעלי ייצור, מחסני יבוא ושיווק, רשתות שיווק וחנויות. נלקחו לבדיקה כ-250 דוגמאות מוצרים. במקרים בהם נמצאו אי התאמות לדרישות התקנים הרשמיים נפתחו תיקי חקירה.
- נבדקו 208 מגרשים ב-30 רשויות מקומיות בארץ.

3. אישור מעבדות

אישור מעבדות שבדיקתן תשמש ראייה שנתמלאו דרישות התקן עפ"י סעיף 12(א) לחוק התקנים-1953. קיום קשרים עם גופים בחו"ל המעניקים אישורים.

- חודש אישורן של 19 מעבדות מאושרות בהתאם לאמות המידה. נוספה מעבדה חדשה לבדיקות בתחום הובלת מזון בקירור.

4. מרכז מידע

הפעלת מרכז מידע לאומי ל-TBT-WTO ואבטחת שקיפות בחקיקה טכנית מול WTO.

- החל משנת 2002 מופעל ע"י מינהל התקינה מרכז מידע ל-TBT-WTO. המרכז משמש נקודת קשר בין מדינת ישראל לארגון ה-WTO במסגרת הסכם ה-TBT (מחסומים טכניים לסחר בינלאומי), בכל הקשור להעברת מידע על שינויים עתידיים בחקיקה טכנית בישראל. מרבית מטלות המרכז מחויבות מכוח היות ישראל חברה בארגון ה-WTO. במהלך שנת 2009 פרסם המרכז 135 הודעות על שינויים עתידיים בתקנים רשמיים בישראל וטיפול ב-564 שאילתות ובהסגות לגבי תקינה בארץ ובעולם.

5. תו תקן והיתרים

- רשות מינהלת תו תקן ורשות הועדה למתן ההיתרים.

הפעילות בשנת 2009:

1. ביצוע מדיניות תקינה לאומית

קביעת עדיפויות בתקינה, הכרזה על תקנים כרשמיים, או הסרת הרשמיות, מדיניות אימוץ תקינה בינלאומית, ייחוס וביקורת של שינויים בתקנים קיימים, תיאום בין-משרדי בנושא התקינה.

- במטרה להגן על הציבור ממוצרים שמסכנים את בטיחותו, את בריאותו או המסכנים את איכות הסביבה, טיפל מינהל התקינה במהלך שנת 2009 בשינויים ב-124 תקנים רשמיים.

מתוך כלל השינויים הללו, הגיעו לכדי סיום התהליך במהלך שנת 2009 79 תקנים ופרסומם בקובץ התקנות, השינויים הבאים: אכרזה על 17 תקנים רשמיים חדשים, 31 החלפות של תקנים רשמיים קיימים, הוסרה רשמיותו של 3 תקנים, פורסמו 17 גיליונות תיקון ונוספה חובת תו-תקן לתקן אחד. כל זאת לאחר סיום ביצוע התייעצות ציבורית ובתיאום עם משרדי הממשלה, בנושא התקן נמצא בתחום פעילותם. 45 שינויים עדיין נמצאים בתהליך.

- מעקב אחר ביצוע דו"ח ועדת פרופ' דויטש.
- ריכוז ועדכון התוספת השנייה לצו יבוא חופשי המסדירה תנאים לעמידה בדרישות התקנים והתקנות הטכניות של הייבוא.
- יעוץ והמלצות למינהלים במשרד התמ"ת ולועדת הייבוא הבין-משרדית לגבי מתן פטורים מאישור מכון התקנים למוצרי הייבוא.
- ייצוג עמדות המשרד ע"י מהנדסי מינהל התקינה בועדות התקינה במכון התקנים הישראלי.
- במהלך 2009 המשיך מינהל התקינה בהפעלה ובעדכון הקבוצות אליהן נכנסו הטובין המיובאים.

2. אכיפת חוק התקנים

- שלא יהיו במשק מוצרים שאינם מתאימים לתקנים רשמיים.
- במהלך 2009 הופעל מסלול אכיפה מינהלי ובמסגרתו ניתנו

מינהל סחר פנים

מטרות המינהל: הבטחת סחר הוגן ושמירה על הזכויות הצרכניות, אכיפת החוקים הצרכניים, חינוך והסברה לצרכנות נכונה, יזום חקיקה ועדכון חוקים צרכניים.

הפעילות בשנת 2009:

אכיפת חוקי הצרכנות הבאים

- חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (כולל קטעים מחוק המתווכים וחוק המועצה להשכלה גבוהה).
- פקודת המשקלות והמידות, 1947.
- חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים (צעצועים מסוכנים), התשי"ח-1957.
- חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996.
- חוק התקנים, התשי"ג-1953 (אימות זהב בלבד).

אכיפת חוקי הצרכנות

תפקידו המרכזי של המינהל הוא להבטיח סחר הוגן ושמירה על הזכויות הצרכניות באמצעות העמקת מודעות הציבור לנושא הצרכנות ע"י פרסום, יזום פעולות הדרכה והסברה ואכיפת חוקי הגנת הצרכן באמצעות פעילות מחוזות משרד התמ"ת.

טיפול הממונה על הגנת הצרכן:

במהלך השנה התקבלו וטופלו 2,895 תלונות ביחידת הממונה על הגנת הצרכן. התלונות טופלו ונענו ע"י היחידה. חלקן הועברו לטיפול מחוזות המשרד, חלקן הועברו לטיפול משרדי ממשלה ולגורמים רלוונטיים אחרים שבסמכותם הטיפול בתלונות. נוסף על אלה התקבלו ביחידה כ- 5,000 פניות טלפוניות מהציבור לקבלת מידע, הנחיה והדרכה.

טיפול מחוזות התמ"ת באכיפת חוקי הגנת הצרכן: צרכנות:

בנושא הטעיית הצרכן, הצגת מחירים, סימון טובין, מכר מרחוק, דירות נופש, עסקאות ברוכלות, מכירות באשראי, הפקעות מחירים, צעצועים מסוכנים.

סה"כ ביקורים בעסקים - 51,112
 סה"כ ביקורות - 75,796
 תלונות שהתקבלו מהציבור - 2,119
 תלונות יזומות - 983

משקלות ומידות:

בנושא הבטחת מדידה נכונה של טובין הנמכר במהלך המסחר כדי שהצרכן יקבל תמורה מדויקת בקניה, ע"י ביקורות ובדיקות אימות דיוק/אימות מחדש של מכשירי שקילה ומדידה.

סה"כ ביקורים בעסקים:

3,593 בתחום משקלות ומכשירי מדידה.
 868 בתחום דלק וגפ"מ.
 355 בתחום מאזני גשר.

סה"כ מכשירים שנבדקו:

3,170 מכשירי שקילה ומדידה.
 1,961 משאבות דלק.
 223 מאזני גשר.

סה"כ מכשירים שאומתו:

8,667 מכשירי שקילה ומדידה.
 12,765 משאבות דלק.
 330 מאזני גשר.

ערוצי הקניות:

סה"כ תלונות שהתקבלו: 417
 סה"כ תלונות שטופלו: 519.

מבצעי אכיפה מרוכזים

אכיפת חוקי הצרכנות בתקופות של חגים ובתאריכים רגישים במיוחד, יחד עם פעילות שגרתית הנעשית כל השנה.

צעצועים מסוכנים:

קביעת צעצועים כמסוכנים לשימוש, ע"י הוועדה הבינמשרדית בראשותה של מנהלת המינהל לסחר פנים.
 ביצוע ביקורות בשווקים, בתקופות החגים לגילוי ולתפיסת צעצועים שנקבעו כמסוכנים, בשת"פ עם משרתת ישראל ונציגי רשויות מקומיות.
 פתיחת תיקי חקירה נגד בעלי עסקים בהם נתפסו צעצועים שנקבעו כמסוכנים.
 הופקו והופצו כרוזים ועלונים בעברית ובערבית בבתי ספר, מתנסים, גני ילדים ועוד.

חזרה לבתי ספר:

אכיפת סימון מוצרים, הצגת מחירים, והמחיר המחויב בקופה, למוצרים הנמכרים לתלמידי בתי הספר וגני הילדים לקראת פתיחת שנת הלימודים - נערך בחודשים אוגוסט ספטמבר.

ביקורות בשווקים לקראת החגים:

ביקורות פיקוח בבתי עסק ורשתות שיווק, לבדיקת הצגת מחירים, השוואה בין המחיר על המוצר למחיר קופה, סימון מוצרים ואיתור מקרים שבהם יש חשש להטעיית הציבור.

קידום חקיקה

בשנת 2009 התקבל התיקון דלהלן:
 חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 26)

הפקת והפצת פרסומים ועלונים

כלים להגנת הצרכן.
 כללים להצגת מחירים על גבי מוצרים.

בדיקת סימון טובין - 1,008
 תקינה - 99
 ארנונה - 250
 שימוש בשם ירושלים - 509

ולת"ם:

הולת"ם פועלת כיחידה ארצית והמחוזות שולחים אליה את נציגיהם והם מביאים את חוות דעתם למידת חיוניות למשק של עובדי תעשייה הנקראים למילואים.
 ישיבות ולת"ם - 168.
 תיקי ולת"ם - 3,209.

משק לשעת חירום - מל"ח:

ביקורות ברשויות ועיריות - 144
 תרגילי מל"ח ברשויות - 173
 ביקורות במפעלים - 544
 ישיבות עם רשויות מל"ח - 210
 ביקורות כוננות - 34
 כנסים/ ימי עיון - 63

כללים לסימון מוצרים.
 עלון בנושא צעצועים מסוכנים - בעברית ובערבית.
 כרזה העוסקת בצעצועים מסוכנים.
 תקנות תעודות אחריות.

באתר האינטרנט המשרדי: מידע על פעילות הוועדה לצעצועים מסוכנים, תמונות של צעצועים שהוכרזו מסוכנים לשימוש, פסקי דין בחוזים אחידים, פסקי דין אזרחיים בנושאי צרכנות, הודעות הממונה על התקינה על בדיקות מגרשי משחקים ועל מוצרים מסוכנים.

פעילות נוספת במחוזות

בנוסף לפעילות בנושאי סחר פנים עוסקים מחוזות המשרד בנושאים הבאים:

תעשייה:

ביקורים במפעלים - 1,392
 בקשות לפטור מתקן D/2 - 9,081
 שחרור מותנה מב 72-800
 רשיונות יבוא/יצוא - 1,215

הכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם

הסרת חסמי ייצור וחסמי תעסוקה באמצעות הכשרה מקצועית אוכלוסייה בטיפול לשנת 2008

1. הכשרת מקצועית למבוגרים

הכשרה מקצועית למבוגרים, דורשי עבודה בהם חיילים משוחררים, מובטלים, עולים ואקדמאים בלתי מועסקים במטרה להשתלב בעבודה באמצעות לימוד מקצוע נדרש.

הכשרת מבוגרים: (ללא נלווים ומרכזי הכשרה)

תקציב 2010	יתרת התחייבות	תקציב 2009 באש"ח		
		ברוטו (כולל עודפים)	נטו	ביצוע בפועל
56,352	134,059	186,232	60,457	35,870

* כולל תקציב הכשרה לצפון ולבדואים

אוכלוסייה בטיפול:

בעקבות החלטות לעניין תשלומי גמלאות אבטלה ללומדים בהכשרה מקצועית ולעניין מיקוד ההכשרה המקצועית במקבלי הבטחת הכנסה, השתנה הרכב אוכלוסיית הלומדים ממקבלי דמי אבטלה למקבלי הבטחת הכנסה (44%), לומדים ללא גמלה (50%) ומקבלי גמלת אבטלה (6%).

הרכב תוכניות ההכשרה:

משך הלימודים: ארבעה עד 12 חדשים, בלימודי יום, בהתאם למקצוע.

תעודה: תעודת מקצוע בתחום הנלמד ו/או תעודת גמר. **מגמות לימוד:** כ-300 מקצועות בענפים חשמל ואלקטרוניקה, מחשבים, מתכת ומכונות, ביוטכנולוגיה, בניין, מנהל, מלונאות, דפוס צילום והפקה, מכינות טכנולוגיות והשלמת השכלה. השנה מתמקד האגף במקצועות בהם מספר גדול של עובדים זרים כגון בניין, מתכת וסעוד וכן במקצועות החשמל. כמו כן בחיזוק הלומדים לקראת כניסתם לשוק העבודה על ידי הקניה ופיתוח כישורי עבודה והעצמה אישית.

שכר לימוד: השתתפות התלמיד בשכר לימוד בין 100 ל-250 ש"ח לחודש בהתאם למקצוע הנלמד מקבלי הבטחת הכנסה פטורים משכר לימוד.

מוסדות לימוד: ספקי הכשרה הנבחרים עפ"י חוק חובת המרכזים בהם רשות חינוך מקצועי, מכללות טכנולוגיות, מוסדות להשכלה גבוהה, מפעלים בתעשייה, בתי ספר פרטיים ומרכזי הכשרה ממשלתיים כמו כן במפעלים המבקשים לקלוט עובדים חדשים במקצועות הדרושים במפעל.

פעולות הסבה והכשרה:

סה"כ קורסי יום: פעולות 371, סה"כ תלמידים 4444 (שנת תקציב 2009)

מסוללי לימוד: *השלמת השכלה, מכינה ועדכונים טכנולוגיים, קורסי הכשרה יום, הסבת אקדמאים כיתות הכשרה במפעלים.

מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף	מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף
245	17	מתכת והנדסת מכונות	212	11	אופנה וטכסטיל
127	20	מחשבים	160	12	בנין וסביבה
---	---	הוראה	117	12	דפוס צילום והפקה
86	5	עץ	329	17	הארכה והסעדה
119	4	פרה רפואי	22	1	הצלה ומקצועות ימיים
116	9	רכב	761	68	חשמל ואלקטרוני
611	30	שונות	122	20	טיפוח החן
93	6	שרטוט	347	20	טיפול וסיעוד
---	---	ביוטכנולוגיה	562	96	מינהל
---	---	תחבורה, שיווק - אקדמאים	415	23	מכינות

בניין, פקידות ומנהל, הארחה ואחרים.
שכר לימוד: נקבע על ידי מוסד ההכשרה.
מוסדות לימוד: ספקי הכשרה המבקשים לקבל הכרה בקורסים אותם הם מפעילים והמתחייבים לפעול על פי כתב התחייבות עליו חותמים מול האגף. ההכשרה מתבצעת במסגרת חוק הפיקוח על בתי ספר.

תשומות פדגוגיות: ל-1,200 בתי ספר עסקיים.

- תכניות לימודים
- פיקוח
- בחינות
- תעודות

2. בתי ספר עסקיים והסדרת שוק ההדרכה

פיקוח והסדרת מערך ההדרכה וההכשרה במקצועות מסווגים מכח חוק הפיקוח על בתי ספר תשכ"ט 1969.

אוכלוסיה בטיפול:

לקהל הרחב למי שמעוניין להשתלם או לרכוש מקצוע.

הרכב תוכניות ההכשרה:

משך הלימודים: משתנה בהתאם למקצוע הנלמד ועל פי תוכנית הלימודים המאושרת של המשרד.
תעודה: תעודת גמר ובחלק מהמקצועות רישוי או תעודת מקצוע.
מגמות לימוד: מגוון מקצועות בענפים חשמל, מחשבים, תחבורה,

פעולות השתלמויות ערב: סה"כ קורסי ערב: פעולות 2,190, תלמידים 36112 (שנת תקציב 2009)

מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף	מספר תלמידים	סה"כ פעולות	ענף
13766	745	מינהל	673	32	בנין וסביבה
374	33	מתכת/ מכונות	1393	96	דפוס צילום והפקה
17	8	אופנה וטקסטיל	1248	72	הארחה והסעדה
65	4	פרה רפואי	970	80	הצלה ומקצועות ימיים
1489	93	רכב	1087	75	חשמל ואלקטרוני
192	15	שונות	4142	322	טיפוח החן
7716	451	תחבורה	1737	91	מטפלות
		מכינות	1243	73	מחשבים

3. הכשרה במוסדות הכשרה לעניין חוק חיילים משוחררים

אישור מוסדות כ"מוסדות הכשרה לעניין חוק חיילים משוחררים" לצורך מימוש כספי הפיקודן. אישור לביצוע קורסים ניתן על בסיס בדיקת התנאים המקצועיים שבמקום, הכוללת בדיקת מבנה, תשתיות הכשרה, צוותי הוראה, תוכניות לימוד וכן פיקוח שוטף לוודא את תשומות ההכשרה כפי שאושרו.
היקף הפעילות לפי חוק חיילים משוחררים, במהלך שנת 2009 506 מוסדות עם 1939 אישורי מקצועות.

סה"כ אישורי קורסים	ענף	סה"כ אישורי קורסים	ענף
222	מחשבים	39	אופנה וטקסטיל
526	מינהל	15	בנין וסביבה
36	מתכת / מכונות	71	הארחה והסעדה
5	פרה רפואי	48	הצלה ומקצועות ימיים
55	רכב	140	חשמל ואלקטרוני
67	שונות	172	טיפוח החן
		114	מטפלות
303	תחבורה		יהדות
	אבטחה	2	עץ
7	עובדי מים	116	דפוס צילום והפקה

4. הכשרת הנוער:

מערכת החניכות התעשייתית מאפשרת לבני נוער לרכוש מקצוע תוך התנסות בעולם טכנולוגי מתעדכן, באמצעות בתי ספר מקצועיים ותוכניות הכשרה המשלכות לימודים ועבודה. תוכנית ביה"ס המקצועי היא ארבע שנתית, כיתה ט' היא כללית ומהווה מכינה הכוון ללימודים טכנולוגיים, השנה השנייה היא ייעודית מקצועית, השנה השלישית והרביעית כיתות י"א, י"ב, פועלות עפ"י שתי חלופות של שילוב לימודים ועבודה: שלושה ימי לימוד וארבעה ימי לימוד. בנוסף ישנם קורסי הכשרה מקצועית חד ודו שנתיים.

מטרת המערכת:

להכשיר בשיטת החניכות עתודה של בעלי מקצוע לצרכי הפרט והמשק.

מסלולי לימוד:

נוער תעשייתי, נוער תעשייתי לדוברי ערבית, כיתות המשך, מתבגרים, מתבגרים דו שנתי, פרויקט סל"ה (פרויקט לעולים חדשים), הכנה לגיוס (בשיתוף השרות לנערות במצוקה במשרד הרווחה, מסלול הכרה נתמך חסות הנוער, כיתות פרויקטים מיוחדים.

1. נתוני פעילות הכשרה לנוער בשנת תש"ע עפ"י מסלולי לימוד

מסלול	שם מסלול	סה"כ תלמידים	מהם נשים	סה"כ פעולות
52	חניכות מורחבת	13	0	2
55	נוער תעשייתי	6374	1156	356
56	נוער תעשייתי דוברי ערבית	4104	378	201
59	כיתות המשך	197	23	16
60	מתבגרים	168	43	11
61	פרויקט סל"ה	53	21	4
62	מתבגרים דו שנתי	114	39	15
63	פרויקט לאיתור וקידום הנערה	120	120	8
64	מסלול הכרה נתמך לנוער	415	130	32
66	מסלול הכרה נתמך חסות הנוער	123	27	17
69	כיתות פרויקטים מיוחדים	59	27	6
סה"כ		11.740	1964	668

2. פעילות הכשרה לנוער בשנת תש"ע לפי ענפי משק

סמל ענף	שם ענף	סה"כ לומדים	סה"כ פעולות	מוצע תלמידים
2	בניין וסביבה	20	3	
3	מחשבים	625	35	
5	דפוס צילום והפקה	284	19	
6	טיפוח החן	798	51	
8	מינהל	1004	64	
9	מטפלות	80	4	
11	מתכת\מכונות	1400	83	
12	רכב	3725	193	
13	הארחה	429	28	
14	חשמל ואלקטרוניקה	1620	91	
16	עץ	192	9	
17	כרה רפואי	178	10	
18	שוונות	1385	77	
סה"כ		11740	667	

הכשרת נוער:

תקציב 2010	תקציב 2009 באש"ח			
	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל	נטו	ברוטו (כולל עודפים)
364,606	130,002	332,068	341,176	462,207

- תגבור לעולים חדשים 556 ש"ש.
- תגבור ייעוץ 584 ש"ש.
- תגבור העשרה וטיפוח 294 ש"ש.

אוכלוסייה בטיפול - 11,740 לומדים
פעולות הכשרה - 668 כיתות

מסלולי לימוד:

נוער תעשייתי, נוער תעשייתי לדוברי ערבית, כיתות המשך, מתבגרים, מתבגרים דו שנת, פרויקט סל"ה (פרויקט לעולים חדשים), הכנה לגיוס (בשיתוף השרות לנערות במצוקה במשרד הרווחה, מסלול הכרה נתמך חסות הנוער, כיתות פרויקטים מיוחדים.

בשנה"ל תשס"ח (2007-8) למדו 11,703 תלמידים. ארבעת הענפים הגדולים הם רכב - 3519 בני נוער, חשמל ואלקטרוניקה - 1622 בני נוער, מינהל - 1261 בני נוער, מתכת ומכונות - 1119 בני נוער.

בתחום הכשרת הנוער ההקצאה בשנת תשס"ח במונחי שעות שבועיות 61,000 ש"ש (שעות שבועיות), מהם כ-6000 ש"ש לפעילויות נוספות שהעיקריות בהם:

- מרכז בית ספרי (לכל בית ספר) לאבחון דידיקטי בתלמידים בעלי לקויות למידה 1055 ש"ש.
- תגבור בתי ספר באזורי עדיפות לאומית 365 ש"ש.

פרויקטים בתחום יזמות:

בבתי הספר המקצועיים לנוער קיימות שתי תוכניות בנושא יזמות עסקית:

1. פרויקט "יזמים צעירים ישראל" - למידה תוך עשייה של תהליך יזמות עסקית, מתוך נקודת המוצא, כי מטרת בית הספר התעשייתי היא להקנות לתלמידיו כלים לשם שילובם במקצוע. הפרויקט מהווה אפשרות נוספת לתלמיד להתפרנס באופן עצמאי מבלי להיות תלוי באחרים. התוכנית פועלת חמש שנים, בשנת תשס"ז השתתפו בפרויקט 17 קב"מ כל רחבי הארץ.
2. פרויקט "יזמות וניהול עסקי" - ארגון NFTE ועמותת אשלים - פרויקט חדש שהחל כפיילוט במספר בתי ספר לנוער, מטרתו להקנות כלים בסיסיים ומיומנויות שיסיעו לבני נוער בפתיחת עסק עצמאי ופיתוח תחושת המסוגלות הדימוי והאמונה העצמית.

5. הכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים - מה"ט

הכשרת על פי צורכי המשק ברמות הנדסאים וטכנאים מוסמכים

תקציב 2010	תקציב 2009 באש"ח		
מקורי	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל	מעודכן
147,470	-	275,118	275,118

* תקציב 2009 נכון ל 31.12.09, תקציב 2010 מקורי. התקציבים אינם כוללים תקציבי פעולות מינהליות ואינו כולל "עודפים".

אוכלוסייה בטיפול בשנת תש"ע - 22,027 סטודנטים
פעולות הכשרה - 75 מכללות

רקע לפעילות מה"ט:

מה"ט - המכון הממשלתי להכשרה בטכנולוגיה ובמדע, הינו גוף ממלכתי המופקד על הכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים ומעניק לבוגרים תואר הנדסאי וטכנאי מוסמך. מה"ט מפקח על רמת הלימודים וההכשרה במכללות הטכנולוגיות המכשירות הנדסאים וטכנאים מוסמכים בישראל.

מה"ט מציע לסטודנטים מגוון רחב של מקצועות טכנולוגיים מתקדמים. ההשכלה וההכשרה הטכנולוגית לדיפלומה נעשית בהתאמה לצורכי התעשייה ולשינויים המתרחשים במשק הישראלי תוך שמירה על רמה גבוהה של לימודים. תוכניות הלימודים נכתבות במה"ט על ידי מומחים מקצועיים מן האקדמיה וגורמי תעשייה במשק הישראלי.

הכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים נועדה לשרת מחד, את הפרט ע"י הקניית מקצוע יוקרתי, מעניין ובעל פוטנציאל תעסוקתי, ומאידך, את המשק ע"י העלאת הרמה הטכנולוגית ויצירת כושר תחרותי בזירה הבינלאומית.

קידום פרויקטים חברתיים

בשנים האחרונות, בתוכנית עבודה שנתית קיימות תוכניות מיוחדות עבור אוכלוסיות מיוחדות, מתוך מטרה לסייע להן להשתלב במסלולי ההנדסאים והטכנאים המוסמכים.

פרויקט רקיע:

פרויקט רקיע הוא פרויקט ייחודי לבנות המאפשר להן להשתלב טרם שירותן הצבאי במסלול לימודים אטרקטיבי בתחום טכנולוגיה מתקדמת. בסיום הלימודים מוענק לסטודנטיות תואר הנדסאי אשר יאפשר להן לעסוק במהלך שירותן הצבאי במקצוע הנרכש, במגמות: חשמל, מכונות ואלקטרוניקה. לאחר גיוסן הבוגרות משובצות, בהתאם למגמה בה למדו, בתפקידים מגוונים בתחומי הפיתוח והתחזוקה של המערך הטכנולוגי בחילות השונים. שיווק הפרויקט נערך באמצעות כנסי הסברה למועמדות בהשתתפות נציגי הצבא, החילות ונציגי המכללות ששותפות לפרויקט. בתום ההתכנסות נערכים מבחני מיון המהווים חלק מתנאי הקבלה לפרויקט. באוקטובר 2009 נפתח מחזור ט' של פרויקט רקיע. עד היום למדו במסגרת הפרויקט למעלה מ-1,300 סטודנטיות.

פרויקט לוחמים בדוויים:

מתקיים בשיתוף צה"ל-אט"ל, בה"ד 20 ומכללת יהודה ושומרון, החל מחודש פברואר 2003. הפרויקט מתקיים במסגרת צבאית, במהלך השרות ובמימון צבאי מלא. מטרתו לאפשר לנגדים בדוויים לרכוש תואר טכנאי מוסמך במגמת תעשייה וניהול, לקראת שילובם העתידי במשק. בחודש אוקטובר 2008 נפתח מחזור רביעי - (מכינה עד אוגוסט 2009) והמשך לקראת

שילוב - פרויקט בדוויים

הסטודנטים לומדים בכיתות ייעודיות ומקבלים תגבור שעות וסיוע בלימודים, הם זכאים למענק שכר לימוד ותשלומים נלווים, פטורים מתשלומי בחינות ממלכתיות ותשלומי פרויקט הגמר, זכאים לדמי קיום חודשים ולהסעות מאזורי מגוריהם למכללה וחזרה.

מחזור שלישי החל לימודיו במכללה הטכנולוגית באר שבע במגמות לימוד תוכנה והנדסה אזרחית - ניהול בניה. מחזור ד' מתוכנן להתחיל במחצית חודש מרץ 2010 במגמות לימוד: הנדסת תוכנה והנדסת חשמל.

פרויקט חי"ן (חילופית נשים)

פרויקט להכשרה חלופית לנשים מהמגזר החרדי, הינו פרויקט בו מתקיימים לימודים לתואר הנדסאי בסמינרים במסגרת חרדית, המוכרים על-ידי משרד החינוך. המטרה: יצירת שינוי משמעותי במקורות ההכנסה של הקהילה החרדית, פיתוח אופק תעסוקתי של האוכלוסייה הצעירה החרדית, הגדלת מספר הנשים החרדיות המתפרנסות בתחום הכשרתן ושיפור איכות התעסוקה של המשפחות הצעירות. ככלל, הכוונה להטמיע בקהילה והפיכת התוכנית לחלק אינטגרלי ממסלולי הלימוד (כחלופה להוראה).

מרכז מידע

שירות ושיפור מתמיד הם ערך המנחה את מרכז המידע המעניק שירות ללקוחותיו החיצוניים - האזרח, סטודנטים, צוותי הוראה והנהלה של מכללות מה"ט, ולקוחות הפנים - עובדי מה"ט ומשרד התמ"ת.

מרכז המידע נותן מידע ומענה לפניות ציבור במסגרת שירות מענה ממוחשב של אתר המשרד ובפניה ישירה למה"ט, באשר להכשרת הנדסאים וטכנאים מוסמכים. מרכז המידע מסייע לשיווק המכללות ולמיצוב תואר הנדסאי או טכנאי מוסמך כשרשרת התארים בתחומים טכנולוגיים.

אתר האינטרנט <http://mahat.moital.gov.il>

קשר ישיר עם הלקוח - הסטודנט, ההנדסאי, הטכנאי המוסמך, קהל ההנדסאים והטכנאים, צוותי המכללות, שקיפות, שירות ושיווק הם המנחים את מהות המידע הקיים באתר. המידע מאפשר לאזרח חשיפה לתחום, למגמות לימוד, למכללות ולאיכותן, לתוכניות לימוד. לעזרת הסטודנט מפורסמים זכויותיו וחובותיו, מאגר בחינות, ציוניו, אפשרויות העסקה, שאלות מהותיות של סטודנטים, רישום ותשלום לפנקס טכנאים והנדסאים. לרשות האזרח פורסמו רשימות הנדסאים וטכנאים מוסמכים מדופלמים על פי תחומי הכשרה. עליהן ניתנו תשובות המהוות מידע וידע המשרת את לקוחות מה"ט.

במחצית השניה של שנת תשס"ט (2009) תוכנן פרויקט: מאגר מידע אודות הנדסאים וטכנאים מוסמכים במגמות בהן נדרש רישיון: חשמל, הנדסה אזרחית ואדריכלות ועיצוב פנים, הרשומים בפנקס הנדסאים וטכנאים מוסמכים. בשנת 2010 יוקם המאגר כשרות לאזרח: המאגר ישרת את ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, ואת לקוחותיהם.

מה"ט - מגמות ראשיות בשנה"ל נ"תש"ע

סה"כ	שנה ב'-ג'-ד'	שנה א'	שם המגמה	מגמה ראשית
2,848	1,548	1,300	סה"כ מכונות	הנדסת מכונות
3,925	2,418	1,507	סה"כ תעשייה וניהול	הנדסת תעשייה וניהול
1,991	858	1,133	סה"כ הנדסת הבניה	הנדסת הבניה
2,451	1,381	1,070	אדריכלות ועיצוב פנים	אדריכלות ועיצוב פנים
1,504	871	633	הנדסת חשמל	הנדסת חשמל
1,546	888	658	סה"כ הנדסת אלקטרוניקה	הנדסת אלקטרוניקה
528	308	220	סה"כ הנדסת כימיה	הנדסת כימיה
118	59	59	סה"כ הנדסת חקלאות	הנדסת חקלאות
2,512	1,532	980	סה"כ הנדסת תוכנה	הנדסת תוכנה
64	36	28	מכשור ובקרה	מכשור ובקרה
84	43	41	הנדסת סביבה	הנדסת סביבה
144	78	66	צילום ומדיה דיגיטאלית	צילום ומדיה דיגיטאלית
66	66	0	הפקת דפוס- התמחות גראפית ממוחשבת	הפקת דפוס
21	0	21	טכנאים	גרעין - כורים
18	18	0	פלסטיקה	פלסטיקה
197	104	93	הנדסת קירור ומיזוג אויר	הנדסת קירור ומיזוג אויר
288	134	154	ביוטכנולוגיה	ביוטכנולוגיה
322	213	109	סה"כ קולנוע וטלוויזיה	הנדסת קולנוע וטלוויזיה
184	90	94	עיצוב תעשייתי	עיצוב תעשייתי
262	131	131	אדריכלות נוף	אדריכלות נוף
178	117	61	הנדסת קול הקלטה והגברה	הנדסת קול הקלטה והגברה
838	464	374	תקשורת חזותית	תקשורת חזותית
510	245	265	הנדסת תקשורת אינטראקטיבית	הנדסת תקשורת אינטראקטיבית
342	185	157	הנדסה רפואית	הנדסה רפואית
294	130	164	טכנולוגיות המים	טכנולוגיות המים
21,235	11,927	9,318		

1. לא כולל מכינות טכנולוגיות וכיתות שיפתחו במרץ 2010.

6. תחום פדגוגיה:

מפתח ומספק את התשתית המקצועית, שרותים פדגוגיים, בחינות והטמעה עבור כלל הפעילות בהכשרה והשתלמויות של האגף, במסלולים השונים, לנוער ומבוגרים וכן לנבחנים אקסטרנים.

פדגוגיה:

ברוטו כולל עודפים	ביצוע מזומנים	ביצוע בפועל	תקציב 2010
17,617,000	9,811,798		7,902,000

תחום פדגוגיה מטה:

החניכות (תשקיפי מגמות ותוצרים שונים), פיתוח ואספקת 116 מסמכים קוריקולריים שונים להפעלת הכשרות עבור נוער ומבוגרים (פרויקטים מערכתיים וסקרים, אוגדנים למערכת שעות, אישורי הפעלה לתוכניות לימודים ועוד).

המחלקה לפיתוח פדגוגי-טכנולוגי (מא"ה):

ייזום, פיתוח ועדכון חומרי לימוד ואמצעי הוראה. פיתוח והפקת מאגרי שאלות ותשובות כחומר לימודי לתרגול וכהכנה לבחינות גמר. הפעלת מערך משודרג של בחינות כניסה לנוער ולמיפוי רמת השכלה של תלמידים חדשים הנקלטים בבתי הספר לנוער שבפיקוח האגף. הדרכת צוותי ניהול והוראה לשימוש נכון בתוצאות מבחני המיפוי לשיפור ההוראה. תמיכה בפרויקט לתלמידים בעלי לקויות למידה. ארגון וביצוע השתלמויות ומערכי הטמעה עבור סגלי הוראה/הדרכה במוסדות הכשרה מקצועית לנוער ומבוגרים, וצוותים טיפוליים לנוער. עריכת השתלמויות לפיתוח חונכים מן התעשייה (לנוער) ופעילויות - Coaching אימון אישי ליועצות ולצוותי תעסוקה בבתי הספר. עריכת כנסים מקצועיים בנושאים פדגוגיים כמו כנסי "מרכז נגיש", עבור הצוותים המקצועיים-פדגוגיים במרכזי ההכשרה למבוגרים אשר התמקדו בלקויות למידה אצל מבוגרים וכו'.

ב-2009 פותחו הופקו ועודכנו פרויקטים פדגוגיים, כותרים, מאגרי שאלות וחומרים חדשים שונים, ביניהם: במכונות ומתקני חשמל, באוטוטרניקה, מערכות חשמל ואלקטרוניקה ברכב, הכרת הרכב לנהגי רכב ציבורי, חוברות לענף המטפלות בשפה הערבית, סדרת מאגרי שאלות לימודיים בענף החשמל והאלקטרוניקה בכל הרמות (חשמלאי מעשי, חשמלאי מוסמך וחשמלאי ראשי), חוברות בהארה, בצורפות.

ב-2009, השתתפו 938 משתלמים ב-41 פעולות להדרכת סגלי ניהול והוראה, הטמעה והנחיה הכוללים פעולות הדרכה לחונכים מהתעשייה.

האתר הפדגוגי של מאה שודרג ומכיל מידע פדגוגי ושייווקי על פרויקטים, וכן חומרי הוראה ולמידה. האתר משמש כלי עזר למנהלים, למורים וללומדים, ולשדרוג מתמיד של פרויקט מבחני המיפוי. באמצעות מרכז ההפצה הווירטואלי ניתן לרכוש את חומרי הלימוד המפותחים במאה, כולל הגרסאות השונות של יומני כיתה עבור בתי הספר והמכללות. בשנת 2009 עלה נפח השייווק וההפצה של ספרי לימוד ואמצעי הוראה לעומת 2008 והסתכם בכ-33,000 פריטים.

תחום הבחינות:

עיקר הפעילות של המחלקה בפיתוח, עדכון ותרגום של שאלוני בחינה ומאגרי שאלות. פיתוח כלי בחינה, נהלי בחינה, ביצוע הבחינות העיוניות המעשיות ופרויקט גמר במסגרות והמסלולים השונים, הזנת ציוני בחינות פנימיות וחיצוניות והנפקת תעודות. סה"כ התווספו בשנת 2009 למאגר המרכזי 14,177 שאלות בחינה מהן 9,614 שאלות חדשות.

בשנת 2009 נערכו סה"כ 119,561 מבחנים חיצוניים עבור בני נוער ומבוגרים, מהם 106,334 מבחני מבוגרים ו-13,227 מבחני נוער. סה"כ ניגשו 45,767 מבחנים, מהם 42,915 מבחנים מבוגרים ו-2,852 מבחני נוער. פיתוח הבחינות העיוניות והבחינות המעשיות ועריכתן בוצעו בעזרת נותני שירותים חיצוניים וקבלני חוץ, בכותלי בתי הספר ובאתרי בחינה חיצוניים ברחבי הארץ. בשנת 2009 נמשך פיתוחו של מחולל שאלות חדש שמונתם

גיבוש והפעלת סטנדרטים מקצועיים-פדגוגיים למסלולים הכשרה והשתלמות מקצועית, לענפים, מגמות, מקצועות לימוד ומקצועות בחינה וכן לפרויקטים פדגוגיים מערכתיים, תאום בין היחידות הפדגוגיות, גורמי חוץ והלשכה המשפטית בהסדרת מקצועות וחקיקה הנוגעות להכשרה מקצועית. ייזום וריכוז פרויקטים מיוחדים - במסלולי הכשרה והשתלמות של נוער ומבוגרים ובמסלולים לאקסטרינים. גיבוש פרוגרמה להסדרת מסלולים ופרויקטים לקידום אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים, תלמידים עם מוגבלויות, תלמידים לקויי למידה, ייזום ופיתוח ערכות הדרכה להוראה ולמידה מותאמת וכו'. הסדרת מקצועות חדשים וקביעת חוקת זכאות לתעודות. גיבוש רשימות של מגמות בהתאמה למרכזים ונהלי האגף למסלולים מתוקצבים עבור מבוגרים. ריכוז הטיפול בתלמידים לקויי למידה והכנתם לבחינות גמר ולבחינות בגרות. עדכון ורענון נהלי עבודה פנימיים וחיצוניים בכל היחידות. קידום מהלך מערכתי לבניית סטנדרטים משולבים דרגות הגמשה בתוכניות לימודים, תוכניות חניכות, בחינות, אמצעי הוראה והשתלמויות. שדרוג והפעלת הסכמים להשוואת השכלה, לאישור גמולי השתלמות מול ועדה בין-משרדית. כמו כן היחידה עוסקת בבנייה ותחזוקה של תשתית המחשוב למסלולים ומגמות הכשרה, לומדים, נבחנים. חישוב זכאות והנפקת תעודות במסלולי הכשרה והשתלמויות.

היחידה לתוכניות לימודים:

פיתוח ועדכון של תוכניות לימודים והתאמתן לדרישות המשק ולצרכים של האוכלוסיות השונות. ביצוע סקרים וחקר עיסוקים כבסיס לפיתוח קוריקולרי. הכנת תשתית מקצועית-פדגוגית וגיבוש רשימת מגמות מותאמות למרכזים של מסלולי יום מתוקצבים, למסגרות מוסדיות, מסגרות משולבות עם התעשייה ולמסלולי הכשרה תוך כדי עבודה (OJT). פיתוח פרויקטים מערכתיים כמו: עריכת שינויים מבניים במסלולי הכשרה למבוגרים, יישום מתווה מתודולוגי להערכת תוכני"ל חדשות במסלול כיתת לימוד עם השמה. עיצוב מכינות טרום הכשרה וטרום תעסוקה למגוון אוכלוסיות מיוחדות, התאמת תוכניות הליכה (חלק א') למסגרות הנוער של האגף (כולל המגזר הערבי). המשך פרויקט מערכתי לפילוח מודולרי של תוכניות לימודים להכשרת מבוגרים.

המשך פיתוח ערכות למידה בתחום ה"מיומנויות הרכות" במסגרת פרויקט "נגה"-מסלול לתלמידים מצטיינים ללימודי טכנאים. פיתוח והתאמת תוכניות לימוד לאוכלוסיות מיוחדות: חרדים והמגזר הערבי.

התאמת תוכניות לצרכי התעשייה בתחום החשמל המסויג. בניית דגמים של תוכניות מסגרת ושל תוכניות חניכות, עיצוב מסמך קוריקולרי - תשקיף למגמה, שמיועד לסייע ללשכות התעסוקה להציג את קשת העיסוקים של האגף. בדיקה שוטפת של תוכניות לימודים לנוער ומבוגרים ועדכון חוקת זכאות לתעודות במסלולים השונים, הפקת מסמכים קוריקולרים לניהול פדגוגי של מסגרות הכשרה והשתלמות מקצועית.

ב-2009 פותחו והופקו 209 פרויקטים ומסמכים קוריקולרים שונים, ביניהם: פיתוח והתאמת 22 תוכניות לימודים מיוחדות להכשרת אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים (חרדים, בני מעוטים, חיילים משוחררים, עולים חדשים ועוד), פיתוח והתאמת 71 תוכניות לימודים: למעסיקים, לתוכניות הליכה ולדרישות חוק

לגרמניה, בנושא "אנרגיות ירוקות" המשלחת כללה נציגי: ממשלה (תמ"ת, משרד החינוך), הנדסאים (רופין, טכניון, ספיר), רשתות הנוער (עמל, אורט), התאחדות התעשייתיים, אקדמיה (טכניון, בצלאל, מכון הנגב אוני"ב"ג).

מטרת הביקור הכרת מערכת ההכשרה המקצועית והטכנולוגית בגרמניה בתחום טכנולוגיות אנרגיות ירוקות. הכרת התעשייה הטכנולוגית הגרמנית בתחום אנרגיה חלופית, לימוד שיטות הכשרה טכנולוגית בתחום המקצועי. תכנית הסיור כללה: סדנא לימודית, ביקורים במסגרות הכשרה ובגופים המטפלים בקידום ההכשרה המקצועית InWent-BIBB, ספקי הכשרה המקיימים פעילות בתחום טכנולוגית ירוקות ומפגשים עם מומחים, והתעשייה בתחומי אנרגיות מים ורוח. משלחת מקבילה מגרמניה תגיע לישראל בחודש מאי 2010. התכנית תכלול ביקורים בתעשייה, אקדמיה, הכשרה מקצועית (נוער והנדסאים), מפגש מומחים ועוד.

פרויקטים משותפים:

פרויקטים משותפים, תלת שנתיים, להכנסת נושאים טכנולוגיים חדשים ומתקדמים בהכשרה, הכנת תכניות לימודים, עזרי לימוד והוראה. צוותי המומחים מורכבים מאנשי: התעשייה, האקדמיה, מכללות, רשתות מקצועיות, הממשלה. מתבצעים שני פרויקטים במקביל בשנה.

- טיוטא: מיקרו טכנולוגיה: הפרויקט המשותף בנושא מיקרו טכנולוגיה עוסק במערכות ממוזערות המשלבות התקנים אלקטרוניים, מכנים, כימיים וביולוגיים. מערכות של שבב המשולבות במערכות אלקטרוניקה והייטק. מטרתו פיתוח מסלול לימודים להכשרה ברמת טכנאים והנדסאים. תוצרי הפרויקט ישמשו ברמות שונות של ההכשרה ובהתאמה לדרישות האיחוד האירופי. פרויקט החל ב-2008 ונערכו ב-2008 ביקורים הדדיים בישראל וגרמניה.
- בחודש מאי 2009 הצוות מגרמניה ביקר בישראל, ובמסגרת ביקורם נערכה סדנא משותפת בת יומיים באוניברסיטה הפתוחה, ביקורים באינטל קרית גת, אוניברסיטת תל אביב וקיום דיונים משותפים עם הצוות הישראלי.
- הכשרה מקצועית לסביבות פיתוח חדשות ב IT: "מסגרות הכשרה ונקודות זיכוי/זכות בתחום ה IT". פיתוח תכניות להכשרה ועדכון כח אדם המותאם למערכות משתנות במקצועות המחשב, כולל בחינת מדרג הקידום המקצועי וההסמכות. הפרויקט משולב בכדיקת הנעשה באיחוד האירופי "מודל ה EQF. פרויקט שהחל ב 2007. הצוותים מישראל וגרמניה נפגשו בחודש יולי 2008 במינכן. הביקור כלל 6 סדנאות דיונים שבעקבותיהם הוכנו ונדונו פרופילים להכשרה ב-IT משני הצדדים. ביקור בטלוקום מינכן ובמכללה להכשרה מקצועית מינכן.
- בחודש נובמבר 2009 ביקר הצוות הישראלי בגרמניה - ברלין, קיים דיונים עם הצוות המקביל מגרמניה, ביקר בתעשייה (חברת SAP בדרזדן) ובמסגרות הכשרה מקצועית.
- ביקור מקביל של הצוות מגרמניה בישראל יתקיים בחודש מרס 2010 ויכלול ביקורים בחברת אינטל, מכללת ספיר נגב, יקיים דיונים עם הצוות הישראלי, ביקורים במכללות נוער.
- ביקור נוסף של הצוות מגרמניה, מתוכנן להיעשות בישראל בחודש נובמבר 2010.

לצרכי המערכת ושאליו הוזנו סה"כ עד היום כ-8,082 שאלות ממפותחות. באמצעות המחולל ניתן לשלוף מהמאגר הממוחשב, לכל מועד בחינה, שאלוני בחינה ממוחשבים שמשקפים נאמנה את תוכניות הלימודים.

כמו כן נמשך הפרויקט של מיפוי, קידוד ומפתוח של כל מאגרי הבחינות התקנים העומדים לרשות היחידה לצורך פיתוח, עדכון ותרנום, בהתאם לצרכים על פי קריטריונים שהוגדרו ביחידה. באמצעות אתר הבחינות של היחידה יכולים נבחנים לקבל מידע אודות מועדי בחינות ארציים, שאלוני בחינה לדוגמה, מידע לנבחן ושירותים שונים לנבחנים ולבתי הספר. נבחנים במסגרות נוער של האגף קיבלו את ציוני מבחניהם באופן אישי ושירות באתר של היחידה.

7. פיקוח מקצועי פדגוגי:

הפיקוח המקצועי פדגוגי מבצע פעולות הערכה, יעוץ, הנחייה ובקרה פדגוגית ומקצועית על קורסי ההכשרה, לכל האוכלוסיות שבטיפול האגף (נוער, מבוגרים, הסבת אקדמאים, חיילים משוחררים - במסלולי הכשרת יום/ערב) ובכלל זה הערכת מוסדות למכרז, אישור מבנה ותשתיות הכשרה, אישור והנחיית סגל ההוראה, פיקוח מקצועי פדגוגי על יישום תוכנ"ל.

מערך הפיקוח המקצועי פדגוגי מהווה גורם מרכזי בעיצוב התכנית המקצועית והפדגוגית של האגף. ה"פיקוח" הינו אחד מגורמי הבקרה הפדגוגית והמקצועית של מערכת ההכשרה הטכנולוגית, מפעיל אמות מידה מקצועיים ופדגוגיים, לבחינת והבטחת התנאים והתהליכים לכיצוע הכשרה הולמת, בהתאם למדיניות האגף ובהתאם לצורכי המשק.

מעקב ובקרה:

פיקוח על הישגי תלמידים, חקירת כשלים והפצת לקחים.

8. הפעילות הבינלאומית

קשרי גרמניה:

הסכם בין המשרד הפדראלי למדע והשכלה בגרמניה (BMBF) ובין האגף להכשרה ולפיתוח כוח אדם במשרד התעשייה המסחר והתעסוקה לקידום ההכשרה המקצועית/טכנולוגית והתעשייה

מטרות הפעילות המשותפת:

לימוד הדדי וחילופי ידע בין מערכות ההכשרה המקצועית טכנולוגית והתעשייה. פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות בתחום ההכשרה המקצועית/טכנולוגית. זיהוי מקצועות ועיסוקים חדשים ופיתוח מסלולי לימוד ועזרי הוראה למקצועות אלו. התאמת תפוקות ההכשרה המקצועית טכנולוגית לדרישות התעשייה. הרחבת שיתוף הפעולה בין מומחים במערכות ההכשרה התעשייה, האקדמיה. פיתוח גישות וטכניקות להכשרת אוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים.

סדנאות מקצועיות של מומחים:

קיום סדנאות מקצועיות של מומחים ישראלים בגרמניה ומומחים גרמנים בישראל.

בחודש נובמ' 2009 יצאה משלחת בת 11 משתתפים מישראל

- הכנס המשותף ישראל גרמניה יתקיים בחודש נובמ' 2010 בישראל בנושא: "Legislation, Regulation and Qualification Framework in Vocational Education and Training (VET) System"
- מפגש פורום משותף ישראל גרמניה: פורום משותף של שני המדינות גרמניה וישראל; משרד התמ"ת, אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח אדם של ישראל ומשרד החינוך והמחקר, חטיבת ההכשרה המקצועית של גרמניה. הפורום מקיים מפגשים לתכנון הפעילויות המשותפות לעיל, מעקב ובקרה, נושאים ורעיונות לפעילויות חדשות, השתלבות בפעילות גורמים משיקים, פרסומים משותפים, תיאומים מנהליים.
- מפגש פורום ביניים ישראל גרמניה: נערך בירושלים בחודש נובמבר 2009. הפורום דן וקיבל החלטות בנושאים הבאים:
  1. סדנא משותפת ל 2009: ביקור מקביל של משלחת מגרמניה בנושא "אנרגיות ירוקות" בשנת 2009, יערך בחודש מאי 2010.
  2. סמינר המשותף האמור להתקיים ב 2010 בישראל בנושא חקיקה, רגולציה והסדרה של מערכת ההכשרה והחינוך המקצועי.
  3. הפורום קיבל דיווח על פרויקט מיקרו טכנולוגיה שנעשו בשנת 2009 וקידום פיתוח מערכת VTL וחומרי למידה למגמות האלקטרוניקה במכללות להנדסאים.
  4. הפורום קיבל דיווח על פרויקט ITF שנעשו בשנת 2009: "Competence frameworks and credit point in IT sector".
- עדכון אודות מפגש הצוותים שהיה בחודש נובמבר 2009 בגרמניה. הצוות הגרמני יגיע לישראל בחודש מרס 2010.
- 5. אפשרויות לפרויקטים חדשים: הכנות לארגון צוותים לפרויקטים חדשים לשנת 2010. (אנרגיות ירוקות ופרויקט בטכנולוגיות המים)
- 6. חילופי תלמידים מהחינוך הטכנולוגי. ביקורי צוותי הוראה בגרמניה וישראל להכנת חילופי תלמידים ממערכות הנוער ללימודים בתעשייה ובמכללות שיעשה בשנת 2011.
- הפורום המשותף הבא יתקיים בישראל בחודש נובמבר 2010 בישראל.

סמינרים וכנסים משותפים:

- הרצאות הדדיות של מומחים מהאקדמיה, תעשייה, מחקר, משתי המדינות, בתחומים ונושאים מקצועיים וטכנולוגיים חדשים בהכשרה המקצועית המשפיעים על התעשייה, הכלכלה והחברה.
- כנס בנושא: אנרגיות ירוקות: "Green technologies: Initial and Further Training in the Field of Solar and Wind Energy" התקיים ביום 30 נובמבר 2009 בברלין גרמניה. בכנס השתתפו אורחים רבים ממגזרים שונים, הכשרה מקצועית ואקדמיה, תעשייה והתאחדויות תעשייה ואיגודים, ממשלה, חינוך טכנולוגי, ואורחים רבים. מישראל השתתפו משלחת אנרגיות ירוקות, צוות פרוייקט ITF, חברי הפורום, מרצים. את הכנס פתחו הנציב לעניני חינוך והכשרה לאיחוד האירופי של משרד החינוך והמחקר של גרמניה ד"ר וולטר מוניג, ומנהל אגף בכיר להכשרה ולפיתוח כח אדם מר שלום בן משה. האחראי לפעולות הבנילאומיות של חברת InWent. בכנס בו ניתנו הרצאות הדדיות של מרצים מישראל וגרמניה חולק ל-4 מושבים כולל פנאל.
  - 1 מושב "היבטים כלכליים של הטכנולוגיות הירוקות",
  - 2 מושב "צורכי כח האדם הנדרשים לטכנולוגיות ירוקות",
  - 3 מושב "חינוך סביבתי בטכנולוגיות ירוקות",
  - 4 מושב קורסים חדשניים ומתקדמים באנרגיות רוח וסולאר.
 את הכנס סיכמו ד"ר וולטר מוניג ושלום בן משה, וציינו כי יעשה פרוייקט משותף בנושא זה בין ישראל לגרמניה שיחל פעולתו כבר ב 2010.
- סדנא/סמינר משותף: בנושא מיקרוטכנולוגיה התקיים באוניברסיטה הפתוחה, בו השתתפו מרצים מאוניברסיטאות מגרמניה: University of Zweibrücken/Kaiserslautern, University of Gelsenkirchen, Cooperative University of Mannheim, BWAW Thüringen Erfurt, Bfz Essen GmbH בסמינר השתתפו מנהלים, מרכזי מגמה, מורים ממגמות המיקרו אלקטרוניקה ממכללות להנדסאים וטכנאים של מה"ט. הנושאים שנכללו בסמינר: שימוש במעבדות וירטואוליות (VTL) בלימודי מיקרוסיסטם, שימוש בתוכניות לימוד מותאמות ללימודי המיקרו אלקטרוניקה בהם משתמשים בגרמניה.

מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך

תקציב באש"ח 2010	תקציב באש"ח 2009
780 מיליוני ש"ח	692 מיליוני ש"ח

הצעת החוק הינה הצעת חוק ממשלתית אשר קובעת לראשונה הסדר מקיף וכולל לרישוי ופיקוח על מסגרות לפעוטות (לידה עד גיל שלוש) שבהן שוהים שהות יומית שבעה פעוטות לפחות והפועלת לפחות 20 שעות בשבוע.

עוד בהצעת החוק:

- חובת רישוי
- תנאים מוקדמים למתן רישיון
- תנאים לקיום בתקופת רישיון
- סמכויות אכיפה מנהלית ופילולית
- הוראות תחולה ועוד

תוכניות בביצוע:

הקמה והפעלת מוקד שירותי מידע להורים לקראת ההרשמה לשנת הלימודים תשע"א והפעלתו למתן טיפול אישי וישיר בנושא דרגות הסבסוד לילדים זכאים השוהים במסגרות המוכרות.

מתן תמיכה לילדי אמהות עובדות עפ"י אמות מידה וקריטריונים התואמים לצרכי האם העובדת.

מתן תמיכה לבניית, הרחבה והסבת מבנים למעונות יום.

מתן תמיכה בשיפוצים וברכישת ציוד למעונות יום.

מתן תמיכה בשכירות מבנים ושיפוץ המבנים השכורים לצורך הפעלתם כמעונות יום עד לסיום בניית המעונות החדשים.

שיפור איכות הטיפול - יישום הדרגתי - רוחבי של הסטנדרטים במעונות ובמשפחתונים בדגש על בטיחות והכשרת כוח אדם וביצוע תוכנית הכשרה, קורסים והשתלמויות לצוות החינוכי במעונות ובמשפחתונים.

קביעת מודל הפיקוח הרצוי ומינוי גופי בדיקה שיסייעו לאגף בבקרה על המסגרות המוכרות, והכשרת בודקים ומפקחים לנושא.

שינויים מהותיים ב-2009

- התקבלה החלטת ממשלה 602 מיום 19.7.09 בה נקבע גידול בסיס תקציב האגף ב-320 מלש"ח (החל משנת 2011) במטרה להרחיב את מספר המסגרות ומספר הילדים הזכאים לתמיכה ממשלתית במעונות יום, במשפחתונים ובצהרונים והקצאת 30 מיליון ש"ח באופן חד פעמי (בשנת 2010) לתמיכה בבניה ושיפוצים של מעונות יום.
- אושרה תוספת של 200 מיליון ש"ח לבסיס תקציב האגף עבור המשך יישום יעדי האגף.

נתונים בתשס"ט: מעונות יום, משפחתונים וצהרונים

- 100,506 ילדים בגילאי לידה עד 2.9 שנים מהם: 84,825 ילדים לאמהות עובדות ו-15,681 ילדים בסיכון. כ-1717 מעונות יום וכ-2660 משפחתונים בפריסה ארצית בכל המגזרים והזרמים.
- צהרונים - 11,048 ילדים בכ-963 צהרונים מוכרים

נתונים בתש"ע (צפי): מעונות יום משפחתונים וצהרונים (נתונים סופיים ב-8.2010):

- כ-105,000 ילדים בגילאי לידה עד 2.9 שנים מהם: כ-1750 מעונות יום וכ-3200 משפחתונים בפריסה ארצית בכל המגזרים והזרמים.
- צהרונים - כ-14,000 ילדים בכ-1000 צהרונים מוכרים.

רישוי ופיקוח

כיום פועל האגף מתוקף "חוק הפיקוח על מעונות התשכ"ה - 1965".

ועדת שרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק אישרה הצעת חוק הפיקוח על מסגרות לפעוטות, התש"ע - 2010 שהגיש שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, בנימין (פואד) בן אליעזר.

פיקוח על העבודה

קביעת מדיניות ואכיפת חוקי בטיחות וגהות בעבודה, בריאות העובדים, מניעת תאונות עבודה ומחלות מקצוע

תקציב 2010 באש"ח		תקציב 2009 באש"ח			
ברוטו	נטו	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל	נטו	
	416	584	679	*479	אגף הפיקוח
	21,102	16,907	7,584	27,001	פעולה מונעת

* התקבלו תוספות במהלך השנה של 785 אש"ח

מקומות עבודה נתונים לפיקוח - 52,909
מתקנים הנמצאים בפיקוח שאינם במקומות העבודה - 48,620

- בגורמים מזיקים (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש)
- תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות העובדים בקרינה מייננת)
- תקנות ארגון הפיקוח (תכנית בטיחות) נוהל יבוא עגורני צריח נוהל לייזרים

5. הוצאת אישורי מינויים לתפקידים שונים

על פי החוקים והתקנות, נדרש אישור מינוי לתפקידים שונים. האגף מאשר את המינויים לאחר שנבדקת התאמת האדם לתפקיד המבוקש.

מספר מינויים שאושרו על ידי אגף הפיקוח בשנת 2009 לפי סוג המינוי	
ממונה על הבטיחות במקום עבודה	345
ממונה על בטיחות קרינה	37
ממונה על בטיחות לייזר	40
מנהל עבודה בכניה	2,004
מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה	70
סה"כ	2,496

6. הסמכות בטיפול האגף

האגף מסמיך ומפקח על עשרות אלפי נותני שירותים בנושאים שונים, בתחומי הבטיחות והבריאות בתעסוקה. לצורך ביצוע ההסמכות מקיים האגף בדיקות של מועמדים, בחינות וכן בודק באופן שוטף את כשירותם לעסוק בתפקיד לו הוסמכו.

מס' הסמכות בטיפול האגף לפי סוג נותן השירות (מאושר)	
כשיר בבטיחות (ממונה על הבטיחות)	2,247
ממונה על בטיחות קרינה	880
מנהל עבודה בכניה	12,739
מפעיל דוד קיטור ודוד הסקה	2,457
בודק מוסמך (כולל פנים מפעלי לאביזרי הרמה)	592

רקע לפעילות אגף הפיקוח על העבודה:

אגף הפיקוח על העבודה מופקד על קביעת מדיניות בנושא בטיחות בעבודה, בריאות העובדים וגיהות תעסוקתית ועל פיקוח ואכיפת הוראות החוקים והתקנות השונים בתחומים אלו במקומות העבודה. הפיקוח והאכיפה נעשות מכוח חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 ותקנותיו, וכן מכוח פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 ותקנותיה. כמו כן אחראי האגף על מתן היתרים לפעילויות שונות ועל הסמכות של גופים העוסקים בתחומי בטיחות ובריאות בתעסוקה. הפיקוח והאכיפה מתבצעים ככל ענפי המשק - בתעשייה, בכנייה, בחקלאות ובשירותים. הפיקוח כולל הנחיות לבטיחות, אכיפת חוקים ותקנות, דוחות פיקוח, צווים וחקירות תאונות עבודה ומחלות מקצוע.

1. הפעלת פיקוח במקומות עבודה

- ביקורי פיקוח בתעשייה, מלאכה ושירותים - 9,429
- ביקורי פיקוח בכניה ובכניה הנדסית - 5,558
- ביקורי פיקוח בחקלאות - 384

2. חקירת תאונות עבודה ומחלות מקצוע

- חקירת תאונות עבודה ומחלות מקצוע פעילות - 484
- מספר חקירות שהסתיימו בשנת 2009 - 157

3. הוצאת צווים

- צווי בטיחות (איסור המשך עבודה עד לתיקון הליקוי) - 1,388
- צווי שיפור - 625

4. קידום תקנות וחקיקה

- בשנת 2009 טופלו החוקים והתקנות הבאים:
- תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות בתהליכים כימיים מסוכנים)
- תקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות וגיהות תעסוקתית בעבודה עם גורמים מסוכנים במעבדות רפואיות, כימיות וביולוגיות)
- תקנות ארגון הפיקוח (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים

וכן לבצע ניטור רפואי אחר עובדים הנמצאים בסיכון כתוצאה מעבודתם בחומרים מסוימים או בגורמים פסיקאליים מסוכנים (רעש, קרינה וכד').

- במהלך 2009 בוצעו על ידי מעבדת אגף הפיקוח 2,336 בדיקות סביבתיות ב- 281 מפעלים לפי הפירוט הבא:

2009	בדיקות
317	אבק
609	גזים ממיסים
206	עופרת וכרום
823	רעש
260	אקלים
4	תאורה
117	אחרות
2336	סה"כ

(בנוסף, התבצעו 87,000 בדיקות בכ-300 גורמי סיכון ע"י מעבדות פרטיות המוסמכות ושהוגשו בכ-2400 דוחות לפיקוח מעבדת אגף הפיקוח)

- מעבדת הפיקוח הוסמכה ע"י הרשות להסמכת מעבדות לביצוע בדיקות דיגום, אנליזה ורעש.
- מעבדת הפיקוח משמשת כמלווה להסמכת מעבדות שונות.
- חודשו הסמכות של 16 מעבדות דיגום, 8 מעבדות אנליזה, 15 מעבדות רעש.
- לא חודשה הסמכתה של מעבדת רעש אחת אשר לא עמדה בדרישות האגף.
- בוצע טיפול בהסמכת 6 כבודקים חדשים.
- השתתפות בפרויקט קידום הבטיחות והבריאות התעסוקתית במקומות עבודה קטנים.

9. מחקר ופיתוח - הפעולה המונעת

הפעולה המונעת ומחקר בבטיחות ובבריאות הוקמה לצורך סיוע בהגנה ובשמירה על העובד ובריאותו במקום העבודה. מטרת הפעולה המונעת לתרום לבטיחות העובד ובריאותו באמצעות מניעה, במישרין או בעקיפין, של היפגעות עובדים בתאונות עבודה ובמחלות מקצוע.

כדי לקדם את מטרותיה היא פועלת להגדלת הידע הקיים בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה וליישומו במקומות עבודה, ליצירת כלים ואמצעים להפצת הידע ויצירת פעילויות מגוונות המקדמות את הבטיחות ובריאות העובד במקום עבודתו.

הידע הנאסף באמצעות הפעולה המונעת מקיף נושאים רבים הנכללים בתחומי הבטיחות והבריאות בעבודה: גיהות תעסוקתית-איתור סיכונים ומציאת פתרונות, פסיכולוגיה תעסוקתית, ארגונומיה והנדסת גורמי אנוש, ניהול בטיחות, שיטות הדרכה, העברת מידע ועוד.

פעולות עיקריות:

- הקמת "מוקד מידע" בבטיחות ובגהות
- קידום הקמת 'רשם למחלות מקצוע'
- פרויקט קידום הבטיחות והבריאות התעסוקתית במקומות עבודה קטנים

2,139	מפעיל זיקוקין דינור
330	מעליתן
397	בונה מקצועי לפיגומים
155	ממונה על פיצועים
25,000	עגורנאי/אתת
116	רופא מומחה ברפואה תעסוקתית (הסמכה של משרד הבריאות)
6	מנהל מחצבה
110	גולש בניין
756	מטפס תרנים
1,843	מדריך עבודה בגובה
1,359	מנהל מקצועי
51,126	סה"כ

מס' הסמכות בטיפול האגף לפי גופים	
31	שירותים רפואיים מוסמכים
15	מעבדות דיגמה מוסמכות
8	מעבדות אנליזה מוסמכות
5	מעבדות מוסמכות לבדיקות קרינה מייננת
16	מעבדות רעש
851	רשויות הסמכה
87	חבי שירות למעליות
1,013	סה"כ

7. הוצאת היתרים ואישורים

אגף הפיקוח מנפיק מדי שנה אלפי היתרים לנושאים שונים. כמו כן, האגף הוא אחד מנותני האישור לצורך רישיון עסק בסוגים רבים של מקומות עבודה. לצורך מתן אישורו, אנו בודקים את ההיבטים הבטיחותיים במקום העבודה וקובעים תנאים לרישיון העסק.

מספר ההיתרים שטופלו בשנת 2008 לפי סוגים	
251	שימוש בחומרי נפץ
74	הפעלת זיקוקין דינור
8	ניקוי בהתזת חול
9	התקנת דודי קיטור
2,144	אחסון גז ונפט
1,045	ביצוע עבודות גלישה
2,020	מתן אישורים לרשימות עסק
22	אישורי דגם של פיגומים ממוכנים
16	אישורי דגם לעגורני צריח
5	אישורי דגם למסגרות בטיחות לטרקטורים בחקלאות
5,594	סה"כ

8. בריאות וגיהות תעסוקתית

מטרת הפעילות בתחום הגיהות התעסוקתית המתבצעת על ידי האגף היא לקדם את מצב הגיהות במקומות העבודה השונים כדי למנוע חשיפות עובדים לחומרים מסוכנים או לסיכונים סביבתיים אחרים, חשיפות העלולות לגרום למחלות מקצוע,

- מימון והפעלת מחקרים, סקרים ופעולות יישומיות באמצעות "קול קורא"
  - הפעלת יחידת יישום במרכז המחקר לבטיחות בעבודה והנדסת אנוש בטכניון
- 10. נושאים נוספים שקודמו בשנת 2009:**
- פיקוח במקור על גורמי סיכון, אצל יצרני ויבואני ציוד וחומרים במטרה למנוע מכירה והשכרה של ציוד שאינו עומד בדרישות הבטיחות והחקיקה
  - המשך יישום ומינוי ממונים על הבטיחות במקומות עבודה בהתאם לדרישות התקנות.
  - המשך יישום ומינוי ועדות בטיחות במקומות עבודה בהתאם לדרישות התקנות.
  - השתתפות בהתקנה ועידכון של תקנים בתחומי הבטיחות והגהות במסגרת מכון התקנים הישראלי
  - קידום הקמת יחידת חקירות
- המשך פיתוח מערכת מידע מרכזית בבטיחות - מערכת 'אפיק'
  - עריכת מבצעי אכיפה ממוקדים בדגש על נושאים שנקבעו אישור מוסדות הכשרה לביצוע עבודה בגובה
  - קיום פעילות וקשר עם ארגון הבריאות העולמי בתחום הרפואה התעסוקתית
  - פעילות לקידום בריאות העובדים החשופים לפורמלדהיד בחקלאות
  - הסמכה וחידוש הסמכה של שירותי רפואה תעסוקתיים שאינם קופות חולים
  - עריכת קורסים לבודקים מוסמכים
  - קידום נוהל הסמכה ועבודה של בודקים מוסמכים
  - פעילות במסגרת ועדות בינמשרדיות המאשרות תכשירים שונים לשימוש בחקלאות
  - אישור דגמים של מסגרות בטיחות ותאי בטיחות לטרקטורים המיובאים לארץ

מינהל הסדרה ואכיפת חוקי עבודה

מטרות המינהל:

- מיצוי זכויות עובדים
- צמצום פגיעה בשכירים ברמות השכר הנמוכות
- הסדרת שוק העבודה בישראל ע"י מתן רישיונות והיתרים בחוקים שבסמכות המינהל.

תקציב המינהל לשנת 2009:

תקציב 2008 באש"ח		
נטו	ברוטו (כולל עודפים)	ביצוע מזומנים
6,700	7,500	7,550

עם ארגוני חבי' שמירה וניקיון, משרדי ממשלה קשורים, הכנת כלל טפסי הרישום הרלוונטיים, הכנות לתיקון תקנות הערובה, ועוד.

המשך פעילות בתחום בדיקת איתנות פיננסית של חברות קבלני כח אדם. במקרים מסוימים נדרשו החברות להגדיל - עד הכפלה, את הערכות הבנקאית המופקדת במשרדנו לצורך שמירה על זכויות העובדים, זאת באם אותה חברה תיקלע לקשיים כספיים ולא תוכל לממש את התחייבויותיה כלפי עובדיה.

• חוק שירות התעסוקה (לשכות פרטיות)

בשנת 2009, המשיך האגף בהליך החפיפה לקראת העברת סמכויות למשרד הפנים, בכל הקשור בטיפול בעובדים זרים, וכן בסיום הטיפול בחקירות שהחלו.

• חוק עבודת נשים

בשנת 2009, ניכר גידול של 15.3% בסך הבקשות שהוגשו לעומת השנה שעברה. כתיבת נוהל עבודה נמצא בשלבי סיום. המשך טיפול בפניות מעסיקים בבקשה למתן היתרים לפיטורי נשים עובדות בהריון/טיפולי פוריות, או פגיעה בהיקף המשרה או בהיקף ההכנסה שלהן.

• חוק שעות עבודה ומנוחה

בחינת בקשות היתר להעסקת עובדים בשעות נוספות מעבר לקצוב בחוק, תוך ניסיון להקטנתם עד כדי ביטולם. המשך טיפול בנושא מתן היתרים להעסקת עובדים במנוחה השבועית.

• חוק עבודת הנוער

בתחום ההיתרים להעסקת ילדים בהופעות ופרסומות נעשתה פעולה רחבה של הסברה למעסיקים, דבר שהגדיל משמעותית את הבקשות להתרים, וכן ועמידה על קיום תנאי ההיתר.

• מנהל הסדרה ואכיפה מרכז תחתיו את כל הסמכויות להסדרה ולאכיפת חוקי העבודה במדינת ישראל.

• המינהל אמון על אכיפת 18 חוקי עבודה אשר העבירה עליהם נקבעה בחוק כעבירה פלילית וכן על מתן רישיונות והיתרים בהתאם להוראות חוקי העבודה השונים.

• שנת 2009 הייתה שנת פעילות ראשונה למינהל במתכונתו החדשה לאחר השלמת גיוס המשאבים שהוקצו לו בהחלטת ממשלה 1134 (פברואר 07).

• בתחום שיפור השירות לציבור והרחבת כלי הסיוע למפקח, מאופיינת מערכת המחשוב של המינהל ע"י אגף מערכות מידע במשרד וכיום פועלים לבניית מערכת מעודכנת שתותאם לצרכי המינהל ולגידול בפעילות, תוך מתן דגש על שיפור השירות לציבור וייעול הכלים.

• במינהל 2 זרועות, אגף האכיפה האחראי על האכיפה הפלילית ב-18 חוקי עבודה ואגף ההסדרה האחראי על הנפקת רישיונות והיתרים ב-5 חוקי עבודה ופיקוח על ביצוע

להלן סיכומי פעילות האגפים לשנת 2009:

אגף הסדרה - רישיונות והיתרים, עוסק בהנפקת רישיונות והיתרים בתחומים המחויבים ב-5 חוקי עבודה, לציבור מבקשי הרישיונות/ההיתרים.

- חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, התשנ"ו - 1996
- חוק שירות התעסוקה (לשכות פרטיות), התשי"ט - 1959
- חוק עבודת נשים, התשי"ד - 1954
- חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א - 1951
- חוק עבודת הנוער, התשי"ג - 1953

דגשים בפעילות האגף לשנת 2009:

• **חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם**
בשנת 2009, נערך האגף לקראת רישוי של קבלני שירות, בעקבות כניסתו לתוקף של תיקון מס' 6 לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם. הערכות זו כללה פגישות

ביצוע עפ"י חוקים

חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996

מספר חברות שחידשו רישיון	מספר חברות חדשות	מספר חברות שנסגרו/נשלל רישיון	מספר שנתונים בדיקה איתנות הבדיקה הסתיים ותהליך הבדיקה שנבדקו	חברות בהגדלת ערבות כתוצאה מהבדיקה
213	12	28	55	16

תיקון לסעיף 12א' לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996

מס' עובדים שאושרו	מס' בקשות להיתר
307	231

על פי סעיף 12א' לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כח אדם, הוגשו 231 בקשות להיתר להארכת העסקת עובדים אצל הזולת מעבר ל-9 חודשים, מתוכם, ניתנו 307 היתרים להמשך העסקה. הקטנה דרמטית לעומת השנה הקודמת, הנובעת מההבנה כי הקריטריונים שגובשו לעניין קבלת היתר, - מחמירים, ויקשה לקבל היתר לעניין זה.

חוק שירות התעסוקה (לשכות פרטיות), התשי"ט-1959

לשכות פרטיות (ישראלים)		לשכה פרטית חקלאות/תעשייה (זרים)		תאגידים סיעוד (זרים) (שליה התלייה)
חידוש	חדש	חידוש	חדש	
165	54	39	4	19

בתחום לשכות פרטיות חקלאות/תעשייה (זרים) חודשו 39 רישיונות ונפתחו 4 לשכות חדשות. בתחום לשכות פרטיות (ישראלים) חודשו 165 רישיונות ונפתחו 54 לשכות חדשות.

חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951

מס' היתרים לשעות נוספות	מס' היתרים חד פעמיים לעבודה במנוחה השבועית	מס' היתרי עבודה במנוחה השבועית (היתרים קבועים)
40	87	192

בשנת 2009 חודשו 192 היתרים להעסקת עובדים במנוחה השבועית. בנוסף, ניתנו 87 היתרים חד פעמיים לצרכים חד פעמיים בהתאם הוראות סעיף 12 לחוק.

חוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953

מס' היתרים להעסקת נערים בעבודת לילה	מס' ההיתרים לתיווך בהעבדת ילדים בהופעות ובפרסומות	מס' היתרים להעבדת ילדים בהופעות ובפרסומות
79 (מעסיקים)	616 (ילדים)	4,005 (ילדים)

בשנת 2009 ניתנו 79 היתרים להעבדת 8,706 נערים בגילאי 16-18, עד לשעה 23:00 וזאת בהתאם למגבלות החוק. 4,621 ילדים הותרו להעבדה בהופעות ובפרסומות, מתוכם 616 דרך מתווכים.

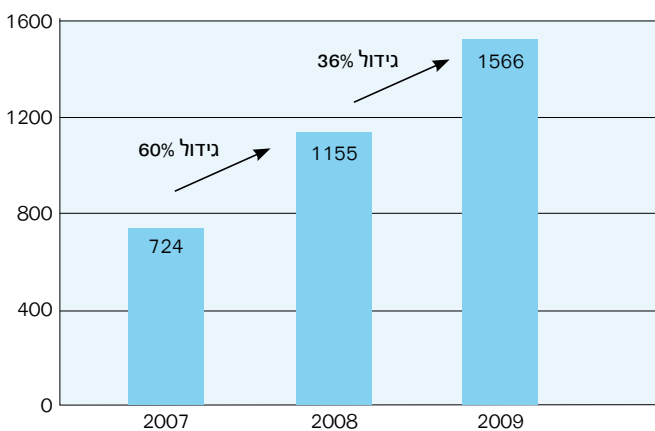
חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954

החלטות מנומקות שניתנו ביחס למתן או סירוב ליתן היתר	בקשות מעבידים לקבלת היתרים מכח חוק עבודת נשים
1,413	1,609

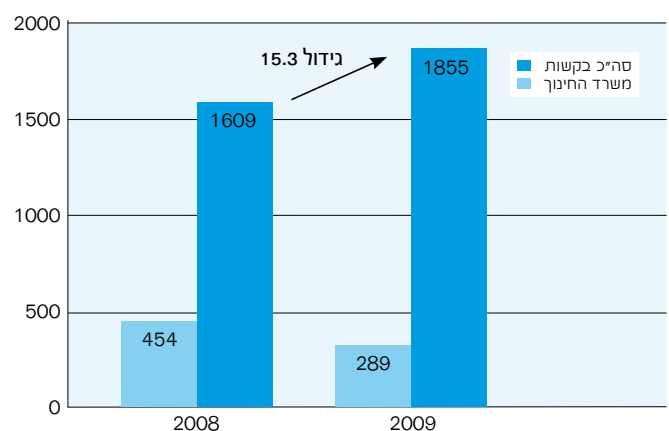
בשנת 2009 התקבלו 1,855 בקשות לפיטורי/פגיעה בהיקף משרה או בהכנסה של עובד/ת בהריון/טיפול פוריות. מתוכן 289 בקשות של משרד החינוך.

בשנת 2008 התקבלו 1,609 בקשות, מתוכן 454 בקשות של משרד החינוך. ניכר גידול של 15.3% בכלל הבקשות, למול ירידה משמעותית של 36.3% בנתוני בקשות משרד החינוך בין השנים.

בקשות מעסיקים פרטיים

סה"כ בקשות

שומרים וחוקרים פרטיים במשרד המשפטים. כתוצאה מכך זומנו 10 חברות שמירה מהגדולות במשק לשימוע. במסגרת מועמדות למכרז ממשלתי ובגופים ציבוריים נוספים. בבקשה למתן סיוע ממשרד התמ"ת.

האגף לאכיפת חוקי עבודה אמון על אכיפת 18 חוקי עבודה אשר העבירה עליהם נקבעה בחוק כעבירה פלילית.

דגשים בפעילות האגף לשנת 2009

- במהלך שנת 2009 במסגרת אכיפה פלילית של 18 חוקי עבודה שבאחריות האגף, הושם דגש על אכיפת חוקי עבודה "משפיעי שכר" ובכלל זה:
  - חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987 (למעט אכיפת מודעה בדבר זכויות העובד לגבי שכ"מ)
  - חוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951 (למעט אכיפה הנוגעת לאיסור העסקה ביום המנוחה השבועי)
  - סעיף 26 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958
  - חוק חופשה שנתית, תשי"א - 1951
- אגף האכיפה ביצע פעילות אכיפה פלילית ממוקדת באוכלוסיות ובענפים הבאים:
  - הרחבת אכיפה בענף השמירה והניקיון
  - הרחבת אכיפה במגזר הערבי
  - השלמת אכיפה באזור התעשייה קריית מלאכי
  - מבצע אכיפה בענף התובלה וההיסעים
  - מבצע אכיפה בקרב מעסיקי בני נוער
  - מבצע אכיפה בענף ההסעדה בחצרות המזמין לעובדיו
  - מיקוד אכיפה בפיטורי נשים בהריון בניגוד לחוק
- במסגרת מינוף פעילות האכיפה בה נוקט האגף הונפקו כ-2000 אישורים למעסיקים בדבר הרשעות וקנסות או העדרם אשר שימשו כתנאי סף לבקשתם/מועמדותם:
  - במסגרת חידוש רישיון לעסוק כחברת שמירה ביחידה לרישוי

נתוני אכיפה לשנת 2009

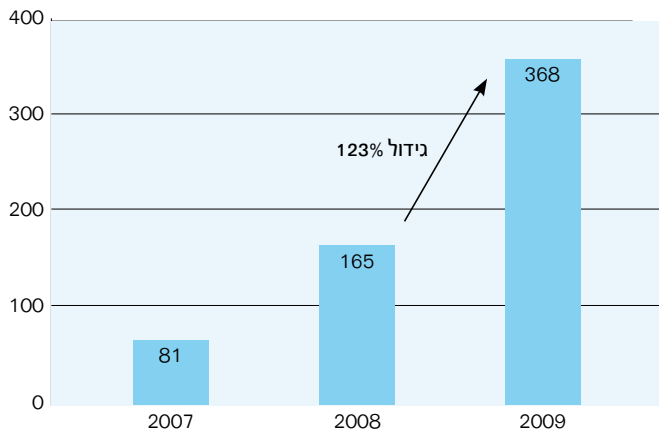
- נבדקו 3,131 מעסיקים, 1,427 מתוכם בוקרו לראשונה במהלך שנה זו.
- נוהלו 8,252 פעילויות חקירה (נתון המתייחס למכלול החוקים שבנינם נחקרו כלל המעסיקים)
- נבדקו כ-18,000 עובדים, לגבי 11,500 עובדים מתוכם הסתיים הטיפול.
- הוטלו 2,177 קנסות מנהליים בסכום של 24.7 מליון ₪.
- הוגשו 368 כתבי אישום באמצעות המחלקה המשפטית.
- במסגרת החבירה לאגינדה החברתית של ממשלת ישראל למלחמה בעוני, הושם דגש בשנת 2009, על אכיפת חוקים משפיעי שכר (חוק שכר מינימום, חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק הגנת השכר, חוק חופשה שנתית) אשר היוו 56% מסך הפעילות החדשה שקיים האגף בשנה זו. גידול של 24% בהשוואה להיקף החקירות שהתבצע בחוקים משפיעי שכר בשנת 2008.
- בשנת 2009, הושם דגש על סיום טיפול ומיצוי ההליכים בתיקי חקירה. הסתיים הטיפול ב-2,184 מעסיקים, אשר כללו 5,843 פעילויות חקירה. גידול של 60% במספר המעסיקים לגביהם הסתיים הטיפול וכן גידול של 107% בהיקף פעילויות החקירה שנסגרו במהלך שנה זו.

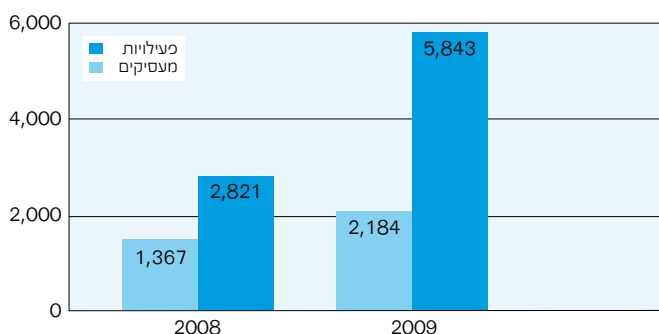
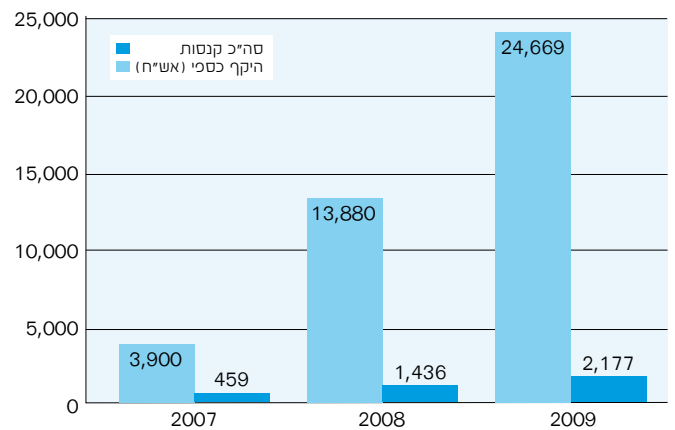
2009	2008	2007	נתון
**2,903	*3,822	2,200	כניות שהתקבלו
1,505	1,785	1,349	מתוכם תלונות
1,427	2,393	1,858	מעסיקים חדשים שנבדקו
3,657	4,313	2,618	מכלול החוקים (פעילויות) שנבדקו במסגרת החקירות החדשות
2,184	1,367	1,496	מעסיקים שהחקירה בעניינם הסתיימה במהלך שנה זו
5,843	2,821	2,633	פעילויות שנסגרו (כולל שנים קודמות)
2,177	1,436	459	מס' קנסות שהוטלו
24.7 מיליון ₪	13.88 מיליון ₪	3.9 מיליון ₪	סכום הקנסות
368	165	81	כתבי אישום שהוגשו ע"י המחלקה המשפטית
74%	67%	60%	אחוז החקירות שהסתיימו עם ממצאים

* בשנת 2008 ניהל אגף האכיפה קמפיין תקשורתי רחב שהניב עליה חדה במספר הפניות לאגף.
 ** במהלך החודשים הראשונים של שנת 2009, חלה ירידה משמעותית במספר הפניות אשר הוכנו לאגף.
 אנו מייחסים ירידה זו במספר הפניות למשבר הכלכלי אשר פקד את המשק הישראלי החל מסוף שנת 2008.

כתבי אישום שהוגשו ע"י המחלקה המשפטית: בשנת 2009 הוגשו 368 כתבי אישום, לעומת 165 במהלך שנת 2008. גידול של 123% בסך כתבי האישום שהוגשו בין השנים.

מספר הקנסות שהוטלו כתוצאה מפעילויות החקירה של מפקחי האגף: בשנת 2009 הוטלו 2,177 קנסות בהיקף של 24.7 מיליון ₪ לעומת 1,436 קנסות בהיקף של 13.88 מיליון ₪ בשנת 2008. גידול של 52% במספר הקנסות שהוטלו ו-78% בהיקפם.

סיום טיפול ב-2,184 מעסיקים, אשר כללו 5,843 פעילויות חקירה. גידול של 60% במספר המעסיקים לגביהם הסתיים הטיפול וכן גידול של 107% בהיקף פעילויות החקירה שנסגרו בין השנים.

מבצעי אכיפה מרוכזים

- מאי 2009 - ביצוע אכיפה - פעימה שנייה נבדקו 41 חברות מתוכן 13 כביקורת חוזרת, לכ-153 עובדים.
- קבלני ניקיון - שלב ב' (יוני 2009) המבצע נערך בפריסה ארצית ומוקד באכיפת הוראות חוקי עבודה בקרב חברות ניקיון. נבדקו 54 חברות, במסגרתם נבדקו כ-900 עובדים.
- מבצע נוער (יולי-אוגוסט 2009) נפתחו 120 תיקי חקירה, במסגרתם נבדקו כ-1,200 נערים ונערות.
- מבצע הסעדה בחצרות המזמין לעובדיו (נובמבר 2009) נפתחו 60 תיקי חקירה, במסגרתם נבדקו כ-700 עובדים.
- (מבצעים יזומים שבוצעו בשנת 2009, בנוסף לטיפול בתלונות)
  - חברות הובלה והיסעים (מרץ 2009) המבצע נערך בפריסה ארצית ומוקד באכיפת הוראות חוקי עבודה בקרב חברות הובלה והיסעים. נבדקו כ-40 חברות, במסגרתם נבדקו כ-700 עובדים.
  - מגזר ערבי באזור הצפון (מאי 2009) המבצע נערך בקרב המגזר הערבי באזור הצפון בישובים: ירכא, ג'וליס ועכו. נבדקות 43 חברות, במסגרתם נבדקו כ-400 עובדים.
  - קרית מלאכי - פעימה שנייה (מאי 2009)

החוק	פעילויות שטופלו במהלך 2009 (כולל שנים קודמות)	פעילויות חדשות שנפתחו ב-2009	פעילויות שנסגרו במהלך 2009	קנסות שהוטלו במהלך 2009	סכום כולל	כתבי אישום שהוגשו ע"י הל. המשפטית
שכר מינימום, התשמ"ז-1987	1,439	663	999	461	ש"ח 3,387,884	54
שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951	1,923	856	1,445	475	ש"ח 8,114,000	85
הודעה לעובד (תנאי עבודה), התשמ"ב-2002	1,473	680	1,023	273	ש"ח 2,090,500	54
הודעה מוקדמת לפיטורים והתפטרות, התשמ"א-2001	608	252	463	133	ש"ח 242,225	24
עבודת הנוער, התשי"ג-1953	1,036	250	841	822	ש"ח 10,755,303	55
תקנות חוק עבודת הנוער (פרסומות והופעות), התשנ"ט-1999	14	2	12	10	ש"ח 91,500	1
שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988	173	61	136	3	ש"ח 7,500	5

* בחוקים המפורטים להלן הסנקציה הינה הגשת כתב אישום בלבד ולכן הפעילויות שנסגרו נמצאים בתהליכים של בדיקה משפטית והגשת כתבי אישום ע"י הלשכה המשפטית

החוק	סה"כ פעילויות שטופלו במהלך 2009 (כולל שנים קודמות)	פעילויות חדשות שנפתחו במהלך 2009	פעילויות שנסגרו במהלך 2009	כתבי אישום שהוגשו ע"י הלשכה המשפטית
חופשה שנתית, התשי"א-1951	594	343	359	48
עבודת נשים, התשי"ד-1954	227	103	154	12
העסקת עובדים ע"י קבלני כח אדם, התשנ"ו-1996	69	9	48	13
הגנת השכר (סעיף 26), התשי"ח-1958	316	263	114	7
למניעת הטרדה מינית (סעיף 7 ב'), התשנ"ח-1998	358	161	233	10
חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התשס"ג-2003	7	5	6	-
שירות התעסוקה (לשכות פרטיות), התשי"ט-1959	1	-	1	-
הגנה על עובדים - חשיפת עבירות	1	-	1	-
הגנה על עובדים בשעת חירום	5	5	5	-
הסכמים קיבוציים	2	2	1	-

יחסי עבודה

מניעת שביתות ויישובם בדרכי תיווך גישור ובוררות, רישום הסכמים קיבוציים וייזום צווי הרחבה. קידום מערכת יחסי עבודה על ידי יעוץ, הדרכה והסברה, מחקרים וסקרים.

תקציב 2009 באש"ח
נטו
6,666

התקציב כולל תקציב פעולות ונושאים מינהליים.

רישום הסכמים קיבוציים

- פרסומים והסברה - מתן מידע לארגונים. ב-2009 נרשמו כ-הסכמים קיבוציים מקבילים בחו"ל - הפקה והפצה של פרסומים ועלוני מידע
- קבלה, בדיקה ורישום הסכמים קיבוציים לציבור הרחב על זכויות עובדים. כלליים ומיוחדים וכן הסדרים קיבוציים עפ"י חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז 1957

אישור פיצויי פיטורין

- 2009 - נרשמו 34 הסכמים קיבוציים כלליים מתן אישורים לפי חוק פיצויי פיטורין התשכ"ג (בין ארגון עובדים לבין ארגון מעבידים) -1963 בדבר תשלומים לקופות פנסיה, ביטוח 348 הסכמים קיבוצים מיוחדים (בין ארגון וכיו"ב במקום תשלום פיצויים (סעי' 14 לחוק) עובדים למעביד. וכן אישורים על הכללת פיצויי פיטורים בשכר עבודה (סעי' 28 לחוק).
- ייזום והכנת צווי הרחבה של הוראות הסכמים קיבוציים כלליים על מנת להחיל את הוראות ההסכמים גם על עובדים ומעסיקים בלתי מאורגנים.
- ב-2009 פורסמו 3 צווי הרחבה.עבודה (סעי' 28 לחוק).

יישוב סכסוכי עבודה קידום מערכת יחסי העבודה

- מניעת שביתות ויישוב סכסוכי עבודה
- יעוץ לעובדים ומעסיקים - מתן יעוץ בדרכי תיווך, גישור ובוררות על פי חוק יישוב פרטני לעובדים ומעסיקים בנושאים סיכסוכי עבודה התשי"ז 1957. הקשורים בחוקי עבודה.
- קבלת הכרזות על סכסוכי עבודה ושביתות
- מחקרים - יזום ועידוד סקרים/מחקרים מכל מגזר המשק. אפליקטיביים בתחום יחסי העבודה לשם איתור מוקדי מתח במערכת יחסי העבודה ולשם הבנת תהליכים במערכת זו.

2009 הוכרזו 547 סכסוכים כלל ארציים

* ריכוז מידע - איסוף ועיבוד נתונים על סיכסוכי

63 מטה ראשי - 02-6662792

72 ירושלים והדרום - 02-6667975 עבודה, שביתות והשבתות במשק.

94 ת"א והמרכז - 03-5125356

318 חיפה והצפון - 04-8619322

* חקיקה - ייזום והשתתפות בחקיקה בתחום יחסי העבודה ומשפט העבודה.

האגף לאיגוד שיתופי

לאפשר תיפקוד נאות של האגודות השיתופיות עפ"י החוקים והתקנות שנקבעו על מנת לשמור על זכויות החברים.

תקציב 2009 באש"ח		תקציב 2008 באש"ח		
ברוטו	נטו	יתרת התחייבויות	ביצוע בפועל	נטו
3,457	570	1,427	783	723

רקע לפעילות רישום האגודות השיתופיות:

רשם האגודות השיתופיות פועל מכוח פקודת האגודות השיתופיות ותקנותיו.

פירוק

202	טיפול באגודות בפירוק
52	פירוקים חדשים
56	פירוקים שנסתיימו
0	עיכוב צו פירוק
2	החייאות אגודה
0	הפיכה לחברה

בוררות

347	תיקי בוררות שנפתחו
117	תיקי בוררות שנסגרו
11	ערעורים
8	בגצים שנת 2009

הדרכה

קיום ימי עיון ומתן הרצאות בנושאי אגודות שיתופיות.

מיחשוב

המשך הכנת תשתית לקיטלוג תקנוני האגודות ולמיחשוב סניפים בנהריה, נצרת, חיפה, תל אביב ובאר שבע.

הפעילות בשנת 2009

רישום אגודות שיתופיות חדשות
תיקון תקנוני אגודות
הפיכה לחברה

פיקוח

טיפול ופיקוח
צווי חקירה
ועדים ממונים
החלטות

קנסות מינהליים בשנת 2009

התראות על אי הגשת דוחות כספיים
קנסות מינהליים

שיעבודים

רישום שיעבודים באגודות
ביטול שיעבודים
תיקוני שיעבודים
תדפיס דוחות שיעבודים
תעודות העדר שיעבוד

המחלקה לרישום מהנדסים ואדריכלים

המחלקה לרישום מהנדסים ואדריכלים היא הגוף המנהלי, שבאמצעותו ובסיועו פועלים רשם המהנדסים והאדריכלים ומועצת ההנדסה והאדריכלות על-פי חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958.

- המחלקה אחראית לטיפול המנהלי והארגוני בכל סמכויות שר התעשייה המסחר והתעסוקה, המהנדסים והאדריכלים ומועצת ההנדסה והאדריכלות, המעוגנות בחוק האמור ובתקנותיו, שעיקרן:
    - רישום מהנדסים ואדריכלים בפנקס המהנדסים והאדריכלים - טיפול בקשות לרישום של מוסדות בישראל ובחו"ל, באישורן או דחייתן על ידי הרשם.
    - רישוי (שלב הסמכה מתקדם ובכיר) של מהנדסים ואדריכלים רשומים לאחר תקופה הנדרשת כחוק טיפול בקשות לרישוי, באישורן או דחייתן על ידי הרשם.
    - הנפקת תעודות רישום/רישוי, חידוש תוקפן.
    - קבלת קהל ומתן מידע בכתב ובע"פ על נהלי הרישום.
    - פתיחת מדורים וענפים בפנקס המהנדסים והאדריכלים, עריכת כל שינוי בהם ופרסומם, וקריטריונים לסיווג נרשמים במדורים ובענפים חשובים על-פי לימודיהם.
    - סיוע מנהלי וארגוני למועצת ההנדסה והאדריכלות ולוועדותיה השונות.
  - טיפול מנהלי בתחום סמכויות הרשם להכרה במסלולים הנדסיים ממכללות בישראל ובמוסדות להשכלה גבוהה בארץ ובחו"ל.
  - תיאום ממשקי פעילות משותפים עם המועצה להשכלה גבוהה, מוסדות אקדמיים, ממשלה וארגוני מהנדסים ואדריכלים.
  - מתן תשתית מנהלתית ולוגיסטית לוועדת האתיקה למהנדסים ואדריכלים המופעלת על-פי ה"ל.
  - פועלת ליישום החוק "מורשה להיתר", חוק הנגישות ויישום דוח ועדת החקירה הממלכתית בטיחות מבנים ומקומות המשמשים את הציבור (דוח זיילר) וכן הכשרת מורשי נגישות.
- בין יתר תפקידה, פועלת המחלקה ליישום מדיניות מחלקתית, הכוללת:
- ביצוע מבחני רשום ומבחני רישוי מהנדסים ואדריכלים.
  - בדיקת תוכניות להכשרה מקצועית, אגב תיאומם מול המ"ג.
  - כינוס ועדות מורחבות לכתיבת קריטריונים, כתיבת מבחנים, בדיקת מועמדים ובדיקת עררים.

דו"ח בין חודשים 1/2009 - 12/2009 (שנת תשס"ח) על פעילות המחלקה לרישום המהנדסים והאדריכלים

סה"כ	12/09	11/09	10/09	9/09	8/09	7/09	6/09	5/09	4/09	3/09	2/09	1/09	חודש סוג הטיפול
1962	138	128	178	194	147	187	173	142	138	167	164	206	מס' בקשות שהוגשו לרישום
1462	163	142	94	128	125	161	77	110	114	85	112	151	מס' מהנדסים ואדריכלים שנרשמו
1425	168	152	120	127	127	139	136	120	40	178	51	67	מס' תיקים בועדה מייעצת
38	3	3	2	5	4	5	4	2	2	2	3	3	מס' ועדות בירור
	במוצע 3-4 לחודש												
572	35	45	42	52	53	45	40	50	50	60	50	50	מס' בקשות לרישוי בפעם הראשונה
161	12	13	9	11	14	22	14	10	13	21	8	14	מס' תיקים לוועדת בירור

אגף מערכות מידע

האגף למערכות מידע ממקד את פעילותו בשנת 2009 בשיפור השירות לאזרח, וביעול ושיפור תהליכי עבודה.

- הרחבת כל נושא הטפסים הממוחשבים וחיבורם ויישומים הייעודיים תול שימוש בתשתית המטפלת בתהליכי עובדה ממוחשבים.
- שידרוג ושיפור אבטחת המידע ורמת השירות הניתנת למשתמשי המשרד.
- תחומי המיחשוב שאושרו לשידרוג ופיתוח במסגרת התקציב של 2010:
  - מרכז פעילויות: שרתים מרכזיים, איחסון וגיבוי מרכזי, ניהול מרכזי של סביבות מחשב ותהליכי מחשוב.
  - טכנולוגיית אינטרנט כטכנולוגיה מובילה, ושידרוג אתר המשרד תוך מתן דגש על ממשל זמין.

תחזוקה ופיתוח תשתיות:

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
שרתים כ-200 תחנות עבודה 1500 מחשבים ניידים כ-150 ניהול שירות טכני לתחנות עבודה - תחזוקת ציודי תקשורת, תחזוקת VAX ו-MF, אבטחת מידע	תחזוקה שוטפת תשתיות שרתים כ-160 תחנות עבודה 1300 מחשבים ניידים כ-150 ניהול שירות טכני לתחנות עבודה - תחזוקת ציודי תקשורת, תחזוקת VAX ו-MF
תמיכה לכ-1500 משתמשים מוקד פניות כ-20,000 קריאות בשנה הרחבת מרכז התמיכה לתמיכה בניספחיות תמיכה לכ-40 אתרים בארץ תמיכה לכ-40 ניספחיות בחו"ל ברשת המשרד	סיוע טכני ותמיכה במשתמשים תמיכה לכ-1300 משתמשים מוקד פניות כ-15,000 קריאות בשנה פתיחת קריאות דרך פורטל המשרד הרחבת מרכז התמיכה לתמיכה בניספחיות תמיכה לכ-35 אתרים בארץ תמיכה לכ-32 ניספחיות בחו"ל ברשת המשרד
איחוד מערך אבטחת מידע הפעלת מוצר כניסה מאובטח לרשת המשרד חיבור עשרות משתמשים חיצוניים חיבור אפליקציות מבחוץ פנימה סגירת התקנים הגנת מבואות	אבטחת מידע איחוד מערך אבטחת מידע הפעלת מוצר כניסה מאובטח לרשת המשרד סיום העברת הניספחיות לרשת המשרד חיבור עשרות משתמשים חיצוניים חיבור אפליקציות מבחוץ פנימה
תחזוקה של קווי IPVPN WAN שידרוג מהירות קווים שידרוג ציודי תקשורת שידרוג הציוד באתרי קצה בדיקת מוצר האצת ליקויים הטמעת מוצר לחלוקת עומסים לחיבור חיצוני	תקשורת תחזוקה של קווי IPVPN WAN שידרוג מהירות קווים שידרוג ציודי תקשורת שידרוג הציוד באתרי קצה החלפת הציוד בכניין הגינרי
שידרוג תחנות WINDOWS XP SP2 בדיקת טכנולוגיות חדשות בדיקת מעבר ל-OFFICE 2010 בדיקת מעבר למערכת הפעלה WINDOWS 7 העלאת מערך VMWARE/HYPERV מערך גיבוי מרכזי ירידה מ-FM בדיקת מערכת איחסון בדיקת EXCHANGE 2010	חומרה ותוכנה שידרוג תחנות WINDOWS XP SP2 בדיקת טכנולוגיות חדשות מעבר ל-OFFICE 2007 העלאת מערך VMWARE מערך גיבוי מרכזי גם לניספחיות ירידה מנובל בדיקות מעבר ל-EXCHANGE 2007

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
שידרוג מערכת ה-SMS (הפצה, שליטה, מצאי) איחוד דומיין איחוד EXCHANGE ושידרוג שידרוג מערכת גיבוי מרכזית	מערכת שליטה ובקרה איחוד ובניה של מערכות השליטה, הפצה ומצאי למערכת אחת-SMS בחינת שידרוג ל-SMS 2007 איחוד דומיין בניית כרופיל תחנות והרשאות איחוד EXCHANGE בניית מערכת גיבוי מרכזית

תחזוקה ופיתוח יישומים:

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
הצגת דף מידע אישי באינטרנט ליועצים ולמט"י. העלאה לאויר של טופס חשבון. תיאום ושילוב בין מערכת ניהול פעילות המט"י לבין מערכות המשרד. ניתוח פתרון מחשוב מלא לסוכנות ביצוע לעסקים, כולל פיתוח טפסים מקוונים ושילובם בתהליכי עבודה. שוי"שים ותחזוקה.	חובכות (+תוכניות ניהול איכות/ניצוץ/עיצוב וליווי שיווקי והגנות מט"ח) העלאה לאויר של טופס מקוון לקליטת חוזים ותצהירים מיועצים. העלאה לאויר של טופס מקוון לעדכון פרטי יועץ. שוי"שים ותחזוקה.
פתרון למחשוב תוכנית סיוע למאגדים במסגרת תוכנית עבודה של סוכנות ביצוע לעסקים	קרן שיווק תחזוקה שוטפת (הפקת תמלוגים 2009)
רכישת ניידים ומדפסות לעבודה בשטח והטמעת העבודה עם ניידים. פיתוח גרסת מבדקות 2.9, הכוללת התאמת המערכת לעבודת המבדקות ושיפורים נוספים. פיתוח מערכת שחרור מהמכס - טפסים + WF. פיתוח שילוב rfid לזיהוי מכשירי מדידה תחזוקה שוטפת	משקלות ומידות פיתוח דוחות שכר עידוד ואחרים. תחזוקה שוטפת.
המשך פיתוח מערכת עסקים והטמעה ביחידות שונות תוך שילוב דוחות ומערכת GIS	מערכת שירות עסקים איפיון ופיתוח מערכת עסקים המציגה נתונים ליחידות שונות ומאפשרת טיוב מידע בין יחידות שונות ומידע כלל יחידתי
הכנסת מנהלים מקצועיים לשכר עידוד הכנסת מנהל תקינה לשכר עידוד	שכר עידוד במחוזות המשך פיתוח דוחות
שולחן עבודה חכם-פיתוח אובייקטים נוספים/שינוי אובייקטים קיימים סידור הרשאות, עיצוב גרפי, הדרכה והטמעה	שולחן חכם איפיון ופיתוח של אב טיפוס של שולחן חכם למנהלים
המערכת בתחזוקה והשלמות פיתוח. הפעלת המערכת באתרים נוספים: ת"א, מעברי גבול ועוד. הכנסת המערכת למחוז ת"א מינהל היהלומים ומחוז דרום. המשך איפיון המערכת והכנסת טופס מב381 ואישור מיוחד.	מערכת שח"ט גמר ניתוח ותחילת פיתוח מערכת צו יבוא חופשי שתשמש את כל יחידות המשרד העוסקים בבקשות, היתרים ואישור רישיונות יבוא, מיכסות יבוא וכו' המשך פיתוח והטמעת המערכת אצל המנהלים המקצועיים מחוז חיפה וירושלים.
המשך ליווי מע' ממוחשבת למטה לשילוב אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה.	עובדים עם מוגבלות ליווי מע' ממוחשבת למטה לשילוב אנשים עם מוגבלויות בשוק העבודה.

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
השלמת היערכות ותחילת הקמת ממשק לרשימון יבוא מקוצר. השלמת היערכות ותחילת הקמת ממשק לרשימון יצוא. המשך שינויים ושיפורים במע' היהלומים.	יהלומים היערכות להקמת הממשק לרשימון יבוא מקוצר. היערכות להקמת הממשק לרשימון יצוא. שינויים ושיפורים במע' היהלומים.
שילוב מערכת משימות ביחידות השונות, בהתאמה קלה לצרכי המשרד, למשל: פיתוח סרגל כלים מתוך האאוטלוק, המאפשר פתיחת משימות ישירות מהמייל ותיוקם במערכת הייעודית. בסוף 2009 החל פיילוט בלשכת מנכ"ל ובמס' יחידות ראשיות.	ניהול משימות פיתוח מערכות משולבות workflow וניהול משימות. תחזוקה והמשך פיתוח של תשתיות. אפיון ופיתוח מערכות חדשות עבור יחידות שונות במשרד כגון: סחר חוץ, 12א, ולתם וכו'
תחזוקה	סנכרון AD ובנית קבוצות תפוצה ב-outlook הוספת אפשרות לבנית קבוצות תפוצה וסנכרון מול רשימות עובדים
פיתוח מערכת נסיעות מחדש, בניית התהליך במערכת WORKFLOW. בניית התהליך, מאפשרת מניעה בשינויים שהתבצעו במבנה הארגוני של המשרד (הוספת חטיבות) ובניהול נכון של תהליך אישור הבקשות מהמנהל הישיר, דרך מנהל החטיבה ועד לאישור הועדה.	נסיעות תחזוקת מערכת קיימת
בניית מודול לניהול מאגר עובדים, מאפשר מתן הרשאות דינמי לבעלי תפקידים שונים. כרגע בשימוש של בנא"מ, לצורך עידכון טלפונים וכתובות של עובדים כמו כן, פותח מודול עבור אכיפה והסדרה, לצורך ניהול העובדים השונים, שרובם הינם סטודנטים (ניהול שנת לימודים, תחילת עבודה וכו'). לקראת 2010, נבחנת אפשרות להוסיף מודול ניהול של משתמשי הנספחיות - יאפשר ניהול שינויים בכתובות הנספחיות וכו'.	המשאב האנושי - מאגר עובדים בניית מסכי בקשה לעדכון ע"י המשתמש בניית מסכי צפייה ועדכון לבעלי תפקידים על פי בקשות עדכון שהתקבלו מהמשתמשים עדכון פרטי משתמש במקום עדכון ממערכת מענה - לא סופי עדיין בבדיקה.
הסבת כל תוכניות קובול (8) לתוך הסאפיינס. שדרוג גרסת סאפיינס מ-MF ל-OPEN. הסבת כל תוכניות WEB FOCUS (בסביבות 200) מ-DB2 ל-SQLSERVER. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת). הכנסת יומן ארועים חדש ליחידת כ"א לשעת חירום והמשך אפיון ופיתוח מערכת לאנשי מל"ח	ריתוק משקי ניתוח ופיתוח 2 דוחות לאינטרנט. דוח תקן ואיוש. אישור מפעל חיוני. ניתוח ופיתוח המערכת שתעבוד במחשבים ניידים. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת). שדרוג גרסת סאפיינס מ-4025 ל-4414.
במערכת הקיימת יש להפיק רשיון על גבי כרטיסי פלסטיק לחשמלאים אשר שלמן אגרה ב-3 שנים אחרונות. אפיון מערכת על פי דרישות חדשות, הכוללת סריקה של מסמכים החסרים כרגע בתיפעול המערכת. כוללת מאפייני ממשל זמין הורדת טפסים ורישום באינטרנט. (לא בוצע) הקמת מערכת WF הכוללת טופסים ותהליכים כדי לבצע עבודה שוטפת ביחידה	מערכת חשמלאים פיתוח וביצוע טיוב שמות בעקבות קובץ להסרת נפטרים מהמרשם. טיפול שוטף הכולל בפברואר הפקת רשיון שנתית. אפיון מערכת על פי דרישות חדשות, הכוללת סריקה של מסמכים החסרים כרגע בתיפעול המערכת. כוללת מאפייני ממשל זמין הורדת טפסים ורישום באינטרנט. (לא בוצע)

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
פיתוח תשלום הקנסות בשרת התשלומים של משרד האוצר הפעלת המערכת באגפים הבאים: פיקוח על העבודה. מינהל סחר פנים-(מדיניות לא ברורה). לכל אגף יהיה צורך לבצע ההתאמות הנדרשות-מתבצע ב-2010. סיום התאמת העבודה מול הגבייה בהליך של קבלת מידע חוזר למערכת הקנסות -מתבצע ב-2010 בצוע עדכון משע"מ באופן שוטף עדכונים לאגפים העומדים להיכנס לעבוד עם המערכת. הפיכת מערכת הקנסות מינהליים למערכת נותנת שירות באמצעות ממשקי WS-נעשה איפיון ראשוני, פיתוח ראשוני, בחינת הפיתוח, איפיון מקיף, בחינת האיפיון המקיף. המשך איפיון ופיתוח תהליכים המקלים על העבודה השוטפת בין האגפים השונים המשתמשים במערכת-כוצע ומתבצע.	קנסות מינהליים איפיון ופיתוח תשלום הקנסות בשרת התשלומים של משרד האוצר. -מתבצע ב-2010 הפעלת המערכת באגפים הבאים: פיקוח על העבודה. מינהל סחר פנים-(מדיניות לא ברורה). לכל אגף יהיה צורך לבצע ההתאמות הנדרשות סיום התאמת העבודה מול הגבייה בהליך של קבלת מידע חוזר למערכת הקנסות בצוע עדכון משע"מ ב-PRODUCTION והסבה ראשונית (+) עדכונים לאגפים העומדים להיכנס לעבוד עם המערכת. הפיכת מערכת הקנסות מינהליים למערכת נותנת שירות באמצעות ממשקי WS-נעשה איפיון ראשוני, פיתוח ראשוני, בחינת הפיתוח, איפיון מקיף, בחינת האיפיון המקיף איפיון ופיתוח תהליכים המקלים על העבודה השוטפת בין האגפים השונים המשתמשים במערכת.
המשך פיתוח והטמעת שינויים ותוספות	אפיק המשך פיתוח והטמעת שינויים ותוספות
המשך ההרצה בסביבת בדיקה ויישום בסביבת ייצור.	מערכת עגורנאים באינטרנט- הרצת המערכת בסביבת בדיקה עם כל המשתמשים החיצוניים.
הפעלה ניסיונית באינטרנט	דיווח תאונות עבודה באינטרנט פיתוח גרסה ראשונה כולל ממשקים לאפיק
פיתוח ויישום	מערכת קליטת תסקירי מעליות באינטרנט אפיון ותכנון.
תחזוקה, שינויים ותוספות.	שאלות באינטרנט - נותני שירותים אפיון, פיתוח, ניסוי, התקנה באתר המשרד לשימוש הקהל הרחב.
פיתוח ויישום באפיק ובמערכות נלוות	הסבת מקור העדכון של מקומות מחברת מפה למשרד הפנים, למ"ס ורשות הדואר תכנון.
המשך יישום באפיק ובאגפים נוספים	מערכת מידע למנהלים בכלי BI, DWH התחלת יישום באפיק ובאגפים נוספים
המשך תחזוקת המערכת עפ"י דרישות המשתמשים	מערכת תעודות הוספת תעודות חדשות למבקרי המשרד תעודות לחסרי ת"ז ובעלי מספר דרכון
המשך תחזוקת המערכת.	מערכת משמעת הכנת דוחות ותחזוקת המערכת.
תחזוקה עפ"י דרישת המשתמשים.	מערכת תלונות עובדים התקנת המערכת לניסוי המשתמשים.
בדיקת מנוע חיפוש מחליף ל-xrs ושילובו במערכת הסכמים באתר המשרד בניית העתק של המערכת לאינטרנט כולל טיפול בסריקות וצווי הרחבה. פרויקט סריקת הסכמי עבודה לדורותיו מגנזך המדינה והעלתם לאתר המשרד. קליטתם למערכת התפעולית של האגף והצגת המסמכים הסרוקים בלבד. ביצוע OCR אוטומטי על המסמכים הסרוקים ואינדוקס. בדיקת חיפוש והצגת מיקום המילה שהוקלדה בשדה החיפוש במסמך עצמו.	יחסי עבודה סיום איפיון מערכת הסכמי עבודה בשילוב סריקה והוספת צווי הרחבה. ביצוע OCR אוטומטי על המסמכים הסרוקים ואינדוקס. שידרוג מערכת הסכמי עבודה לקליטת מסמכים, אינדוקס. העלאת מסמכים סרוקים והצגתם לצד מסמכים מוקלדים/מפוענחים. פיתוח מערכת לקליטת ילקוט פרסומים פתוח מערכת לקליטת צווי הרחבה

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
תוספות במודול חוזים יצירת ממשק צפייה למערכת מכרזים הרחבת מודולים שאינם מטופלים ב - "מרכבה" וכנראה ירצו להמשיך להשתמש בהם גם לאחר כניסת מרכבה	רכש פיתוח והרחבת מודול חוזים במערכת. תחזוקה שוטפת של המודולים הקיימים, לא מפותחים מודולים חדשים היות והמערכת נכנסת לאיפיון ב - "מרכבה".
תחזוקה שוטפת לפי דרישה. המערכת עומדת להיכנס ל - מרכבה"	תשלומי נסיעות לחו"ל לאחר בדיקה המערכות בקשת נסיעות ותשלומי נסיעות נראה כי אין טעם בקישור ביניהן בגלל תהליכי העבודה, כמו כן מתחיל איפיון "מרכבה" שבו יובא לידי ביטוי נושא התשלומים לנסיעות לחול כפי שיהיה בכל אגפי המשרד.
בניית ממשק לקבלת נתונים מ - "המרכבה" לצורך עדכון עובדי המשרד	המשאב האנושי
תחזוקה שוטפת	מערכת מכרזים איפיון מערכת מכרזים פיתוח מערכת מכרזים
אחזקה שוטפת של המערכת כתיבה מחדש של מודול ההתראות הרחבת נושא מסמכי Word כפי שנעשה בפניות למודולים נוספים במערכת לפי דרישה.	איגוד שיתופי פיתוח מודולים והרחבת המערכת: סיום קנסות, פניות.
פיצול נתוני המערכת מבחינת הנתונים לנתונים עד שנת 2010 ונתונים החל משנת 2010 קבלת נתוני מקצועות מה - M.F ואיחודם עם מערכת חיילים משוחזרים על מנת ליצור אחידות במקצועות ההכשרה המקצועית. בניית ממשק לעבודה מול הבנקים המממנים את חוק נושא חיילים משוחזרים, העבודה למעשה נעשית מול משרד הביטחון ובשיתוף משרד החינוך, כאשר משרד הביטחון הוא למעשה החוליה המקשרת.	חיילים משוחזרים הפרדה בין המחוזות למטה
הרחבת מערכת איתור לפי דרישות המשתמשים הכוללת בין היתר ביצוע פעולות והפקת דוחות מהמערכת. התקדמות במודולים כפי שיוצגו ע"י באפיון כתיבת מודולים נוספים למערכת החדשה, יצירת ממשק עם המערכת הישנה לשלב ביניים והמשך תחזוקת המערכת הישנה עפ"י צרכי המשתמש המשך אפיון מפורט של תהליכי הסדרה: קבלני כ"א, לשכות פרטיות, יוק נשים בהריון, חוקים קשורים לעבודת נוער. אפיון תהליכים משותפים: איתור, תיק אלקטרוני, ניהול משימות, דרשת מסמכים. אפיון תיק אכיפה.	הסדרה ואכיפה הקמת מערכת איתור כללית למשרד בוצע אפיון מפורט ופיתוח טפסים פיתוח מודול פניות ציבור ודיווחי עובדים שנת 2009 בניית תסריטים של תהליכי עבודה במינהל של הסדרה ואכיפה. אפיון על של המערכת הממוחשבת החדשה. תכנון טפסים אינטראקטיביים. שיתוף בקביעת נהלי עבודה של תהליכים פנימיים.
בניית שכבות חדשות ושדרוג התשתיות הקיימות שימוש כלל משרדי בתשתיות מפ"י במידה ויוחלט.	GIS שדרוג שוטף של התשתיות. בניית שכבות חדשות לשימוש במערכות המשרד כגון שולחן חכם וכו'. בחינת שימוש גם באתר ממשלתי מפ"י כתשתית GIS.

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
שדרוג הארכיון תוך הקטנת הנפחים, שמירת מידע היסטורי בדיסקים שונים, ביצוע המספור.	מנו"ף פיתוח סטטוסנט - המאפשר הצגת סטטוס פניות למשרד בכל זמן נתון ע"י אזרח. פיתוח שירותים תשתיתיים לכלל המערכות כגון תמונה מוקטנת למסמך וכו'
תחזוקת המערכת ובחינת אפיון מערכת תהליכים Workflow חדשה. אינטגרציה עם מערכות תפעוליות.	מפ"ץ העברת הדוחות ל-BI למניעת תקלות. תחזוקת המערכת ופיתוח דוחות.
התקיימו שני תרגילים מול צה"ל, יישום מסקנות מתוך התרגיל הגדול הצהלי שכלל טופס, מערכת workflow, כספת מול צה"ל.	ולת"ם פרסום טופס באתר התמ"ת וכניסת המערכת לפעילות מבצעית כולל תקשורת דרך כספת עם צה"ל לעדכון אישורים.
לאחר ההחלטה יש צורך להקים מע' חדשה למעקב שדורשת איפיון, פיתוח בתשתיות workflow, דוחות וכו'. סיום פיתוח - תחזוקה שוטפת	איזורי פיתוח תחזוקת מערכות קיימות במינהל לאז"פ. שדרוג מערכת ה-GIS לגרסת 2008. עדכון המידע הקיים בידי המשרד (מכרז) הטמעת מע' חדשה למעקב פרויקטים המשך פיתוח לפי הצורך. הוספת מודולים (לחברות מפקחות). כתיבת דוחות תפעוליים נוספים לפי דרישה. דוחות מנהלים. הוספת מודול לסריקה (עדיין בבדיקה). תקשורת מול מרכבה איפיון - מערכת לחשבות תחילת פיתוח לפי אישור מנהל האגף
הכנסת יחידות נוספות לעבודה במערכת.	DESK הכנסת יחידות נוספות למערך המשתמשים בדיקת העברת המערכת לדומיין MOITAL וההשלכות לכך
הוחלט להישאר במערכת הקיימת אך להסב את DB ל-SQL ויצירת דוחות חדשים ליחידה.	רשפ"ת תחזוקה שוטפת
המשכת אפיוני ופיתוח טפסים חדשים לפי מערכות workflow ולפי דרישה.	טפסים מוחשבו רוב הטפסים של המשרד (פנימיים וחיצוניים), בתשתיות AGForms (תהילה) המשך רענון נהלים ותיקון טפסים. תחזוקה מערכת סל המשימות לעובד שמאפשרת להגדיר workflow של תהליכי טפסים במשרד.
יש צורך להקים מע' חדשה למעקב שדורשת איפיון, פיתוח בתשתיות workflow, דוחות וכו'.	נציבת שוויון הזדמנויות בעבודה התחיל אפיון מערכת WF הכוללת טופס ותהליכים כדי לבצע עבודה שוטפת ביחידה.
מערכת פועלת בייצור, העברת הדרכות ולדאוג שעובדים במערכת. תכנון שלב ב Erm2crm המשך הרחבת המערכת לפי דרישות המשתמשים מעקב פעולות אבני דרך דוחות כספיים, טיפולים פיננסיים - לפי דרישה	סחר חוץ Export Request Management System הקמת מערכת WF מבוסס הכוללת טפסים למעקב אחרי פניות לנספחיות השונות המשרד. המערכת עלתה לאוויר 10.03.10 המשך פיתוח תוכניות עבודה הרחבת מודולים קיימים לפי דרישות חדשות הפקת דוחות פעילות, דוחות הנהלה.
רכישת מערכת חדשה ליחידה מחברת באריילט, הטמעת והדרכת המערכת.	קבי"ט בחינת מערכת חדשה, חלופית למערכת הקיימת כיום ורכישתה.

פעילות מתוכננת ל-2010	פעילות 2009
המשך הקמת מערך דוחות במערכת קוגנוס ותחזוקת המערכת.	הדרכה תחזוקת המערכת הקיימת, הקמת בסיס להפקת דוחות ממערכת קוגנוס והכנת דוחות במערכת קוגנוס.
תחזוקה שוטפת במערכת DESK, הנפקת דוחות ממערכת קוגנוס לצורך פירסום המידע ושכר עידוד.	לשכת הדובר כניסה של היחידה לעבודה במערכת DESK תוך שיתוף עבודה עם שכר עידוד
רשיון יבוא איפיון ופיתוח מערכת מכסות בהתאמה למערכת שח"ט.	רשיון יבוא מתן פתרון זמני לעבודה מול טפסים של ממשל זמין - תהילה. פיתוח דו"חות שונים למערכת הזמנית.
תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים המערכת). פיתוח מערכת מוקד מידע ושירותים להורים לילדים השוהים במסגרות מוכרות. הסבה והעברה של מערכת מעונות יום (מס"ד נתונים וכל התוכניות ומערכות משרתות מערכת מעונות יום מסביבת MF לסביבת open) ניתוח ופיתוח ממשקים חדשים ושינויים בבסיס נתונים של מערכת מעונות יום לצורך העברה לתשתית "מרכבה". ניתוח ופיתוח תשתית בבסיס נתונים של מערכת מעונות יום שתאפשר טיפול בילדי צהרונים על פי קריטריון נוסף - "אשכול גאוגרפי".	מעונות יום הסבת המערכת מ DB1 ל DB2. הסבת המערכת מגרסת סאפיינס ישנה לחדשה. תחזוקת שוטפת של מסד הנתונים. (הסבות נתונים וטיפול בתשתיות המערכת). תחזוקה שוטפת (שינויים ושיפורים במערכת). הכנסת טופס הרשמה למעונות, הקמת מוקד ופיתוח מערכת WF לתהליך חדש. פיתוח מערכת עדכון קבצים אוטומטית למוקד.
בניית מודול הדפסה של מדבקות ארגונים על פי חלוקת יומן נוכחות	בניית טופס מדבקות ספציפית למעונות תחת רשות בהתאם לדרישה של טרז מהאגף
מערכת פתיחת מעון באינטרנט - שילוב מערכת "מנוף" בתהליך של פתיחת מעון במעונות יום.	בניית מודול מערכת הדפסה של מעונות על פי מיונים וחיתוכים
מערכת פתיחת ארגון באינטרנט - המשך תהליך אפיון פתיחת ארגון ותיקון אפיון על	
תחזוקה שוטפת	
שדרוג מערכת הטפסים באינטרנט לשימוש החברות בנית מערכת ממשקים חדשה מול מערכת פיננסית של מרכבה שדרוג אתר המדען כולל אתר המדען בלועזית הקמת מאגרי מידע עבור צוות הלשכה ולצורכי מחקר תחזוקה שוטפת	מדען ראשי שדרוג מערכת המדען העברת מידע עם החברות באמצעות חתימה דיגיטאלית ניהול ועדות אלקטרוניות תחזוקה שוטפת
בניית מערכת חדשה.	מערכת מהנדסים בניית מודולים לקליטת נתונים משרת התשלומים בניית מודול לקליטת הנתונים מהדואר עידכוני תיפעול במערכת תפעולית
הסבת WEB FOCUS מסביבת F.M ל- PC שדרוג שרתים WEB FOCUS	WEB FOCUS בניית סביבות עבודה למערכות שונות בניית דוחות

הגנה על מאגרי מידע

רישום והגנה על מאגרי המידע במשרד התמ"ת, הרשומים עפ"י חוק הגנת הפרטיות התשמ"א, 1981 פרק ב' "הגנה על הפרטיות במאגרי מידע". סה"כ 30 מאגרי מידע. (ראה בנספח - ה' לדו"ח זה)

נספח ה' לדו"ח חופש המידע

מאגרי המידע במשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה הרשומים עפ"י חוק הגנת הפרטיות התשמ"א 1981, פרק ב' "הגנה על הפרטיות במאגרי המידע" - נכון ל- 1.1.2009 תחומי העבודה והתעסוקה:

שם המאגר	מנהל מאגר	תאור המאגר
נוכחות עובדים	משה לביאן	רישום פרטי נוכחות עובד.
פיקוח על העבודה	יורם אלעזרי	ניהול פיקוח על מפעלים, תאונות עבודה, מעליות, חומרים מסוכנים, מפעלי עגורנים (משותף גם לאכיפת חוקים והמחלקה המשפטית).
קב"ט	פיני לוי	מערכת אישורי קב"ט.
שרותי רווחה	משה לביאן	טיפול בכניות עובדים בנושאי רווחה של עובדי המשרד וגמלאי המשרד .
קנס מינהלי	מיכאל אטלן	קנסות מינהלתיים על עוברי חוקי עבודה.
הדרכה	משה לביאן	מעקב השתלמויות עובדי המשרד ואישורי תשלום למדריכים
תעודות	פיני לוי	הפקת תעודות עובד.
הכשרה מקצועית ופיתוח כ"א	שלום בן משה	מעקב אחר הסבות והכשרה מקצועית של עובדים מתן אישורים ותעודות לבעלי זכות מעבר הכשרה מקצועית.
מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך	תמר אלמוג	קביעת זכאות לרישום וקבלה למעונות יום ומשפחתונים של המשרד.
מהנדסים ואדריכלים	מיכל אבגנים	מעקב ומתן אישורים למהנדסים בישראל.
חשמלאים	שלום בן משה	מעקב ומתן אישורים ותעודות לעיסוק בנושא חשמל לחשמלאים בישראל.
כ"א בשעת חירום	אלי פז	רישום מפעלים ומוסדות עובדים לצורך הפקת צווי גיוס בשעת חירום.
לשכות תעסוקה פרטיות	יפה סולימני	רישום מפעלים ומוסדות לצורך מתן רישוי להעסקת כ"א.
קבלני כ"א	יפה סולימני	רישום קבלני כ"א לצורך מתן רישוי להעסקת כ"א.
מניהל תכנון מחקר וכלכלה	בני כפרמן	סקרים בנושאי מעסיקים, עובדים זרים, אמהות עובדות, קורסים להכשרה מקצועית, תעסוקה.
עומר בית ספרי	שלום בן משה	דווח נוכחות בקורסי הכשרה מקצועית בבתי ספר ומכללות.
אגודות שיתופיות מערכת נורית	אורי זליגמן	רישום אגודות שיתופיות טיפול בשיעבודים פרוקים מאזנים תביעות משפטיות.
ייעוץ משפטי	מיכאל אטלן	מסמכים חוות דעת משפטיות
אכיפת חוקי עבודה ישראלים	יפה סולימני	רישום אחר מעסיקים ישראליים העוברים על חוקי העבודה כגון: שכר מינימום, עבודה נוער, שיויון הזדמנויות, שעות עבודה ומנוחה, עבודת נשים, מניעת הטרדה מינית, זכויות לאנשים עם מוגבלויות ועוד.
מאגר חברות ועסקים	שמעון ברונר	מספר ישות משפטית, נתונים כללים על החברה, פרטי קשר ובעלים, נתוני סיוע ונתונים כלליים בהתאם ליחידות המשרד הפועלות מולם.

שם המאגר	מנהל מאגר	תאור המאגר
נאשמים בתחום הצרכנות	יצחק קימחי	פרטים אישיים ופרטי קשר, נתוני העבירות והחלטות בית המשפט.
יבואנים	צביה דורי	מספר יבואן, כתובת, נתוני ייבוא.
יצואנים	צביה דורי	מספר יצואן, כתובת, נתוני ייצוא.
נתוני חונכות וחברת ייעוץ	צביה דורי	חונכים: שם, פרטי קשר, השכלה, התמחות, ניסיון, הערכות, חברת ייעוץ: פרטי החברה.
ייצוא - יבוא יהלומים	שמואל מרדכי	פרטי קשר, נתוני יצוא ופרטים כלכליים.
מרכז ההשקעות	חזי צאיג	תאגידים המקבלים סיוע בהשקעות והנחות מס על פי חוק עידוד השקעות הון.
תקני רכב	משה לכיאן	קובץ נתוני תקני רכב לעובדי המדינה: דרגה ותאריך תחילה.
שכר עידוד	משה לכיאן	נתונים חודשיים ומצטברים בגין זכאות לשכר עידוד.
מה"ט רישום הנדסאים וטכנאים	שלום בן משה	רישום כל הטכנאים, ההנדסאים, האדריכלים והשרטטים.
נתוני מרשם אוכלוסין	שמעון ברונר	נתוני מרשם בסיסיים.

פרסומי המשרד

- מדריך כלי סיוע ולתעסוקה ולעסקים
  - פנקס קשר
  - מעונות יום ומשפחתונים
  - סטנדרטים להפעלת מעונות
  - עלון עיצוב תעשייתי, חונכות עסקית, ניהול איכותי - מינהל מימון
  - עלון - דף מידע לנוער
  - עלון - חוק שכר מינימום
  - חוקי עבודה
  - דו"ח חוק חופש מידע
  - רשימת תקנים ישראלים רשמיים
  - עלון - חדשות האגף להכשרה מקצועית
  - רשימת יצאנים מצטיינים
  - נספחים מסחריים
  - פנקס - נציגים מסחריים
  - מטה לקידום השקעות:מדעי החיים,חדשנות ישראלית,פליירים
  - טלקום, LIFE SCIENCE INVEST IN ISRAEL
  - תעסוקה בנגב
  - שיוויון הזדמנויות בעבודה
  - צעצועים מסוכנים
  - עלון רשפי"ת
  - עלון קטלוג נתוני יצוא יהלומים
  - תעסוקת הורים יחידים
  - עלון - תוכנית סיוע במימון פתרונות
- קמפינים**
- כנס מו"פ - כרזות, רול אפ
  - כנס עיצוב תעשייתי - תעודות, רול-אפ
  - חוקי עבודה - הסדרה ואכיפה
  - תעשייה מסורתית - מדען ראשי
  - נפילות מגובה - בטיחות בעבודה
  - כנס נספחים מסחריים - קלסרים, גלויות סרט תדמית
  - יצואן מצטיין חוברות, תעודות
  - תוכנית האצת המשק - חוברות, מפות, סימניות, כרזו
  - תוכנית המים הממשלתית - מודעות חו"ל, סרט תדמית, חוברות, פליירים, ר-אפ, פופ-אפ, סימניות, כרזות, פנקסים, גיינגלים
  - הורים יחידים - גיינגלים כרזות פליירים
  - נציבות שיוויון הזדמנויות בעבודה
  - פיתוח הנגב
  - כחול לבן

דו"ח תמיכות שאושרו בשנת 2009

א. התמיכות שאושרו למכללות המוכרות ע"י מה"ט בשנת 2009

שם המכללה	סכום התמיכה בש"ח
המכללה האזורית אשקלון	30,196.--
מכללת נצרת עילית יזרעאל	27,570.--
העמותה לפיתוח אקדמי של מדע ותרבות (מכללת יהודה ושומרון אריאל)	41,192.--
אוניברסיטה הפתוחה - ביה"ס לטכנולוגיה	24,508.--
עתיד רשת מכללות טכנולוגיות בע"מ חיפה	48,090.--
עתיד רשת מכללות טכנולוגיות בע"מ ת"א	24,510.--
מכללת הנגב ע"ש ספיר	58,321.--
אורט ישראל	195,767.--
המכללה הטכנולוגית רופין	54,218.--
מכללה אזורית כנרת	39,465.--

הבסיס לסכומים הנ"ל הוא החלטת הוועדה. הסכומים הסופיים הינם תוצאה של החשבוניות שיוגשו בפועל על ידי המכללה.

הערות: מחזור לימודים - שנתיים (4 סמסטרס).
התמיכה המאושרת כוללת מלגת קיום, מלגת לימודים ומימון שירותי הסעה.
מגמות נלמדות: תוכנה והנדסת בנין.

ב. עידוד תעסוקת הורים יחידים

היחידה לעידוד תעסוקת הורים יחידים המסלול תמיכות להורים יחידים באקדמיה. אושרה תמיכה ל-4 הורים יחידים בסכום כולל של 120,000 ש"ח.

ג. פרויקט בדואים בדרום (מחזור ג')

אושרה תמיכה ל-87 סטודנטים בסכום כולל של 3,600,000 ש"ח.

ד. התמיכות שאושרו למוסדות ציבור המעניקים מידע, ייעוץ וסיוע לעובדים בשנת 2009

שם המכללה	סכום התמיכה בש"ח
איתך משפטניות למען צדק חברתי	44,112.--
ויצו הסתדרות עולמית לנשים ציוניות	60,000.--
עמותת המשפט בשירות הזיקנה	5,296.--
נעמ"ת	17,000.--
ידיד מרכזי זכויות בקהילה	158,250.--
עמותת להחזיקם ולהחיותם	15,177.--
קו לעובד	267,320.--
עמותת סינגור קהילתי	13,180.--
איחוד של עובדי שמירה ושירות "צנטוריון"	8,785.--

מחוזות משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, באמצעות ארבע מחוזותיו ירושלים והשפלה, תל אביב והמרכז, חיפה והצפון ובאר שבע והדרום אמון על יישום מדיניות המשרד המאוחד במרחב גיאוגרפי מוגדר ומהווה את הזרוע הביצועית של המשרד על כל אגפיו ויחידותיו.

ביצוע 2009	פעילות / משימות
51,233	מס' בתי עסק שבוקרו
75,854	מס' ביקורות שבוצעו
1,437	דוחות עבירה
2,119	תלונות שנפתחו מהציבור
983	תלונות שנפתחו בעקבות ביקורת יזומה
3,355	תלונות שטיפול בהם הסתיים
32,514	הצגת מחירים
2,789	בדיקת מחירים קניות ניסיון
9,468	סימון מוצרים
4,551	הגנת הצרכן

ב) משקלות ומידות

תפקידה של יחידה זו לאכוף את פקודת המשקלות והמידות, במטרה להביא למדידה נכונה של הטובין הנמכרים במהלך המסחר, כדי שהצרכן יקבל תמורה נאותה לכספו. לשם כך מבצע המחוז בדיקות אימות דיוק מחדש של מכשירי שקילה ומדידה.

ביצוע 2009	פעילות / משימות
9,704	אימות מכשירי שקילה
12,785	אימות משאבות דלק
3,652	אימות מכשירים שונים
330	אימות מאזני גשר
5,680	ביקורות

ג) ערוצי הקניות, מכר מרחוק והשיווק הישיר

זוהי יחידה ארצית, הפועלת הן מכוח חוק הגנת הצרכן והן מכוח התנאים בזיכיון שניתן לערוץ הקניות, והיא מפקחת על ערוץ הקניות. כן מפקחת היחידה על כל אתרי האינטרנט המפעילים מכירות מרחוק, על השיווק הישיר ועל חברות הכבלים. בשנים האחרונות גדל והולך הצורך בפעילותה של יחידה זו עקב השימוש הגובר בשיטות של מכר מרחוק.

ביצוע 2009	פעילות / משימות
422	ערוצי הקניות
592	סה"כ תלונות שטיפולן הסתיים

מטרות המשנה

העלאת צרכים ומידע מהשטח למשרד לשם תכנון, קבלת החלטות ופתרון בעיות אזוריות ותיאום יוזמות עם הגורמים המקצועיים במטה.

אכיפה בשטח של החוקים והתקנות שהמשרד מופקד עליהם בתחומי הצרכנות (סחר פנים וערוצי הקניות), משקלות ומידות, פיקוח על העבודה, כוח אדם לשע"ח, מעונות יום ומשפחתונים, מוסדות להכשרה מקצועית ויחסי עבודה.

שילוב בין צרכי התעשייה מול היצע התעסוקה. פיתוח ליצירת מקומות תעסוקה באזורי עדיפות לאומית והמלצה על שיווק קרקע לתעשייתיים.

סיוע לאוכלוסיות מיוחדות, כגון המגזר החרדי, ומגזר המיעוטים, עולים חדשים, הורים יחידים ואוכלוסיות נוספות הנזקקות לסיוע המשרד.

שיתוף פעולה עם מחוזות משרדי הממשלה השונים, ארגוני תעשייה ארגונים צרכניים, רשויות מקומיות לקידום ויישום יעדי המשרד בפרט ויעדים לאומיים ככלל לרבות חיזוק ופיתוח הפריפריה בגליל ובנגב.

הכנת המפעלים הקיימים והחיוניים לרבות הרשויות המקומיות במשק, לשעת חירום.

ביצוע הכשרה מקצועית באמצעות בתי ספר לנוער ומרכזי הכשרה ממשלתיים המופעלים ע"י המחוז וכן באמצעות קורסים והשתלמויות, הניתנים ע"י גורמים חוץ, למבוגרים ולבני נוער, כפיקוח המחוז.

סיוע בפתיחת מעונות יום ומשפחתונים וסבסוד דמי רישום, כדי לעודד יציאתן של אמהות לעבודה ולאפשר להן קידום תעסוקתי והכשרה מקצועית. דאגה ליחסי עבודה תקינים בהתאם לחוקי העבודה.

לצורך יישום יעדים אלה להלן סקירת הפעולות שבוצעו בשנת 2009 כפי שמשתקף להלן:

1. סחר פנים

א. צרכנות

הבטחת סחר הוגן ושמירה על זכויות הצרכנים ע"י אכיפת החוקים, התקנות והצווים הקיימים, במטרה למנוע עוולות צרכניות והגדלת כושר ההרתעה של המשרד. אחד הדגשים מושם על טיפול בתלונות בתחומי הגנת הצרכן בתחומים האלה: הטעיית הצרכן, הצגת מחירים, סימון טובין, מכר מרחוק, עסקאות ברוכלות, צעצועים מסוכנים ועוד. עוד דגש יושם על ביקורות יוזמות בעסקים.

2. תעשייה - רישוי יבוא

היחידה פועלת מול ציבור היצרנים, התעשיינים והיבואנים במחוז ומחוצה לו. היא מעניקה יעוץ והכוונה, וכן אחראית על מתן פטורים ליבואנים מאישור תקן, דואגת לסימון בעברית של טובין מיובאים לפי צו הגנת הצרכן, לבדיקה בשטח שהסימונים אכן נעשו ולמתן רישיונות יבוא לנשק ולתחמושת. כמו כן, פועלת היחידה למתן המלצות לבתי תוכנה והיי-טק לקבלת הנחות בארנונה בחלק מהערים.

פעילות / משימות	ביצוע 2009
מתן שירות ואישורים ליבואנים ועמילי מכס	11,104
מעקב אחר סימון הטובין המיובאים	1,004
ביקור הדרכה וסיוע במפעלי תעשייה	607
הוצאת רישיונות יבוא בשם ירושלים	509
ביקורת מפעלים למתן הנחות בארנונה	250
ישיבות ועדות לתיאום מילואים (ולת"מ)	768
טיפול בתלונות בצעצועים מסוכנים	1,343
אימות זהב בעסקים	464

3. הכשרה ופיתוח כוח אדם

היחידה מופקדת על הכשרת כוח אדם מקצועי וטכנולוגי למשק על פי הנתונים המתקבלים משירות התעסוקה, מהתאחדות התעשיינים ומהתאחדות הקבלנים.

המטרות המרכזיות

1. הכשרה בתעשייה ובכניין לצורך החלפת עובדים זרים.
2. הגדלת הפעילות במסלולים "כיתה עם השמה" ו"כיתה במפעל".
3. מיקוד ההכשרה במקבלי הבטחת הכנסה.
4. הגדלת שיעור בוגרי הקורסים הנקלטים בעבודה, בשיתוף שירות התעסוקה.
5. קידום אוכלוסיות מיוחדות, כגון המגזר החרדי, עולים חדשים, שיקום וכד'.
6. מעקב, בקרה והערכה על בתי-ספר שבפיקוח המשרד.
7. מתן שירות לנבחנים לנוער ולמבוגרים.
8. נוער - מעבר ממערכת נושרים החינוך הפורמאלי למערכת אלטרנטיבית לפיתוח קריירה בתעשייה, באמצעות שילוב לימודים ועבודה.
9. שיפור השירות לאזרח.

פעילות / משימות	ביצוע 2009	
	כיתות	תלמידים
הכשרת מבוגרים	423	6,447
הכשרת נוער	670	12,342
בתי ספר עסקיים	2,935	49,056
מספר מבחנים	121,231	
מספר נבחנים	68,204	

4. מעונות יום ומשפחתונים לגיל הרך

היחידה פועלת מתוקף חוק הפיקוח על מעונות התשכ"ה - 1965.

היחידה מעודדת פיתוח והקמה של מעונות יום, משפחתונים וצהרונים, בכך היא משמשת אמצעי ומכשיר חשוב לקידום תעסוקת נשים, ע"י כך שהיא מאפשרת לאמהות לילדים קטנים להשתלב בשוק העבודה.

פעילות / משימות	ביצוע 2009
מספר ילדים שנקלטו במעונות יום ובמשפחתונים	82,581
פתיחת מעונות חדשים	40
פתיחת משפחתונים חדשים	330
ביקורי פיקוח במעונות	1,842
ועדות היגוי ערר	1,984
מענה לפניות הציבור	2,040

5. יחסי עבודה

מקור הסמכות לפעילותה של היחידה ליחסי עבודה נובע משני חוקים עיקריים:

- חוק יישוב סכסוכי עבודה התשי"ז 1957.
- חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז 1957.

מטרות היחידה:

- מניעת שביתות ויישוב סכסוכי עבודה בדרכי תיווך, בורות וגישור. במסגרת זו עונים עובדי היחידה על אלפי פניות, נותנים יעוץ לעובדים ולמעסיקים בנושאים הקשורים לחוקי עבודה ופועלים ליישוב סכסוכי עבודה, משמשים בוררים, מגשרים או מתווכים ביישום המחלוקות שבין עובד למעביד.
- מתן אישור מכוח סעיף 28 לחוק פיצויי פיטורין - הכללת פיצויי פיטורין בשכר.
- רישום הסכמים קיבוציים מיוחדים והסכמים קיבוציים כלליים.

פעילות / משימות	ביצוע 2009
טיפול בסכסוכים ובבוררות	491
מתן אישורים לפיצויי פיטורין (סעיף 28 לחוק)	607
מתן יעוץ ומידע בדיני עבודה ויחסי עבודה	7,417
מענה לפניות הציבור (טלפוני)	6,179

6. פיקוח על העבודה

היחידה לפיקוח על העבודה במחוז מופקדת על אכיפת החוקים והתקנות בנושא בטיחות בעבודה, בריאות העובדים וגנות תעסוקתית. למפקחי המחוזות יש סמכויות רחבות על פי החוקים והם מבצעים פיקוח בענפי המשק השונים - תעשייה, מלאכה, בנייה, חקלאות ושירותים, בודקים עמידה בדרישות

ביצוע 2009	פעילות / משימות
2,293	הכנת מערך המפעלים החיוניים לשע"ח
92	תרגול המערכת
100,888	עדכון מערך כ"א במפעלים החיוניים
300	טיפול במפעלים חיוניים חדשים
88	מפעלים חיוניים שנגרעו
22,926	רענון ומיון כ"א במאגרי המידע

8. מל"ח

היחידה מופקדת על הכנת מערך המפעלים החיוניים למזון ולמשק כללי לשעת חירום, מעקב אחר המלאים לשע"ח במפעלים החיוניים והכנת הרשויות המקומיות בתחומים אלה, כדי להבטיח אספקת מוצרים חיוניים בשעת חירום כבשעת רגיעה וכן במגמה לצמצם את הנזקים הכלכליים למדינה בשעת חירום.

ביצוע 2009	פעילות / משימות
535	ביקורת במפעלים חיוניים למזון ולמשק"ל
154	ביקורת כוננות והדרכה ובדיקות קשר לועדות מל"ח
173	תרגילי מל"ח בועדות מל"ח מקומיות
176	ישיבות תיאום עם מערך רפרנטים במשרדי ממשלה
22	איתור מפעלים חיוניים חדשים למזון ומשק"ל
79	השתתפות בכנסים ובימי עיון וסידורים בנושא מל"ח
164	הכנת מצגות ואירועים, והזנת נתונים למחשב מל"ח

החוקים והתקנות ואוכפים אותם. כמו כן הם חוקרים תאונות עבודה ומחלות מקצוע.

היחידה מעניקה היתרים ואישורים לשימוש בחומר נפץ ובזיקוקי דינור, היתרים לאחסון דלק וגז, וכמו כן היא מאשרת מתן רישוי עסק לעסקים שנכללים במסגרת התקנות. היחידה אחראית גם על אכיפת נושא מעליות בבתים פרטיים, במוסדות ובמפעלים.

ביצוע 2009	פעילות / משימות
16,937	ביקורי פיקוח על בטיחות בעבודה, בתעשייה/ בנייה/ חקלאות
2,061	בדיקות מעבדתיות
7,131	חקירות / הודעות תאונות בעבודה
1,935	טיפול בכניות ציבור
4,302	אישור רישוי עסקים והיתרים
1,922	הוצאת צווי בטיחות וצווי שיפור
94	עבודה בסנפלינג

7. כוח אדם לשעת חירום

היחידה שואבת את סמכותה מכוח חוק שירות עבודה בשעת חרום תשכ"ז - 1967, והיא אחראית לאכיפת חוק זה, בהתאם לסדרי העדיפויות ותכניות העבודה, הנקבעות ע"י מטה מל"ח ארצי. לצורך זה מקיימת היחידה קשר הדוק עם גופים ומוסדות הנוגעים להכנת המשק לשעת חרום:

1. משרדי ממשלה.
2. מוסדות ורשויות מל"ח בכל הרמות.
3. מוסדות מערכת הביטחון וצה"ל.
4. חברות ממשלתיות ופרטיות שיש להן נגיעה בתכנון המשק לשעת חירום.

השנה תטפל היחידה בהגדרות מחודשות של מפעלים חיוניים וקיומיים, כלקח ממלחמת לבנון והכרזת "מצב מיוחד בעורף".

ביצוע 2009	פעילות / משימות
167	בקשות להקצאת קרקע
185	פגישות עם יזמים באזורי פיתוח
35	מתן חוות דעת
88	מיכיו תשתיות וביקור במפעלים

10. הלשכה המשפטית

מלווה את עובדי השטח כמו גם הצרכנים בהדרכה ובסיוע, מגישה תביעות נגד מפירי החוקים הצרכניים והאחרים.

ביצוע 2009	פעילות / משימות
1,194	תיקים משפטיים שנפתחו
646	עבירות שהסתיימו בהתראה
219	עבירות שהסתיימו בעבירות מנהליות
80	עבירות שהוגשו לבית משפט
153	עבירות שהסתיימו בבית המשפט

9. אזורי פיתוח

היחידה לאזורי פיתוח במחוז מהווה זרוע ביצועית של מדיניות והחלטות המשרד בשטח ומשמשת כמעין "חלון ראווה" למינהל אז"פ.

חזון ומטרות העל של מינהל אז"פ הן:

1. הפחתת האבטלה.

2. יצירת מקורות תעסוקה.

3. פיזור האוכלוסין לפריפריה.

בהקמת פארקי תעשייה המרחביים ובמתן המלצות לממ"י על הקצאת קרקעות לצורכי התעשייה ומלאכה להקמת מפעלים, אנו מממשים את החזון ומטרות העל שהוצבו בפנינו.

המחוז מצוי בפרטים, דומיננטי בשטח ועוסק בעיקר בליווי ובמעקב אחר בקשות היזמים והמפעלים לקרקע וזאת עד להקמת המבנה ואיכלוסו ולכן היחידה הינה עבורם כ- one stop station.

תכנית העבודה של היחידה במחוז מתבצעת באופן עצמאי בהתאם לבקשות להקצאות של היזמים והמפעלים המתקבלים מהשטח, ובהתאם לצרכי מנכ"ל הפארקים באזורי התעשייה בפריפריה ואינה בהכרח נגזרת מתכנית העבודה של מינהל אז"פ וזאת במטרה לקדם מהלכים ולקצר בזמנים. היחידה מעבירה באופן שוטף מידע על הנעשה במחוז, מעבירה בקשות היזמים באופן מאורגן ומסודר ומשתלבת בסיורי מינהל אז"פ בשטח.

מחוזות המשרד

מחוז חיפה והצפון

רח' שדי פל-ים קריית הממשלה, בניין א', חיפה
טלפון 04-8619333 פקס 04-8619433

מחוז באר-שבע והדרום

רח' התקווה 4 ק.הממשלה, באר שבע
טלפון 08-6264777 פקס 08-6264760

מחוז ירושלים

רח' יפו 30 ירושלים
טלפון 02-6667911 פקס 02-6231581

מחוז תל-אביב והמרכז

רח' סלמה 53 תל-אביב
טלפון 03-5154200 פקס 03-5125346

כתובת אתר משרדנו: www.moital.gov.il

גופים הקשורים למשרד

מכון התקנים הישראלי

רח' חיים לבנון 42 רמת אביב

המועצה הישראלית לצרכנות

רח' החשמונאים 88 תל-אביב

רשות ההגבלים העסקיים

רח' כנפי נשרים 22 ירושלים

מוסד לבטיחות וגהות

רח' מזא"ה 22 תל-אביב

המכון היצוא הישראלי לשיתוף פעולה בינלאומי

רח' המרד 29 תל-אביב

אשרא חברה לביטוח סיכוני סחר חוץ

דרך צנחם בגין 65 תל-אביב

שרות התעסוקה הישראלי

רח' קפלן 2 ירושלים

ג'וינט ישראל תב"ת תנופה בתעסוקה

שדי רופין גבעת הג'וינט ירושלים

הרשות הלאומית להסמכת מעבדות

רח' הבונים 2 בית הבונים

מדינת ישראל
משרד התעשייה המסחר והתעסוקה
רח' בנק ישראל 5, ירושלים

דו"ח חוק חופש המידע מפורסם במלואו באתר משרד התעשייה המסחר והתעסוקה

www.moital.gov.il

www.moital.gov.il